YIDDISH BOOK CENTER NEWSPAPERS COLLECTION
NUMBER KC5780-185mfv03i44

GERECHTIGKEIT (YIDDISH JUSTICE)

Volume 3 Issue 44
October 1921

THE KHEEL CENTER FOR LABOR-MANAGEMENT
DOCUMENTATION AND ARCHIVES
CORNELL UNIVERSITY LIBRARY

YIDDISH BOOK CENTER

AMHERST, MASSACHUSETTS

This collection was made possible with the support of
Abby Joseph Cohen and David M. Cohen.

Gerechtigkeit (Vol. 3, Iss. 44)

Keywords

International Ladies' Garment Workers' Union, ILGWU, Gerechtigkeit, labor unions, clothing workers, textile workers, garment workers, garment industry, New York, United States, Yiddish, Jewish

Comments

Justice was the official publication of the International Ladies' Garment Workers' Union ILGWU from 1919 to 1995. Editions of *Justice* were published in English, Italian, Spanish, and Yiddish. When compared side by side, the content of some of these different editions of *Justice* shows significant differences. *Gerechtigkeit* was the Yiddish-language edition of *Justice*.

This article is available at DigitalCommons@ILR: https://digitalcommons.ilr.cornell.edu/gerechtigkeit/72

GERECHTIGKEIT—(JUSTICE)

געررעכטיגקייט

אפיציעלער ארגאן פון דער אינטערנעשאנאל ליידים גארמענט וואירקערס יוניאן

Vol. III. No. 44. New York, Friday, October 28, 1921. פרייטאג דעם 28טען אקטאבער, 1921 PRICE 3 CENTS

בצדקתי החזקתי
ולא ארפה.
(איוב כ"ז, 6).
שן פיין גערעכטיג־
קייט האלט איך זיך
שטארק, און וועל
איהר נים שפלאזען.

ארבייטער פון אלע
לענדער, פאראייי־
נינט אייך, און די
וועלט וועט זיין
אייערע!

די „פראָטעקטיוו אַסס'ן" וויל צוריק שטיק-ארבייט!

אויף א מיטינג אין וואלדארף אסטאריא, דינסטאג אוועגט באשליסען זיי איינצופיהרען שטיק־ארבייט, קלענערע שכירות און א לענגערע ארבייטס־וואך. — וואס וועלען ענטפערען די קלאוקמאכער? — זיי האבען שוין וועגען דעם גאר ניט וואס צו זאגען? — פרעגט פרעזידענט שלעזינגער. — זאלען די קלאוקמאכער אין די שעפער זיין גאנץ רוהיג. — זיי וועלען האבען צו זאגען דאס לעצטע ווארט.

די קלאוק מאנופעקטשורערס פראטעק־טיוו אסאסיאיישאן האט אפגעהאלטען א מיטינג אין וואלדארף־אסטאריא דינס־טאג אוועגט, דעם 25טען אקטאבער, און אויף דעם מיטינג איז איינשטימיג אנ־גענומען געווארען א באשלוס, צוריק איינ־צופיהרען שטיק ארבייט, צו פארלענג־רען די שכירות און צו פארלענגערען די ארבייטס־וואך.

דער חשבון איז א ריכטיגער: אז די קלאוקמאכער וועלען ארבייטען פון שטיק מאר ביליגערע פרייזען און זיי וועלען אר־בייטען לאנגע שטונדען, וועלען די ארביי־טער אויסגעריסען ווערען און די באסעס וועלען זיך אנשיטען די קעשענעס מיט מעהר געלט ווי איצטער! זיי האבען אבער פארגעסען, אז די ארבייטער האבען אויך א שטיקעל דעה, און זייער דעה וועל־לען זיי באלד לאזען הערען די באלעבאט־טים.

דער מיטינג פון די באסעס דינסטאג אוועגט מיט דעם באשלוס איז, ווי עס שיינט, א רעזולטאט פון א קאנפערענץ וואס איז לעצטע וואך אפגעהאלטען גע־ווארען.

לעצטען פרייטאג און שבת איז אין אטלאנטיק סיטי אפגעהאלטען געווארען א קאנפערענץ פון פארטרעטער פון די פאר־שידענע אסאסיאיישאנס פון קלאוק מאנ־ופעקטשורערס איבער'ן לאנד. ווי עס שיינט, איז דער קאנפערענץ איינגערופען געווארען דורך דער איניציאטיווע פון דער פראטעקטיוו אסס'ן אין ניו יארק, און דער הויפט פונקט אויפ'ן טאגעסארדנונג איז געווען: „ראדיקאל צו ענדערען די אר־בייטס־באדינגונגען אין דער אינדוסטריע."

דער קאנפערענץ אין אטלאנטיק סיטי האט זיך געענדיגט מיט דעם, וואס עס איז געשאפען געווארען „א פעדעראציע" פון די קלאוק מאנופעקטשורערס אססא־סיאיישאנס וואס געפינען זיך אין אמערי־קא קענדעד. און ווי דער שטיינער איז, האט דער קאנפערענץ אויך אנגענומען א רעזאלוציע.

אין דער רעזאלוציע ווערט געזאגט, אז אין דער אינדוסטריע זיינען דא גרויסע „איבלען". פארשטעהט זיך, אז ווען די באסעס רעדען פון „איבלען" אין אן אינ־דוסטריע, מיינען זיי ניט דיזעלביגע איב־לען, וואס ארבייטער און זייערע יוניאנס זעהען אין אן אינדוסטרי. אפט איז דאס פארקעהרט. וואס די באלעבאטים רו־פען אן „איבלען", איז עס גאר פאר די ארבייטער מעלות. אלענפאלס, אין דער רעזאלוציע ווערט געזאגט, אז די גאנצע אינדוסטריע ליידעט פון „איבלען"... סיי ביים פארקויפען און סיי ביים פראדוצי־רען, ביים מאנופעקטשורען, זיינען דא איבלען. דאס לעצטע קאן מען זיך פאר־שטעלען, אז מען מיינט דא די יוניאן קאנדישאנס. אום אפצושטעפען די איב־לען, זאגט די רעזאלוציע, מוז מען האבען אן אלגעמיינע ארגאניזאציע פון אלע אסאסיאיישאנס.

אלזא, דער באשלוס פון דעם מיטינג

(שלוס אויף זייט 2).

לאקאל 50 גיט טויזענד דאלאר צום אינטערנע־שאנאל רעליף פאנד

פון דער גרויסער סלעק אין אונזערע טריידס האבען גאר א סך געליטען די מיטגלידער פון דער טשילדרענס דרעס־מאכער יוניאן, לאקאל 50. א חוץ דעם איז די יוניאן ניט פון אונזערע גרויסע לאקאל יוניאנס. דאך אבער, האט ברו־דער ה. גרינבערג, דער מענעדזשער פון דעם לאקאל, די וואך געבראכט אין אמים פון דער אינטערנעשאנאל א משעק פאר טויזענד דאלאר, פון די ערשטע קאלעק־שאנס פון די טשילדרענס דרעסמאכער פאר סאוויעט רוסלאנד.

דאס איז ווירקליך גאנץ שעהן פאר לאקאל 50. נעמענדיג אין באטראכט, ווי ווענig די מיטגלידער פון דעם לאקאל האר־בען ביז איצט געארבייט, איז דאס פון זייער זייט א גרויסער אפסער. זיי האב־בען דאס אבער געטאן מיט א סך צופרי־דענקייט, ווי עכטע קלאסענבעוואוסטע ארבייטער.

איצטער איז אין דעם טרייד דא אבי־סעל מעהר ארבייט, און מען קאן זיכער ערוואַרטען, אז די מיטגלידער פון דעם לאקאל, וועלכע האבען גאך זייער טייל ניט בייגעטראגען צו דעם פאנד, וועלען עס איצט טאן. זאלען די מיטגלידער גע־דענקען, דאס די צייט פאר מאכען די קאלעקשאנס איז פארלענגערט געווארען ביז דעם 15טען נאוועמבער.

נאך דריי וואכען צו דעם ער־עפענונגס־פייער פון ארבייט־טער אוניווערזיטעט.

לכבוד די ערעפענונג פון אינטערנע־שאנאל ארבייטער אוניווערזיטעט, פריי־טאג אוועגט, 18טען נאוועמבער, וועט געגעבען ווערען א גרויסארטיגער קאנ־צערט. פרשמינענטע רעדנער וועלען ביי דער געלעגענהייט האלטען קורצע, אינטערעסאנטע רעדעס. דאס וועט זיין אין אוידיטאריום און וואשינגטאן אוירווינג האי־סקול, אוירווינג פלייס און 16טע סטריט.

באזארגט זיך באלד מיט טיקעטס. די טיקעטס זיינען פריי, צו באקומען אין אלע אפיסעס פון אונזערע לאקאל יוניאנס.

אינטערנעשאנאל רעליף קאמיטע וועט טשארטערען א שיף צו שיקען פראדוקטען נאך רוסלאנד

מאנטאג אין דערפריה, דעם 24טען אקטאבער, איז אין דזשענעראל אפיס פון אונזער אינטערנעשאנאל אפגעהאלטען גע־ווארען א מיטינג פון דער אינטערנעשא־נאל רעליף קאמיטע, צו העלפען די הונ־גערליידענדע מאסען אין סאוויעט רוס־לאנד. דער מיטינג איז איינבערופען גע־ווארען פון סעקרעטער־טרעזשורער אב. בראף, וועלכער איז אויך דער סעקרע־טער פון דער רעליף קאמיטע. זעהר וויכטיגע פראגען זיינען אויף דעם מיטינג אויסגענומען און באהאנדעלט געווארען.

פרעזידענט שלעזינגער איז געווען דער טשערמאן פון דעם מיטינג.

דער טרעזשורער פון דעם רעליף פאנד, ברודער מיליפ קאפלאוויטץ, האט באריכ־טעט, דאס די קאלעקשאנס וואס קומען אריין פון די קלאוקשעפער, זיינען דער־ווייל ניט גלענצענד. און דאסזעלביגע — זאגט ער — איז אויך מיט די קאלעקשאנס פון די שעפער אין אונזערע אנדערע טריידס, ווי א שטייגער, אין די ווייסט און דרעס שעפער. די אורזאך דערפון

(שלוס אויף זייט 2).

קאנפערענץ אין קליוולאנד באשטימט פאר דעם דאנערשטאג

די יוניאן באשטימט דריי רעליף־טעג פאר רוסלאנד

דער קאנפערענץ צווישען דער קלאוק־מאכער יוניאן און די מאנופעקטשורערס אסס'ן אין קליוולאנד, איז באשטימט גע־ווארען פאר דאנערשטאג, דעם 27טען אק־טאבער. דער קאנפערענץ ווערט אפגע־האלטען אין „האטעל סטאטלער", אין קליוולאנד.

די קלאוקמאכער יוניאן אין קליוולאנד איז אויף דעם קאנפערענץ פארטראטען דורך א קאמיטע פון עלף, וואס איז פאר דעם צוועק ספעציעל ערוועהלט געווארען. פרעזידענט שלעזינגער און וויס־פרעזי־דענט פערלשטיין זיינען אין דער קאמיטע פון די עלף.

בעת די שורות ווערען געשריבען דארף דער קאנפערענץ זיך ערשט צונויפקומען. עס וועט זיך האנדלען וועגען באנייען דעם טרייד אנרימענט אין דער קלאוק אינדוס־טריע, וועלכע ענדיגט זיך דעם קומענדען דעצעמבער. די יוניאן האט געלאזען ווי־סען דער אסס'ן, אז זי האט ארויסצו־שטעלען איינינע נייע פאדערונגען, וואס

(שלוס אויף זייט 3).

דער יוניטי קאנצערט אין קארנעגיע האל דעם פרייטאג אוועגט

ערשטער סאנג ריסייטעל פון עממא דעסטין, פרימאדאנא פון מעטרא־פאליטען אפערא הויז

היינט, פרייטאג אוועגט דעם 28טען אקטאבער, איז דער גרויסער יוניטי קאנ־צערט אין קארנעגי האל, פאר דעם בע־נעפיט פון די יוניטי הויז פון די ווייסט און דרעסמאכער, אין פארעסט פארק.

עממא דעסטין, איינע פון די בעסטע סאָ־פראנאס אין מעטראפאליטאן אפערא הויז, וועט זינגען צריען פון באוואוסטע אפערעס און אויך פאלקס־לידער.

עס איז די פליכט פון די אינטערנע־שאנאל מעמבערס אין ניו יארק צו זע־הען, אז די אונטערנעמונג זאל זיין א גרויסער ערפאלג.

די יוניטי הויז אין פארעסט פארק איז אפען פאר די מיטגלידער פון אלע אינ־טערנעשאנאל לאקאלס, צו קומען אהין זר־מער פארברייגגען זייער וואכיישאן, און עס איז די פליכט פון אלע דיזע מעמ־בערס צו זעהן, אז דער קאנצערט, דער בענעפיט פאר די יוניטי הויז, זאל זיין א גרויסער ערפאלג. דורך דעם בענעפיט דארף געדאכט ווערען א טייל פון דעפי־ציט וואס די יוניטי הויז האט געווארען ליך.

(שלוס אויף זייט 3).

קלאוקמאכער אויפמערקזאם!

די קלאוקמאכער וואס קאנען און ווילען זיין „וואמשערס" פאר די סאציאליסטישע פארטיי אין טאג פון עלעקשען, זיינען געבעטען זיך צו מעלדען צו ברודער ל. לענגער, דער סעקרעטער פון דזשאינט באורד.

אפצוהיטען, די סאציאליסטישע שטימען זאלען ניט צוגעגעבען ווערען, איז פונקט אזוי וויכטיג ווי צו באקומען די שטימען. זאלען די קלאוקמאכער וואס קאנען זיין „וואמשערס" באלד זיך מעלדען אין אפיס פון דזשאינט באורד, 40 איסט 23טע סטריט, 4טען פלאר.

אינהאלט־פארצייכניס

„געررעכטיגקייט" נומער 44

זייט 2. די וואך. — מאקס ד. דעניש.
זייט 3. שלעריי פון שיקאגא. — ה. סקול־מאן. א פאר ערנסטע ווערטער צו די מיט־גלידער פון לשק. 35—דוש. ברעסלאו.
זייט 4. נאטיצען פון עדיוקיישנאל דע־פארטמענט. — מאקס לעווין.
זייט 5. טרייד און ארגאניזאציאנס פראגען. דער מיטינג פון עקז. ב. פון לשקשל 22. — י. שעהנהאלץ.
זייט 6. די מיטגלידערשאפט פון אונזערע לשקשלס אויף דער פרשווינץ. — אלעק־סאנדער טראכטענבערג.
זייט 7. קוויטירונגען פון די קלאוק שעפער פאר רוסלאנד. עקז. ב. מיטינג פון לשקשל 25. טש. דזשייקאבסאן. זומער־אוועגט (ערצעהלונג). — ב. גלאזמאן.
זייט 8. פון רעדאקטאר'ס נאטיץ־ביכעל.
זייט 9. די חויפט פראגע אין דעם בשן־סטרייק. — א. זעלדין. וואס זיפצט איהר (ליד). — נחום י.
זייט 10. אין מעשטער. — דער קריטיקער. א פלעק אין דער משפחה (פעליעטאן). — ז. וויהלער.
זייט 11. די גרויסע דעבאטע.—דוש. העלער.
זייט 12. קורצע שטועסען. פינאנס רעפארם און פילאדעלפיער קלאוקמאכער יוניאן.— מ. פאנרלער.
זייט 13 און 15. — שדוערפייזמענטס.
זייט 14. ווייסטמאכער קוויטירונגען.
זייט 16. פילאדעלפיער ווייסטמאכער אפעקטשו־ער האבען א נידערלאגע אין קשורס. — י. ש. פרענגאוויץ.

קריטישע לאגע פון אידישע קאלאניסטען אין בערסאנער און יעקאטערינאסלאווער גובערניעס

מיטטיילונג פון „אידגעזקאם"

(אלרוסישער אידישער געזעלשאפטליכער קאמיטעט)

אין די צייטונגען זיינען שוין עטליכע מאל ערשינען טעלעגראפישע באריכטען וועגען דער שווערער לאגע אין וועלכע עס געפינען זיך די אידישע קאלאניסטען פון יעקאטערינאסלאווער און כערסאנער גובערניעס צוליב דעם הונגער וואס איז באפאלען יענע געגענדען. די אידישע באפעלקערונג פון דיזע קאלאניעס האט זיך פארזאמעלט אויף ספעציעלע אסיפות וואו זיי האבען באטראכט זייער קריטישע לאגע. עס איז אמת אז די סאוועטען מאכט טוט אלץ אין איהר מעגליכקייט כדי צו העלפען דער אידישער קאלאניסטען באפעלקערונג, אבער דאך איז דאס אלץ ניט גענוג. און די אידישע קאלאניסטען האבען דעריבער באשלאסען זיך צו ווענדען נאך שטיצע צו זייערע לאנדסלייט אין אמעריקא.

אויף די דאזיגע אסיפות האבען זיי אנגענומען א רייה „פריגאווארען" — רעזאלוציעס. די אריגינאלען פון די דאזיגע רעזאלוציעס זיינען צונעשיקט געווארען צום אמעריקאנער אפיס פון דעם „איר־געז־קאם". מיר גיבען דא איבער פאר די לעזער דעם בלוטיגען הילפס געשריי פון די דאזיגע פאראומגליקליכטע קאלאניסטען. דא איז כמעט ווארט אין ווארט דער אויפרוף פון די אידישע קאלאניסטען אין כלעבעאדארווקע, מאריומפאלער אויעזד, דאניעצקער גובערניע, געוועזענער יעקאטערינאסלאוו.

„מיר, אונטערגעשריבענע קאלאניסטען פון קאלאניע סאנצאווע, צוזאמענגעקליבען אויף א פארזאמלונג וועלכע עס האט צונויפגערופען אונזער סאוויעט פון קאלאניע אום צו באטראכטען די שלעכטע לאגע אין וועלכע מיר געפינען זיך איצט צוליב דער גרויסער טריקעניש, וועלכע האט אפגעברענט אונזערע גאנצע פעלדער — האבען מיר באשלאסען זיך צו ווענדען צום אידישען געזעלשאפטליכען קאמיטעט אין מאסקווע, אז ער זאל זיך ווענדען צו אייך, אונזערע חברים און בירגער לאנדסלייט אין אמעריקא, איהר זאלט אונז קומען צו הילף.

„חברים, בירגער, ארבייטער און פארמער! איהר וועט געוויס פארשטעהן אונזער איצטיגע שלעכטע לאגע און ווייסען מיט וואס פאר א הילף אונז צו באגעגענען. אונזערע קאלאניעס זיינען צושטערט געווארען דורך מאכנא'ס באנדיטען, דעניקין און ווראנגעל. מען האט די באפעלקערונג צורויבט און צו'הרג'עט. ביי אונז איז פאראן הונדערטע יתומים, אלמנות און אינוואלידען. נאר אונזער צוגעבונדענקייט צו דער ערד האט אונז ניט ערלויבט אז מיר זאלען פארלאזען אונזער ערד. מיר האבען געהאפט אז די ראטען מאכט וועט אונז אלע מאל באשיצען פון די פיינד פון דער רעוואלוציע, און אזוי איז דאס ווירקליך געווען. מיט וואס אונזער ארבייטער־און־פויערים רעגירונג פלעגט קאנען, פלעגט זי אונז קומען צו הילף!

היי־יאהר איז ביי אונז פארזייהט די גאנצע ערד, א סך מעהר ווי אין 1916. מיר האבען געהאפט אז אונזער לעבען וועט זיך פארבעסערען, נאר עס האט געטראפען א גרויסער אומגליק: די טריקעניש האט אנגעהאלטען א גאנצן זומער, קיין רעגען איז ניט געווען, אלץ איז פארברענט. ניטא קיין ברויט, קיין פארזש, און דורך דעם התנגרען מיר שוין העכער פון 3 חדשים. ביז איצט איז אונזער איז שוין קיין מאקוהע אויך ניטא. אונזערע קינדער זיינען געגעוועזן צו שטארבען דורך דעם הונגער. אלערליי קרענקהייטען פארשפרייטען זיך. די ראטען מאכט גאנצע ערגעהרונג געווען מאקוהע. איצט סטארעט זיך איינצואורדנען קינדער אנשטאלטען פאר אונזערע קינדער, אבער אונזער מלוכה איז ארעם, זי נויטיגט זיך אין א סך זאכען וועלכע געפינען זיך ביי אייך.

„מיר ווענדען זיך צו אייך נאך הילף. שיקט אונז ברויט, ווייץ, גערשטען, זייגרא, ליוצערנע, סאכנא, קוקורוזע, מאר־גארע. אונזערע פערד און בהמות פנר'ן פון הונגער. מיר פארמאגען ניט קיינע טראקטארס, וועלכע זאלען פארבייטען אונזערע פערד. שיקט אונז לאנדווירטשאפטליכע מאשינעריע, שיקט אונז גאנצע קאמפלעקטען פאר קינדער הייזער, שולען. שיקט אונז אידישע ביכער, לערן ביכער; שיקט אונז אלערליי פראדוקטען, מעטס, מילך, הערינג, הערינג, צוקער, א. ד. ג. ציהרונגס זאכען און לוקסוס דאס דארפען מיר איצט ניט האבען. שיקט אונז אזעלכע זאכען, וועלכע זאלען נוצען צו ערציהען דעם שוואכען לעבען.

ברידער! העלפט אונז אריבערלעבען דעם שרעקליכען הונגעריגען יאהר. דער אידנעזקאם קומט אונז צו הילף מיט פיל. ער בויט פאר אונז אלערליי אנשטאלטען, נאר זיינע מאטעריעלע מעגליכקייטען זיינען א סך אפהענגיג פון אייך, אידישע ארבייטער און פארמערס!

דא פאלגען די אונטערגעשריבענע (40), וועלכע זיינען באשטעטיגט פון די ארטיגע סאוועטען באאמטע.

וויכטיגע פאסירונגען אין דער טשילדרענ'ס דרעסמאכער יוניאן, לאקאל 50.

(שלוס פון זייט 2)

שעפער קאנקורירען מיט די יוניאן שעפער און דאס טאר ניט דערלאזען זווערען. מיר מוזען מאכען, אלע אנשטרענגונגען צו ארגאניזירען די ארבייטער פון יענע שעפער און באקומען פאר יענע ארבייטער די זעלביגע ארבייטס באדינגונגען ווי עס האבען די ארבייטער אין אונזערע יוניאן שעפער. דאס וועט אפשטעלען די קאנקורענץ פון איין שאפ קענען א צווייטען.

א דזשאינט באארד פאר די לאקאלס 41 און 50.

די טשילדרענ'ס דרעסמאכער יוניאן לאקאל 50 איז געקומען צו א פארשטענדיגונג מיט די קימאנא און ריפער מאכער יוניאן לאקאל 41, צו עטאבלירען א דזשאינט באארד פאר ביידע לאקאלס, אום צוזאמען צו קאנען בעסער אנגעהן מיט דער ארבייט. דורך דעם דזשאינט באארד פאר די צוויי טריידס, וועלכע זיינען אזוי נאהענט איינע צו דער אנדערער, וועט אונזער ארגאניזאציאנס ארבייט קאסטען א סך בילינער. איין באאמטער פון דעם נייגעשאפענעם דזשאינט באארד וועט קאנען אטענדען די שעפער פון ביידע לאקאלס וואס ער האט אין זיין דיסטריקט, אנשטאט וואס ביז איצט האט יעדער לאקאל געהאט א באזונדער באאמטען פאר דער ארבייט. אי די רעגולע יוניאן ארבייט, אי די ארגאניזאציאנס־ארבייט וועט געטאן ווערען בשותפות פון ביידע לאקאלס. און מיר האפען און דערוואַרטען, דאס מיט'ן סופארט פון די מיטגלידער פון די צוויי לאקאל יוניאנס וועט דער נייער דזשאינט באארד זיין אן ערפאלג, און ער וועט זיין פון גרויס נוצען פאר די מיטגלידער פון לאקאל 50 ווי פאר די מיטגלידער פון לאקאל 41.

איין שטיקעל אפהאלט איז נאר, וואס די קאטערס פון די צוויי פאכען האבען זיך נאך ניט אנגעשלאסען אן דזשאינט באארד. אז די קאטערס פון די צוויי טריידס דארפען באלאנגען צום דזשאינט באארד איז זעלבסט פארשטענדליך. וואס רום די באשלוסען פון דעם דזשאינט באארד וועלען דאך זיין אין באצוג אלע ארבייטער אין דיזע שעפער, די קאטערס איינגעשלאסען. מיר גלויבען אבער, דאס מיט דער הילף פון אונזער אינטערנעשאנאל וועלען די קאטערס זיך אנשליסען צו אונזער דזשאינט באארד און דאן וועלען מיר אלע מיט נייעם מוט זיך נעמען צו דער ארבייט.

סיזאן'ס ערשטער קאנצערט

מעטראפאליטאן'ס גרעסטער טענאר

דזשיאוואני

מארטינעלי

צוזאמען מיט

נינא מארגאנא — וואסא פריהאדא

סאפראנא — וויאליניסט

זונטאג ביינאכט, 30טן אקטאבער

אין היפאדראם

טיקעטס: 75 ס., 1 דאלאר, 1.50 דאלאר, 2 דאלאר, 2.50 דאלאר און 3 דאלאר צו באקומען אין „פארווערטס", די „קשל", רענד סקול און אין די העדקוואַרטערס פון דער סאציאליסטישער פארטיי, אונטער'ן אויפזיכט פון לשקשל ניו שיר.

האַרלעם סאציאליסטישער עדיוקיישאנאל סענטער

62 איסט 106טע סטריט,

צווישען פארק און מעדיסאן עווס.

צו פארדינגען א גרויסען האל

קען אריינגעטען 600 מענשען

פאר קאנצערטען, בעלער, פארשטעלונגען, תונות און צו. וו.

אויך אפיסעס און מיטינג רומס.

אפען יעדען טאג ביז שפעט ביינאכט.

טעלעפאן: האַרלעם 9020.

קלאוקמאכערס דזש. באארד גיט 1000 דאלאר פאר'ן סאציאליסטישען קאמפיין.

דער מיטינג פון דעם דזשאינט באארד פון דער קלאוקמאכערס יוניאן שבת אוועגט האט באשלאסען צו געבען 1,000 דאלאר פאר'ן סאציאליסטישען קאמפיין. דאס האט רעקאמענדירט די פינאנס קאמיטע פון דער יוניאן און די רעקאמענדאציע איז געווארען אנגענומען. אויסער דעם האט די ספעציעל ערוועהלטע קאמפיין קאמיטע פון דעם דזשוינט באארד, וואס איז צונויפגעשטעלט פון פארשטעהער פון אלע קלאוקמאכער לאקאלס, באריכטעט, אז זי וועט דינסטאג אוועגט האבען א מיטינג אנצופאנגען גלייך צו טאן סאציאליסטישע קאמפיין ארבייט און אויך זעהן צו באזארגען מעהרער פינאנציעלע שטיצע פאר דער סאציאליסטישער פארטיי. אלס טשערמאן פון דער קלאוק מאכער קאמפיין קאמיטע איז ערוועהלט געווארען דער מענעדזשער י. פיינבערג און אלס סעקרעטער איז ערוועהלט געווארען דער סעקרעטער פון דזשאינט באארד, לואיס לאנגער.

דער אינדזשאנקשאן קאמף אין פילאדעלפיער ווייסט סטרייק רופט ארויס אינטערעסע.

(שלוס פון זייט 1).

געשריבען, געהט ווידער אן אין קאורט דער פארהער ווענען די אינדזשאנקשאנס, און מיר ווייסען ניט אין דעם מאמענט מיט וואס דאס וועט זיך דארט ענדיגען. אבער ווי די זאך זאל זיך ניט ענדיגען אין געריכט, דער סטרייק ווערט פארטגעזעצט מיט דער זעלביגער ענערגיע און דער סטרייק וועט אזוי אנגעהן, ביז די באסעס וועלען צוריקציהען די משונה'דיגע פארדרונגען וואס זיי האבען געשטעלט די אריבייטער. די קאורט־פראצעדור האט נישט געמאכט קיין ענדערונג אין דעם גאנג פון דעם סטרייק און וועט אויך קיין ענדערונג ניט מאכען.

ווענען דער לאגע פון סטרייק האט פרעזידענט שלעזינגער זיך לעצטענס אויסגעדריקט ווי פאלגט:

„פון די טויזענטע ווייסט און דרעסמאכער, וואס זיינען ארונטער אין סטרייק אין פילאדעלפיע, האבען די באסעס קיין סקעבס ניט געקאנט געפינען. די ביסעל סקעבס וואס זיי האבען, זיינען ניגערטעס, וועלכע קאנען ניט די ארבייט און די באסעס האבען פון זיי געברענטע צרות.

„עס איז א שטאלץ פאר דער יוניאן, — האט פרעזידענט שלעזינגער ווייטער געזאגט, — וואס אפילו ניט איין ארבייטער פון די, וואס זיינען ארונטער אין סטרייק, האט זיך צוריקגעקעהרט אריבייטען, א חוץ, נאטירליך, די, וואס זיינען אוועק ארבייטען אין די געסעטעלטע שעפער פון די אינדעפענדענט מאנופעקטשורער. דער סטרייק וועט אנגעהאלטען ווערען, וואס עס זאל ניט זיין דער אויסגאנג אין קאורט אין באצוג די אינדזשאנקשאנס, און ער וועט געשטיצט ווערען פון דער גאנצער אינטערנעשאנאל ביז צו א זיגרייכען סוף".

דער יוניטי קאנצערט אין קאר־נעגיע האל דערנעהענטערט זיך.

(שלוס פון זייט 1)

דער דזשענעראל עקזעקוטיוו באארד פון די „אמאלגאמייטעד" און די „וואומענס טרייד יוניאן ליג". זאלען די עקזעקוטיווס פון די אנדערע אינטערנעשאנאל לאקאלס, וועלכע זיינען נאך דא אויף דער ליסט ניטא, ניט אפשטעהן פון כלל און נעהמען טיקעטס פאר דעם קאנצערט.

נעדענקט, דער קאנצערט איז אין א וואך ארום, פרייטאג אוועגט, דעם 28טען אקטאבער, אין קארנעגי האל, און דאס איז א בענעפיט פאר דער יוניטי הויז אין מאנעסט פארק.

עמבראדערי מאנופעקטשורערס אסס'ן ברעכט אפ גרימענט

(שלוס פון זייט 1)

10 טויזענט דאלער.

ווען דער לעצטער סעטעלמענט צווישען דער יוניאן און דער אסאסיאיישאן איז געמאכט געווארען, האט די אסאסיאיישאן געגעבען 10 טויזענט דאלער סעקיוריטי, אז זי וועט השלטען דעם אגרימענט. דאס מיינט, אז ווי בשלד זי וועט דעם אגרימענט ניט השלטען, פארלירט זי די 10 טויזענט דאלער סעקיוריטי. דאס געלט איז איינגעלייגט געווארען אין א באנק. זוכט דאריבער די אסאסיאיישאן „באווייזען", אז דעם אגרימענט האט געברעכען די יוניאן, כדי צו קריגען צוריק די 10 טויזענט דאלער.

די יוניאן האט אבער בשלד געלאזט וויסען דער באנק, וואו דאס געלט ליגט, אז די אסאסיאיישאן האט געברעכען דעם אגרימענט און מען זאל דאס געלט דער אסאסיאיישאן ניט ארויסגעבען. די באנק האט וועגען דעם זיך געווענדעט צו דעם אומפארטייאישען טשערמאן דר. י. ל. מאגנעס, און דר. מאגנעס וועט געווים איצט פרובירען אויסגלייכען דעם שטרייט. זאל זיך דער שטרייט ניט אויסגלייכען, וועט די יוניאן פארערען דורך קאורט פון דער באנק די 10 טויזענט דאלער, און די יוניאן האט גוטע באווייזען, דאס די אסאסיאיישאן האט געברעכען דעם אגרימענט. און עס קען זיין, אז פון אט דער לאגע זאל זיך ארויסוויקלען א גענעראל סטרייק אין דעם פאך.

דערווייל אבער פירט די יוניאן גאנץ ענערגיש א סטרייק קעגען 18 איינצעלנע פירמען. די מיטגלידער פון לאקאל 66 וואס ארבייטען, צאלען צום סטרייק פאנד פון דער יוניאן 10 פראצענט פון זייערע פארדינסטען און די יוניאן צאלט צו די סטרייקער יעדע וואך סטרייק בענעפיט. סינגעל לייט קריגען 15 דאלער א וואך און פארהייראטע קריגען 20 דאלער א וואך. די סטרייקער פון די שעפער זיינען העכסט מוטיג און זיינען גרייט צו סטרייקען, ביז זייערע באלעבאטים וועלען נאכגעבען זייערע גערעכטע פאדערונגען.

איינינע פירמען, קענען וועלכע די יוניאן פירט דעם סטרייק, האבען זיך געווענדט אין קאורט נאך אינדזשאנקשאנס. איינע פון די פירמען איז ריכטער בראדערס, פון 30 איסט 14טע סטריט. די פירמע האט אנגעקלאגט לאקאל 66 און די גאנצע אינטערנעשאנאל. זי האט פארלאנגט אן אינדזשאנקשאן קעגען פיקעטען איהר שאפ און 50 טויזענט דאלער שאדענערזאץ. אזוי פיל, זאגט די פירמע, האט זי שוין פארלארען זינט די יוניאן פירט קעגען איהר דעם סטרייק. די קייס איז פארגעקומען פאר סופרים קאורט דזשאדזש וואסערוואגעל און ער האט געפסקנ'ט אזוי: קיין 50 טויזענט דאלער קומט ניט דער פירמע, קיין אינדזשאנקשאן דארף זי אויך ניט, ער האט אבער באפוילען דער יוניאן „צו באשרייבען די צאל פון פיקעטס ביי דעם שאפ". דער ריכטער דענקט, דאס עס איז גענוג, דאס די יוניאן זאל האבען ביים שאפ בלויז איין פיקעט, מעהר פיקעטס, זאגט ער, דארף מען ניט. און ניט נאר דארף מען ניט, נאר מען טאר טאקע ניט האבען מעהר ווי איין פיקעט ביי דעם שאפ!

הייסט עס, אלזא, אז די יוניאן האט אין קאורט „געוואונען", אבער זי איז ניט צופרידען מיט'ן געווינס. די יוניאן האט אפעליירט די קייס אין אפעלייט דיוויזשאן און זי וועט פייטען אין קאורט אומצוווארפען דעם פסק פון ריכטער וואסערוואגעל, דאס עס זאלען ניט טארען זיין ארום דעם שאפ מעהר ווי איין פיקעט.

קלאוקמאכער אויפמערקזאם!

אין איינקלאנג מיט אונזער אגרימענט מוז יעדער ארבייטער פון טרייד קריגען זיין „פעי" אין קעש.

דארום פארערען מיר אייך אויף ניט צו נעמען קיינע טשעקס פון אייערע בעל־הבתים, און מיט דעם וועט איהר פארמיידען פיעל טראבעל פאר אייך און דער יוניאן.

מיט גרוס,

דזש. באארד קלאוק און סווירט מאכער יוניאן

ל. לאנגער, סעקרעטער.

אלערליי פון שיקאגא

פון ה. סקולמאן

פאר די גאנצע פינף־זעקס און דריי־פיג יאהר וואס מיר דרעהען זיך ארום אויף דיזער וועלטעל האבען מיר קיינמאל ניט געפיהלט אזא שטארקע נויטווענדיג־קייט צו זיין „רעוואלוציאנער, דעמאקראטישער און לינק" ווי אין דעם איצטיגען מאמענט.

אויף וויפיל בעסער אז מיר וואלטען דאס שלעכט געווען; ווי גוט, ווי מתיה'דיג אונזערע מעמבערס וואלטען זיך דאס גע־פיהלט, עס וואלט דאך פשוט געווען א פארגעניגען! א לעבען ווי־א לעקשך! שטעלט אייך נאר פאר ווי גרינג, ווי גיך און גלשטיג מיר וואלטען געקאנט לעזען אלע אונזערע פארפלאנטערטע פראגען. אלע אונזערע פארבלעמען, גרויס און גוואלדאוונע ווי זיי זאלען ניט זיין, וואל־טען מיר פארענטפערט, וואלטען מיר גע־לעזט מיט איין שפרוך, מיט איין שם המפורש'ל, נעמליך: א רעוואלוציע!

וואס איז דער מעהר, גוטער ברודער, ניטא קיין ארבייט? — א רעוואלוציע! מאך אן איבערקערעניש, אן איבערדרע־הענישל!

וואס איז? מען טיילט ניט גלייך די ארבייט אין שטאט, וואו דו ארבייטסט? — שאף קאמיטעט!

די באסעס רייסען פון די שכירות? — דיקטאטור פון פראלעטאריאט!

מען קאן קיין לעבען ניט מאכען? — שאפט אן פרווואט איינגענטום!

גוט גרויסער! אונזערע מעמבערס וואלטען פון זיך דאס העמד פארקויפט און דיום געצאלט... פון זייער לעצטע ביסען וואלטען זיי דאך אפגעשפארט און אונז דעם אסעסמענט געבראכט. און אונז די בעטאמטע, וואלטען זיי פשוט אויף ד הענט געטראגען. מען וואלט אונז מתנות געגעבען און מען וואלט אויף אונז קיין שטויבעלע ניט געלאזט פאלען. ווער וואלט זיך דאס גערארפט דרעהען א ספאריק ווע־גען וואך ארבייט, „סטענדארד אויל פראד־דאקשען" און וועגען נאך אזעלכע נאריש־קייטען. וועמענס קאפ וואלט דאס בא־דארפט דארען און קווארען, קלערענדיג ווי און ווי אזוי דער ערווארטעטער קאמף מיט אונזערע באסעס זאל געפירט ווערען, וואס פאר א פאדערונגען מיר זאלען ארויס־שטעלען, וואס פאר א תנאים מיר זאלען אין אונזער קומענדען אפמאך אריינשטע־לען, און ווי אזוי מאכט מען, אז דאס צו־געזאגטע און פארשריבענע זאל נאכהער טאקע אפגעהיט ווערען. מיר וואלטען גאנץ איינפאך ערקלערט אונזערע מאסען, דאס מעהר וועלען מיר זיך ניט לאזען פי־רען אויף דעם אלטען פארשימעלטען אויס־געטראטענעם וועג, דאס די אלע ביז יעצ־טיגע מיטלען זיינען שאבלאן און רעאק־ציאנער און אלטמאדיש, און דאס די איינ־ציגע אמת'ע רפואה שלימה איז איין מאל פאר אלע מאל איבערנעמען די גאנצע אינ־דוסטריע אין אונזערע איינענע הענט און פארוואלטען זי ווי מיר אליין ווילען.

אבער אז די געטער ווילען אימיצען שטראפען, נעמען זיי ביי איהם צו דעם שכל, און אזוי ארום זיינען מיר געבליבען די זעלבע אלטע קאנסערוואטיווע יוניאן פירער, פון „שמואל גומפערס" חדר, וועל־כע אנשטאט פירען דעם ארבייטער צו דער ענדליכער גאולה, פארפירען מיר איהם גאר אין די הרי חושך, וואו עס שוויבעלט און גריבעלט מיט צנרימענטס, ארבייטרישען און אלערליי קאמפרומיסען. און דער רעזולטאט איז ארבייטסלאזיגקייט, שלעכ־טע מענערזשמענט פון אינדוסטריע, „קאר־פאריישען" שעפער, און נאך און נאך פורעניות...

אז אונזערע מעמבערס זיינען אלע רע־וואלוציאנער געשטימט און זיינען פיקס און פארטיג אנצונעמען אירגענד וועלכע פראגרעס, אין דעם קאן דאך קיין צווייפעל ניט זיין. אלעס וואס זיי ווילען איז, אז מען זאל קאנען משכען אן אנשטענדיג לעבען, און די בעהשנדלונג אין די שע־פער זאל זיין א מעהר מענשליכע. און אויב שאף קאנסילס וועלען ברייננען מעהר ארבייט, אויב גלויבען אין דיקטאטור וועלען ברייננען צו גלייכע צוטיילונג פון ארבייט, אויב גלויבען אין דיקטאטור פון פראלעטאריאט וועלען אפהאלטען די באסעס פון משכען אלערליי דיסקריטיני־שאן אין די שעפער, דאן איז ניטא און עס וועט ניט זיין קיין אורזאכע, אז זיי זאלען אט די אלע פרינציפען גלייך שנערקענען. און די פירער, נו, מיט זיי וועט מען זיך שוין אן עצה געבען. יעדענפאלס האבען מיר „נעגוג" יונגע בלוט, וועלכע וועלען קאנען אויף א בעסערען, קלינערען און מאדערנערען אופן קלאר משכען וואס זיי קאנען נאר ניט טאן, ווען אין טרייד איז קיין ארבייט ניטא, ווען יעדער אייר־נער קוקט בלויז פאר זיך, ווען אלע אנד־נער ווי אזוי צו העלפען אונזערע ארבייטס־לאזע זיינען פון אונזערע מעמבערס ניט־דערגעשטימט געווארען, און ענדליך, ווען עס זיינען דא וואסערע פינף ארבייטער צו יעדען ארבייטס פלאץ.

* * *

אונזער לאקאל 100 האט זיך אונטער־גענומען אנצופירען די עריקיישאנאל אר־בייט פאר אלע אונזערע מעמבערס. א גאנצע רייע לעקטשורערס פון אלערליי ריכטונגען זיינען אנגאזשירט געווארען און עס איז צו ערוואַרטען, אז דעם ווינטער וועלען מיר ענדליך קריגען, נאך וואס מיר האבען יאהרען לאנג געשטרעבט, נעמליך, באלערענדע לעקטשורס און קאנצערטען, פון וועלכע אונזער עולם וועט קאנען עט־וואס לערנען. א פארזוך דאס איינצופי־רען איז שוין מעהרערע מאל געמאכט גע־וואָרען, אבער צוליב געוויסע סיבות איז עטוואס ממשות'דיגעס ניט ערייכט גע־וואָרען. געוויינליך פלעגט זיך דאס אנ־פאנגען מיט א לעקטשור פון איינעם פון די שיקאגער גדולים און דערמיט פלעגט זיך דאס ענדיגען. דאס מאל שיינט דאס אבער צו זיין פיל בעסער. א באלערענדע ליטעראַרישע און מוזיקאלישע פראגראם איז אויסגעארבייט געווארען, און קענענ־דיג די קאמיטעט פאר דיזען צוועק, קאנען מיר מיט זיכערהייט זאגען, אז עטוואס גוצליכעס וועט דיזען מאל אויפגעטאן ווערען.

* * *

„באטאוויע"! דאס איז ניט קיין נאָ־מען פון תרגום, עס איז אויך ניט קיין נאמען פון א גריכישען גאט אדער פילאָ־זאף, דאס איז א נאמען פון א קליין שטעד־טעל אויף דער בוירלינגטאן באן ליניע, 60 מייל דרום־מערב פון שיקאגא. דיזער דערפעל צייכענט זיך מיט קיין זאך ניט אויס פון אנדערע שטעדטלאך, מיט דער אויסנאם וואס דיזע שטעדטעל האט זוכה געווען צו האבען א קלאוק שאפ, אדער ריכטיגער, א שאפ, וואו מען מאכט קינ־דערשע קלאוקס, לאקאל 17 קלאוקס. דער אמת'ער בעל הגוף פון דיזען פאבריקעל געפינט זיך אין שיקאגא, וואו ער „דזשאבט" און דארטען, אין דעם דאזיגען באטאוויע האט ער א מענערזשער א גע־וויסער קושנער, וועלכער פארוואלטעט און שאלטעט ווי א קליין שטעדטעלדיגער אר־ראדניק איבער די 30 שיקסע בעלי מלאכות און מאכט זיי צו ארבייטען פאר א קלענ־ליכען לוין, פון 15 ביז 18 דאלער א וואך.

לויט דעם רעפארט פון אונזער ארגא־ניזער ברודער גינזבורג איז באטאוויע א יוניאן טאון, אזן אויב א ריכטיגע שטע־לונג זאל געגומען ווערען, קאן מען דיזען שאפ ארגאניזירען. עס איז צו האפען, אז א שטעלונג זאל געגומען ווערען און דער שאפ זאל יוניאניזירט ווערען.

* * *

ביי די רעגען מאנטעל מאכער.

הערישאן, סטאר, שיקאגא, ראבער קאוט, קאנגרעס, איסטערן, קאפוס, פאול איגלאוו און ראט אין דיזע שעפער מאכען די ארבייטער מעהר אדער ווייניגער א לעבען. אלע זיינען מעמבערס אין דער יו־ניאן. קאנראד ב. שיין, ראזענוואלד און ווייל, די ארבייטער זיינען ניט קיין מעמ־בערס אין דער יוניאן, מאכען אבער דאך א לעבען. דאן קומט קלינג ברארערס, א גרויסע רייכע קלארנינג פירמע, אלע אר־בייטער זיינען מעמבערס אין דער יוניאן, צאלען דיום, אסעסמענטס א. ז. וו., אבער א לעבען מאכען דארטען, איז ווי אונזערע מענשען זאגען, אן איידעלע זאך. פאר וואס דיזע פירמע צאללט פאר די זעלבע ריינקאטס ווייניגער ווי אין די צוויי אוי־בען דערמאנטע גאן יוניאן שעפער, ווייסט מסתמא גאט אליין. על כל פנים דאר־פען דאך די ארבייטער ניט ליידען דער־פאר ווייל די קלינג פירמע האט די שעהנ־סטע און גרעסטע פעקטאָרי, אדער צוליב דעם, וואס די פירמע האלט אן א וויסענ־שאפטליכען לייבאר מענערזשער, אדער אפשר דערפאר, ווייל דער סופעראינטענ־דענט דארטען איז שווארץ חנ'עוודיג...

מיט וואסערע 7 מאנאטען צוריק האָ־בען מיר מיט דיזער פירמע געסטרייקט און נאך אלערליי צרות און יסורים האבען מיר ענדליך געסעטעלט אויף אזעלכע טערמי־נען, אז דער דורכשניטליכער ארבייטער האט ווי עס איז געקאנט אויסמאכען ארום א דאלער א שטונדע. יעצט אבער, צוליב א געוויסע ריאדושאסטמענט אין די רעגען מאנטלען איז דער פרייז דערוצירט געווא־רען צו אזא שטופע, אז מעהר ווי 34—35 דאלער א וואך קאן מען ניט מאכען, אזא מיט אזא סומע איז זעהר שווער אויסצוקו־מען אפילו יעצט, ווען לעבענס־מיטעל איז „געפאלען". אונזער רעפרעזענטאטיוו האט שוין זיין לונגען אויסגעשפייט ריי־דענדיג און באוויזענדיג די אומגערעכטיג־קייט פון אז האנדלונג, אבער דער רעוול־טאט איז דער זעלבער. עס שיינט, אז מיר וועלען מוזען אנווענדען א פיל שטארקע־רען מיטעל אום צו איבערצייגען דיזער פירמע אין דער גערעכטיגקייט פון אונזער מאדערונג, נעמליך, עטוואס ענליך צו א שטיקעל אנשטענדיג לעבען.

* * *

אונזער לאקאל 100 האט זיך אונטער־גענומען אנצופירען די עריקיישאנאל אר־בייט פאר אלע אונזערע מעמבערס. א גאנצע רייע לעקטשורערס פון אלערליי ריכטונגען זיינען אנגאזשירט געווארען און עס איז צו ערוואַרטען, אז דעם ווינטער וועלען מיר ענדליך קריגען, נאך וואס מיר האבען יאהרען לאנג געשטרעבט, נעמליך, באלערענדע לעקטשורס און קאנצערטען, פון וועלכע אונזער עולם וועט קאנען עט־וואס לערנען. א פארזוך דאס איינצופי־רען איז שוין מעהרערע מאל געמאכט גע־וואָרען, אבער צוליב געוויסע סיבות איז עטוואס ממשות'דיגעס ניט ערייכט גע־וואָרען. געוויינליך פלעגט זיך דאס אנ־פאנגען מיט א לעקטשור פון איינעם פון די שיקאגער גדולים און דערמיט פלעגט זיך דאס ענדיגען. דאס מאל שיינט דאס אבער צו זיין פיל בעסער. א באלערענדע ליטעראַרישע און מוזיקאלישע פראגראם איז אויסגעארבייט געווארען, און קענענ־דיג די קאמיטעט פאר דיזען צוועק, קאנען מיר מיט זיכערהייט זאגען, אז עטוואס גוצליכעס וועט דיזען מאל אויפגעטאן ווערען.

* * *

„באטאוויע"! דאס איז ניט קיין נאָ־מען פון תרגום, עס איז אויך ניט קיין נאמען פון א גריכישען גאט אדער פילאָ־זאף, דאס איז א נאמען פון א קליין שטעד־טעל אויף דער בוירלינגטאן באן ליניע, 60 מייל דרום־מערב פון שיקאגא. דיזער דערפעל צייכענט זיך מיט קיין זאך ניט אויס פון אנדערע שטעדטלאך, מיט דער אויסנאם וואס דיזע שטעדטעל האט זוכה געווען צו האבען א קלאוק שאפ, אדער ריכטיגער, א שאפ, וואו מען מאכט קינ־דערשע קלאוקס, לאקאל 17 קלאוקס. דער אמת'ער בעל הגוף פון דיזען פאבריקעל געפינט זיך אין שיקאגא, וואו ער „דזשאבט" און דארטען, אין דעם דאזיגען באטאוויע האט ער א מענערזשער א גע־וויסער קושנער, וועלכער פארוואלטעט און שאלטעט ווי א קליין שטעדטעלדיגער אר־ראדניק איבער די 30 שיקסע בעלי מלאכות און מאכט זיי צו ארבייטען פאר א קלענ־ליכען לוין, פון 15 ביז 18 דאלער א וואך.

לויט דעם רעפארט פון אונזער ארגא־ניזער ברודער גינזבורג איז באטאוויע א יוניאן טאון, אזן אויב א ריכטיגע שטע־לונג זאל געגומען ווערען, קאן מען דיזען שאפ ארגאניזירען. עס איז צו האפען, אז א שטעלונג זאל געגומען ווערען און דער שאפ זאל יוניאניזירט ווערען.

* * *

ביי די רעגען מאנטעל מאכער.

הערישאן, סטאר, שיקאגא, ראבער קאוט, קאנגרעס, איסטערן, קאפוס, פאול איגלאוו און ראט אין דיזע שעפער מאכען די ארבייטער מעהר אדער ווייניגער א לעבען. אלע זיינען מעמבערס אין דער יו־ניאן. קאנראד ב. שיין, ראזענוואלד און ווייל, די ארבייטער זיינען ניט קיין מעמ־בערס אין דער יוניאן, מאכען אבער דאך א לעבען. דאן קומט קלינג ברארערס, א גרויסע רייכע קלארנינג פירמע, אלע אר־בייטער זיינען מעמבערס אין דער יוניאן, צאלען דיום, אסעסמענטס א. ז. וו., אבער א לעבען מאכען דארטען, איז ווי אונזערע מענשען זאגען, אן איידעלע זאך. פאר וואס דיזע פירמע צאללט פאר די זעלבע ריינקאטס ווייניגער ווי אין די צוויי אוי־בען דערמאנטע גאן יוניאן שעפער, ווייסט מסתמא גאט אליין. על כל פנים דאר־פען דאך די ארבייטער ניט ליידען דער־פאר ווייל די קלינג פירמע האט די שעהנ־סטע און גרעסטע פעקטאָרי, אדער צוליב דעם, וואס די פירמע האלט אן א וויסענ־שאפטליכען לייבאר מענערזשער, אדער אפשר דערפאר, ווייל דער סופעראינטענ־דענט דארטען איז שווארץ חנ'עוודיג...

מיט וואסערע 7 מאנאטען צוריק האָ־בען מיר מיט דיזער פירמע געסטרייקט און נאך אלערליי צרות און יסורים האבען מיר ענדליך געסעטעלט אויף אזעלכע טערמי־נען, אז דער דורכשניטליכער ארבייטער האט ווי עס איז געקאנט אויסמאכען ארום א דאלער א שטונדע. יעצט אבער, צוליב א געוויסע ריאדושאסטמענט אין די רעגען מאנטלען איז דער פרייז דערוצירט געווא־רען צו אזא שטופע, אז מעהר ווי 34—35 דאלער א וואך קאן מען ניט מאכען, אזא מיט אזא סומע איז זעהר שווער אויסצוקו־מען אפילו יעצט, ווען לעבענס־מיטעל איז „געפאלען". אונזער רעפרעזענטאטיוו האט שוין זיין לונגען אויסגעשפייט ריי־דענדיג און באוויזענדיג די אומגערעכטיג־קייט פון אז האנדלונג, אבער דער רעוול־טאט איז דער זעלבער. עס שיינט, אז מיר וועלען מוזען אנווענדען א פיל שטארקע־רען מיטעל אום צו איבערצייגען דיזער פירמע אין דער גערעכטיגקייט פון אונזער מאדערונג, נעמליך, עטוואס ענליך צו א שטיקעל אנשטענדיג לעבען.

א פאר ערנסטע ווערטער צו די מיטגלידער פון לאקאל 35

מיין חברין ציהט מיך צו שרייבען עפעס צו די אונזערע מעמבערס, און שריי־בען, מיינע ליבע פריינט, איז פארשן זעהר פיל! די יעצטיגע לאנגע אין טרייד, דער קאמף וועגען דעם „מעמאָראנדום" און ווי די בעלי מלאכות פארשטעהען ניט, אין וועלכען אלע אונזערע מעמבערס פון אלע אונזערע לאקאלס וואלטען געדארפט האָ־בען א גענויען באגריף, און עס איז פשוט א גוויטווענדיגקייט, אז זיי זאלען דיזע פרעגען פארשטעהען זעהר קלאר, וואס קלאָ־רער שלץ בעסער, ווייל דער גאנג פון דער צייט און די לאנגע פון דער יוניאן איז אזוי־נע, אז אונזערע מעמבערס דארפען אב־סאלוט יעצט מעהר ווי אלע מאל, זיין בא־האווענט אין אלעס וואס עס קומט פאר.

בעפאר מיר וועלען איבערגעהן צו די־זי פראגען, וויל איך זיך, ערשטענס אפ־שטעלען אויף א פרעגע, וועלכע איך דענק איז די וויכטיגסטע פרעגע אין דעם לעבען פון אונזער יוניאן, און דאס איז: וואו האלטען מיר מיט אונזער ארמיי, אדער בעסער געזאגט, מיט אונזער גרויסער מעמ־בערשיפ, וועלכע שטעלט צוזאמען אונזער יוניאן? יעדער גענעראל שטאב און יע־דער קאמענדיר דארף אלע מאל וויסען, ווי ווייט ער האלט מיט זיין ארמיי, אין פאל עס ברעכט אויס א מלחמה. און דאס זעל־בע דארפען מיר אויך וויסען, ווי עס האלט זיך אונזער גרויסע מעמבערשיפ און ווי פיהלען זיי, אין פאל אז עס זאל קומען צו א קאמף מיט די באסעס.

אויף דעם וויל איך גלייך ענטפערען, אז ניט קוקענדיג דארויף וואס די צייט איז ניט אזא בעסטען, ניט קוקענדיג דא־רויף וואס עס איז כמעט קיין פיזאן ניט געווען, און פילע ארבייטער האבען ביז יעצט נאך אפילו ניט אנגעהויבען צו שר־ייבען, דאך בין איך זיכער איבערצייגט, אז די מעמבערס זיינען אבסאלוט גרייט אויפצונעמען יעדען קאמף וואס וועט נאר זיין גוויטיג! זיי וועלען ציינען א שטאר־קען ווידערשטאנד, אויב די בעלי בתים וועלען נאר משכען א וועלכען עס איז אנ־גריף אויף אונזערע רעכטע און זיי ווע־לען קעמפען פאר זייערע רעכטע ווי העל־דען. זיי וועלען פארטייידיגען זייערע פא־זיציעס מיט דער זעלבער מוטיגקייט ווי זיי האבען דאס געטאן ביז יעצט, אין די פארגעגענע קעמפע.

לאזט מען אונז אבער וויסען, אז עס ארבייט א געהיימע שווארצע האנט מיט דעם צוועק צו דעמאָראלזיירען אונזער מעמבערשיפ און ווארשיינליך מיט דער אבזיכט אפצושווארכען אונזערע כחות. מען זאגט אונז, אז עס געהען ארום פארשיי־דענע סוביעקטען אין אלע פלעצער וואו אונזערע מעמבערס געפינען זיך, פיי אין 14טע סטריט פארק און פיי אין 5טע עווע־ניו, און שפייען מיט גאל, גיפטען מעך און שווענבעל אויף דער יוניאן. און זיי טוען דאס אונטער דער מסקע, אז די יוניאן איז ניט „רעוואלוציאנער גענוג". ווען זיי וואלטען ארויסגעקומען אפען און שמוצען די יוניאן, וואלטען די מעמבערס זיי גלייך דערקענט, וואלטען זייערע מאסקעס פון זיי אראפגעצויגען און זיי פארשפיגען! טוען דאס די סוביעקטען פארשטעלט, אונטער א מאסקע פון „רעוואלוציאנערען" און מען רייצט ברודער געגען ברודער מיט דער אבזיכט, טאמער וועט זיך איינגעבען צו צושטערען די יוניאן.

מיר ווילען ציהען די אויפמערקזאמ־קייט פון אונזערע מעמבערס צו פאלגענ־דעם: ווי קומט דאס, וואס ביז יעצט איז די יוניאן געווען געגוג רעוואלוציאנער און גראדע יעצט, ווען אין גאנצען לאנד הערשט א שרעקליכע ארבייטסלאזיגקייט און די בעלי בתים באקעמפען די יוניאנס מיט אלע מיטלען און שטעלען זיך ניט אף פאר קיין זאך, דאס גראדע יעצט האט מען מיט אמאל אויסגעפונען, אז די יוניאן איז ניט „רעוואלוציאנער גענוג"?

ברידער, עס קוקט אויס פארדעכטיג. אונז שיינט, אז דא ארבייטען עפעס בייזע, גיפטיגע שלאנגען! שטעהט אויף דער וואך! פאסט אויף אז דיזע סוביעקטען זאלען זיך ניט אריינרייסען אין אונזערע רייען. ווייזט פון דיזע שלאנגען. ווייזט זיי, אז זיי קאנען ביי אונז ניט כאפען קיין פיש אין מוטנע וואסער. די היסטאָריע פון אונזער יוניאן ציינט, אז מיר האבען שוין געהאט. צייטענווייז, געגוג אזעלכע „רע־טערס". מיר האבען זיך אלע מאל פון זיי אפגעטריסעלט. זיי וועט זיך ניט איינ־געבען ביי אונז צו מאכען א טומעל, מיר דארפען יעצט, מעהר ווי אלע מאל, זיין פארזיכטיג. קומט צו די מיטינגען, ווערט אקטיוו און צוזאמען אנהאלטען אלע אונ־זערע קאנדישאנס, וועלכע מיר האבען זיך ערווארבען דורך אונזערע ביטערע קעמפע.

מיר ציהען די אויפמערקזאמקייט פון אונזערע מעמבערס, דאס אונזער לאקאל האט באשלאסען, נעמענדיג אין אנבא־טראכט, אז מיר ווייסען ניט וואס עס וועט זיין נאך דעם 1טען נאוועמבער, ווען דער שנרימענט מיט די מאנופעקטשורערס ענ־דיגט זיך, האבען מיר באשלאסען גלייך צו מאכען אן עלעקשאן פאר לאקאלע באאמ־טע און אויך פאר עקזעקוטיוו באארד מעמ־בערס, און עס איז באשלאסען גע־ווארען, אז מאנטאג, דעם 31טען אקטאבער, זאלען גערופען ווערען ספעציעלע מיטינגען פאר ערשטע און לעצטע נאמיניישאנס. נאכ־דעם זאל ווי געוויינטליך פארקומען אב־דזשקשאנס. נעקסטען מאנטאג, דעם 7טען נאוועמבער, זאל אויך פארקומען ספעציע־לע מיטינגען גוט צו הייסען די אבדזשעק־שאנס, און מאנטאג, דעם 14טען נאוועמ־בער, זאל פארקומען עלעקשאנס.

אלזא, יעדער מעמבער איז איינגעלאָ־דען צו קומען און אנטייל נעמען אין די עלעקשאנס. יעדער, וועלכער פיהלט, אז ער איז פעהיג גענוג צו פארנעמען אן אמט איז געבעטען צו קומען און זיין א קאנדי־דאט. אלע מעמבערס זיינען אויפגעפאָ־דערט צו קומען נאמיגירען און ערוועהלען די ריכטיגע פאסענדע מענשען.

אלזא, נעמט זיך צו דער ארבייט.

נעקסטען מאנטאג, דעם 31טען אק־טאבער, וועלען אלע ניו יארקער פרעפערס מיטען פאר דעם צוועק אין „פארווערטס" האל, 175 איסט בראדוויי, און אלע בראנז־ווילער פרעסערס אין דעם זעלבען אופטאג אין 219 סעקסטן סטריט, אין בראנזווילער לייבאר לייסעאום.

קומט נאמיגירען א מענערזשער און סעקרעטער אויך דעם טשערמאן פון לאָ־קאל און אויך עקזעקוטיוו באארד מעמ־בערס.

דזש. ברעסלאוו,
מענערזשער לאקאל 35.

קאנפערענץ אין קליוולאנד באַ־שטימט פאר דעם דאנערשטאג

(שלוס פון זייט 1).

וועלען דארפען ארייננגענומען ווערען אין דעם נייען אנרימענט. האט די אסס'ן גל־ענטפערט, דאס זי האט אויך ארויפצו־שטעלען נייע פאדערונגען דער יוניאן. אונדי פאדערונגען פון ביידע צדדים וועלען אויפגענומען ווערען דאנערשטאג אויף דעם קאנפערענץ. וועגען דעם קאנ־פערענץ גופא וועלען מיר באריכטען נעכ־סטע וואך.

* * *

די קלאוקמאכער יוניאן אין קליוולאנד האט נישט געפונען פאר פאסיג, אונטער די איצטיגע אומשטענדען, צו באשליסען די מיטגלידער זאלען געבען א האלבען טאג ארבייט פאר סאוועט רוסלאנד. אנ־שטאט דעם, האט די יוניאן באשלאסען צו באשטימען דריי רעליף־טעג, און אין די דריי טעג זאלען די מיטגלידער געבען ווי־פיל זיי קאנען נאר, פאר סאוועט רוס־לאנד. די רעליף־טעג זיינען באשטימט געווארען פאר קומענדען פרייטאג, שבת און זונטאג. אט דער באשלוס איז אנגע־נומען געווארען אויף א מיטינג פון די טשערלייט פון אלע צווייגען אין קלאוק טרייד.

עס ווילט זיך האפען, דאס די מיטגלי־דער פון דער קלאוקמאכער יוניאן אין קליוולאנד וועלען טאן דאס בעסטע וואס זיי קאנען, אז די הילף פאר רוסלאנד זאל זיין וואס גרעסער; דאס די דריי טעג וואס זיינען באשטימט געווארען פאר דיזען צוועק וועלען זיין אמת'ע רעליף טעג און עס וועט אין די טעג געשאפען ווערען א באדייטענדע סומע, צו שטילען דעם הונ־גער פון די מאסען אין סאוועט רוסלאנד.

דרעם מאכער,
אויפמערקזאם!

יעדען מיטוואך, דאנערשטאג און פרייטאג אוועגט זיצט א מיט־גליד פון דער עריקיישאנאל קאָ־מיטע אין אפיס פון דער יוניאן, 16 וועסט 21טע סט., און ענט־פערט אויף אלע פראגען וואס האָ־בען א שייכות מיט אונזערע יוניטי סענטערס און קלאסען.

באגוצט זיך מיט דער געלע־גענהייט.

די וואך

פון מאקס ד. דעניש.

מען וויל אפשאפען דעם לייבאר דעפארטמענט

לעצטע וואך האט די קאנפערענץ פון טרייד יוניאן פארשטייער אין וואשינגטאן אנגענומען א רעזאלוציע, וואס דארף דיגען אלס געפאהר־סיגנאל פאר דער גאנצער ארבייטער באוועגונג. עס האנדעלט זיך ווענען דעם לייבאר דעפארטמענט, וועלכען די פאראייניגטע סאציאליסטען ווילען אזוי באשרענקען און רעארגאניזירען, אז פון איהם זאל גארניט בלייבען. די קאנפערענץ האט אין איהר רעזאלוציע זיך פארפליכטעט מיט אלע כחות צו באקעמפען אזא שריט און פארערט אויף די ארגאניזירטע ארבייטער פון דעם גאנצען לאנד אויפצונעמען דעם קאמף.

לויט די באריכטען פון מענשען וואס ווייסען, האט די קאמיטע, וואס איז באשטימט געווארען צו רעארגאניזירען די רעגירונגס־דעפארטמענטען, בדעה צו גרינדען א נייעם „דעפארטמענט אוו וועלפעיר", וואס זאל האבען אויפזיכט איבער „בילדונג, פאלקס־געזונט און ארבייט". מעהר ווי א העלפט פון דער טעטיגקייט וואס ווערט איצט געפיהרט פון דעם לייבאר דעפארטמענט וועט, לויט דעם פלאן, איבערגעגעבען ווערען צום „וועלפעיר דעפארטמענט". א חוץ דעם וויל מען צוגעבען א שפאנעל נייעם ביורא, א „ביורא פאר געצוואונגענער אינפארמאציע."

אט די נייע ביורא לאזט ארויס די קאץ פון זאק און דעקט אויף דעם אמת'ן צוועק פון דער גאנצער „רעארגאניזאציע". דער דעפארטמענט אוו לייבאר איז אלעמאל געווען גרויס אין די אויגען פון די ארבייטער פרעסער. צו מיט רעכט צי ניט, האבען די ארבייטער שונאים איהם אלעמאל באטראכט אלס די פעסטונג פון ארגאניזירטע ארבייטער אין דער נאציאנאלערעגירונג, און פאר די לעצטע צעהן יאהר האלטען די „קאפיטאנען פון אינדוסטרי" אין איין קריצען מיט די צייהנער, אין איין זוכען חטאים אויף דעם לייבאר דעפארטמענט.

דאס, צוזאמען מיט דער ביורא פאר געצוואונגענער אינפארמאציע", גיט א גאנץ קלארען באגריף ווענען די אבזיכטען פון די לייט, וואס ווילען פארניכטען דעם לייבאר דעפארטמענט און בעשאפען אויף זיין פלאץ א מאכענינע, וואס זאל מיט אמאל זיין אן אפהיטער פון די אינדוסטריעלע מאגנאטען און אן אברענע געגען די ארגאניזירטע ארבייטער.

די פרייהייט פון שטאט

מעיאר הייל‌ען האט געשיקט א מעסערזש צום באארד אוו אלדערמען און נאכדעם ווי מ'האט דעם מעסערזש פאר־געלייענט, האבען די שטאט־טאטעס אהן שום אויסזעצונג איינגעווילינט אז גענעראל ארמאנדא וויטאריאנא דיאז פון איטאליע זאל קריגען די פרייהייט פון אונזער שטאט.

געגעראל דיאז, דערצעהלט מען אונז, איז דער רעטער פון איטאליע און דער זיגער איבער די עסטרייכישע ארמעען. קומענדע וואך ערוואר־טען מיר דעם געגעראל זשאק, דעם „רעטער" פון בעלגיום. דערנאך וועט קומען דער רעטער פון אלע רעטער, מארשאל פאש, און אלע וועלען זיי, ברידערליך, קריגען די פרייהייט פון דער שטאט. אט די אלע העלדען און ערלייזערקומען עס צופאהרען אהער צוליב דער אנטוואפנונג קאנפערענץ, און זיי ווילען דאס אכטונג געבען, אז זייערע רעגירונגען זאלען ניט געקריוודעט ווערען בעת מען פארקלענערט די ארמעען און פלאטען, אויב עס זאל חלילה קומען צו אזא זאך.

פרינציפיעל האבען מיר גארניט דאגעגען, אז מען זאל דעם אדער יענעם גדול געבען די „פרייהייט פון שטאט". מיר ווייסען נישט וואס דאס איז אזוינס און מיר ערוואר־טען נישט, אז מיר וועלען אין דעם זין אמאל קלוגער ווערען. אבער עס ניט א טיאכסע אין הארצען ווען מיר זעהען אזוי פיל מלחמה העלדען טימטאמל שפאצירענדיג איבער די פרידליכע גאסען אין א צייט פון פרידען. א רעטער־גענעראל, וואס דרעהט זיך ארום אהן א שטאך ארבייט, איז אין בעסטען פאל א מעגליכע אנשיקעניש, און מיט אזוי פיל איינגעגעבענע ארבייטסלאזע געגערשלען, דארפען מיר, דאכט זיך, נישט האבען קיין פרעמדע אלס צוגאב.

און פארגעסט ניט, אז באלד באלד וועלען מיר האבען אזוינע געהויבענע געסט ווי לאיד דזשארדזש, ברייען, און זייער גלענצענדע סוויטע. אויב מיר יועלען אונזער גאנצע בעגייסטערונג אויסשיטען אויף די גענעראלען און רעטער, מיט וואס וועלען מיר מוזה זיין אט די העלדען שבהעלדען און רעטער שברעטער?

מען וועט די פאציפיסטען ניט צולאזען.

די ארגאניזירטע ארבייטער פון ניו יארק האבען ארגאנזשירט א גרויסע דעמאנסטראציע אין מעדיסאן סקווער גארדען פאר דעם 11טען נאוועמבער, דעם יאהר־טאג פון דעם וואפען שטילשטאנד און דעם טאג, ווען די אנטוואפנונגס קאנפערענץ וועט זיך עפענען; און מען לאזט אונז וויסען, אז די „פאציפיסטען" וועלען צום מיטינג ניט צוגעלאזט ווערען.

דער מיטינג וועט געהאלטען ווערען אונטער דער אויפזיכט פון דעם „סענטראל טרייד קאונסיל אף ניו יארק" מיט'ן צוועק צו פארשטארקען די עפענטליכע מיינונג צו גונסטען פון פאלשטענדיגער אנטוואפנונג. דאס מיינט, אז דער מיטינג האט אויך דעם צוועק צו פארשטארקען די שטימונג פון דעם עולם פאר אינטערנאציאנאלען שלום, צו פראפאגאנדירען די אידעאלען פון פרידליכען צוזאמענלעבען צווישען פעלקער. אויב אזוי, איז עס דאפעלט אומפארשטענדליך און דאפעלט טרויעריג פאר וואס די צענטראלע ארבייטער קערפער־שאפט פון ניו יארק האט מיט כעס און פאראכטונג זיך אנטזאגט מיטצוארבייטען אויף דעם דאזיגען געביט מיט מענשען, וואס האבען יאהרען לאנג געפערדיגט דעם געדאנק פון אינטערנאציאנאלען שלום, און האבען באקעמפט דעם מאנסטער פון מיליטאריזם נאך לאנג איידער ער האט אויפגעהויבען דעם קאפ ביי אונז אין לאנד.

די ערקלערונג וואס ווערט געמאכט צו רעכטפערטיגען אזא האנדלונג איז, אז „די אמעריקאנער טרייד יוניאן באוועגונג האט אלע מאל אפגעטיילט אנטוואפנונג פון פאציפיזם און איז אלע מאל געווען פאר אנטוואפנונג, ווייל זי גלויבט אין דעמאקראטיע". מיר ווילען דא ניט פארטיידיגען די פאציפיסטען. מיר גלויבען אויך, אז דער מיטינג אין מעדיסאן סקווער גארדען האט געדארפט ארגאנזשירט ווערען אונטער דער אויפזיכט פון דער טרייד יוניאן באוועגונג פון ניו יארק. אבער די אומזיסטע ניט־באגרינדעטע און ניט־נויטיגע אטאקע אויף די פערזאנען, וואס האבען געקעמפט אין די רייען פון די אנטי־מיליטאריסטען ווען עס איז געווען געפערליך צו זאגען א חויך ווארט געגען מיליטאריזם, איז גאר ניט קיין כבוד פאר דער ארבייטער באוועגונג פון דער גרעסטער שטאדט אין דער וועלט. צו באגרינדען אזא האנדלונג אויף „גלויבען אין דעמאקראטיע" מאכט די האנדלונג ניט בלויז שערליך, נאר אויך לעבערליך.

די שולד אין די מינגא פאסירונגען.

שוין א לאנגע צייט האבען מיר ניט געהאט דעם פארגעניגען צו הערען אזעלכע קלארע מוטיגע ווערטער ווי די, וואס פרענק פ. וואלש האט ארויסגעזאגט אויף דעם פארהער פון דער סענאט קאמיסיע איבער די פאסירונגען אין מינגא.

מיר ווילען ניט צוריקהאלטען פון די לעזער דעם זעלבען פארגעניגען און מיר ציטירען דא איינינע שטעלען פון וואלש'ס ערקלערונגען:

„די יונייטעד סטייטס סטיל קארפאריישאן" (שטאל טראסט), האט מר. וואלש געזאגט צווישען אנדערע זאכען, „האט אין די מינגא פעלדער אנגעפירט א קאמפיין פון מארד און קאנספיראציע און דער קאמפיין איז פינאנסירט געווארען פון דזש. פ. מארגאן ענד קא., כדי צו מאכען א סוף צו די געווינסען, וואס די ארבייטער האבען געקראגען בעת דער מלחמה.

„רעטפילד און טשעמבערס זיינען קאלטבלוטיג דערשאסען געווארען. מיר וועלען באווייזען, אז זייער טויט איז געווען געפערליך צו זאגען א חויך ווארט געגען מיליטאריזם, איז גאר ניט קיין כבוד פאר דער ארבייטער באוועגונג פון דער גרעסטער שטאדט אין דער וועלט. צו באגרינדען אזא האנדלונג אויף „גלויבען אין דעמאקראטיע" מאכט די האנדלונג ניט בלויז שערליך, נאר אויך לעבערליך.

מיר ווייסען ניט צו זאגען וועגען דעם?

שיפען פאר א דאלער א חודש.

הונדערטער שיפען, וואס געהערען צו דער רעגירונג און זיינען אונטער דער קאנטראל פון דער „שיפינג בארד", ליגען איצט ליידיג אין פארשיידענע האפענס פון לאנד. מעהרסטע פון די שיפען האט מען אויפגעבויט פאר דער רעגירונג אין דער היץ פון מלחמה, און מ'האט געצאלט די קאנטראקטארס אומגעהויערע פרייזען, איצטער פוילען זיי זיך רוהיג אין די האפענס און ווארטען ביז מ'וועט זיי פארקויפען אין אקשען פאר א לעבערליך קליינעם פרייז. נאך דעם ווי מ'האט אנטשידען פארוואלטונגס דעם פלאן פאר א האנדעלס פלאטע אונטער רעגירונג קאנטראל, בלייבט קיין אנדער זאך ניט צו טאן מיט די הונדערטער שיפען.

אונטער די אומשטענדען קאן מען קוים קריטיקירען אהנדעלס סעקרעטאר הואווער ווען ער רעקאמענדירט, אז מ'זאל די שיפען פארדינגען פאר א דאלער א חודש, כדי צו עקספארטירען קוילען נאך אייראפא און באשיצען אמעריקאנער האנדעל פון איין זייט, און פון דער אנדערער — באזארגען די אומבאשעפטיגטע אמעריקאנער קוילען־גרעבער מיט ארבייט.

דשכט זיך א גוטער געדאנק, ניין? איז אבער די „שיפינג בארד" נאך „פראקטישער" פון הואווער'ן, און זי עשפערט, אז, שדרבא, זי וואלט א בעלן זיין דורכצופירען הואווער'ס פלאן, נאר וואס דען, מ'דארף זעהן, אז די פריוואטע שיף אייגענטימער זאלען חלילה דערפון ניט ליידען. טאמער וועלען די רעגירונגס שיפען פארכאפען א טייל פון די געשעפטען פון די פריוואטע שיף קאמפאניעס, טויג ניט דער גאנצער פלאן.

פ'איז ווירקליך שווער אויסצוקלייבען צווישן דעם שיפינג בארד, וואס זארגט אזוי שטארק ווענען די אינטערעסען פון פריוואטע שיף אייגענטימער און פעקרעטאר הואווער, וועלכער וויל די קוילען מאגנאטען געבען האנדעלס שיפען אלס מתנה, ביידע זיינען זיי אויסען די אינטערעסען פון קאפיטאליסטישע קליקעס, און ביידע פארשטעלען זיי זיך אונטער דעם אויסרייד, אז זיי ווילען באזארגען די ארבייטס־לאזע מיט ארבייט. הואווער זארגט פאר די מיינערס און דער שיפינג בארד פאר די מאנטראסען, וואס זיינען באשעפטיגט אויף די פריוואטע שיפען. און נאך זאגט מען, אז די ארבייטער האבען ניט קיין פריינט אין דער נאציאנאלער רעגירונג!

די „פראטעקטיוו אסאץ" וויל צוריק שטיק־ארבייט.

(שלוס פון זייט 1).

דינסטאג אוועגט איז א רעזולטאט פון יענעם קאנפערענץ. לויט דעם באשלוס דארף די שטיק־ארבייט, מיט א לענגערער ארבייטס וואך אריין אין קראפט מאנטאג, דעם 14טען נאוועמבער.

אט דעם באשלוס האט די אסאסיאיישאן אנגענומען אין דער פארם פון א רעזאלוציע וועלכע איז פארעפענטליכט געווארען אין דער נאנצער פרעס.

גלייך־ווי די נייעס איז באקאנט געווארען האט פרעזידענט שלעזינגער געמאכט דעם פאלגענדען קוריצען סטייטמענט:

„איך האב ניט געגלויבט אין די ראיעלקייט פון די „סטייטמענטס", וועלכע זיינען יעדען טאג געווען געדרוקט אין די טרייד־צייטונגען, אז די קלאוק מאנופעקטשורערס פארמעסטען זיך צוריק איינצופיהרען שטיק־ארבייט אין זייערע שעפער. די פראגנטווארטליכע קלאוק מאנופעקטשורערס פון גאנצען לאנד ווייסען גאנץ גוט די מאכט פון דער ריזיגער יוניאן אונזערע, און זיי וועלען דארום קיין הפקר־סטייטמענט ניט מאכען, האב איך געגלויבט. איצט אבער, ווען דאס איז די שפראך פון דער פראטעקטיוו אסאסיאיישאן וועלען מיר געווים ניט שולדיג בלייבען קיין ענטפער. פון היינט ביז דעם 14טען נאוועמבער וועלען די ארבייטער זיין פאלשטענדיג צוגעגרייט און וועלען געבען זייער געהעריגען ענטפער אויף דעם באשלוס פון די בעלי בתים."

דער באשלוס פאר די „גרויסע רעפארמען" — שטיק ארבייט, פארקלענערען ווייזדשעס און פארלענגערען ארבייטס־שטונדען, האבען די בעלי בתים אנגענומען אין דער פארמע פון א רעזאלוציע. די רעזאלוציאן לויטעט, אז דער שריט ווערט געמאכט, כדי מ'זאל קענען „ריאדזשאסטען" די פרייזען אויף גארמענטס. דאס איז אויך געווען דער איינהאלט פון די באשלוסען פון דער אסאסיאיישאן מיט עטליכע מאנאטען צוריק, און נאך דאן האט די יוניאן אויף דעם געענטפערט, אז ווערענד זי וויל אויך, אז פרייזען אויף גארמענטס זאלען ניט זיין קיין הויכע און די קויף־קראפט א שטארקע, איז עס אבער ניט די שולד פון די ארבייטער, וואס די פרייזען אויף גארמענטס זיינען הויכע. שולדיג אין דעם איז גיכער דאס וואס די מאנופעקטשורערס שטעלען זיך צו הויכע פראפיטען.

„די מאנופעקטשורערס פארגעסען, אז עס איז דא א צווייטער צד אין דער איינדוסטריע — די ארבייטער. זיי באשליסען אן אומבייט אין דער איינדוסטריע, באשטימען א דאטום, ווען דאס זאל אריין אין קראפט, ניט טראכטענדיג, אז מען מוז זיך מיט דעם ווענדען צו די ארבייטער. אבער די ארבייטער ווענען ענטפערען סיי ווי סיי. דורך זייער גרויסער און שטארקער יוניאן וועלען זיי דעם ענטפער געבען."

אינטערנעשאנאל רעליף קאמיטע וועט טשארטערען א שיף צו שיקען פראדוקטען נאך רוסלאנד.

(שלוס פון זייט 1).

איז די ביטערע סלעק אין די טריידס, דער עולם ארבייט ווענינ און פארדינט נאך ווענינער. די צייט איז זעהר גיט גינסטיג פאר דער רעליף ארבייט.

ער באריכטעט אויך, דאס די באשטע פון אונזערע יוניאנס טוען דאס בעסטע וואס זיי קאנען, אבער קיין סך געלט קומט ניט אריין, טראץ אלע אנשטרענגונגען.

איינינע קאמיטע לייט נעמען א ווארט. זיי דערקלערען, דאס די חדשים סעפטעמבער און אקטאבער זיינען געווען גאנץ שלעכטע פאר דעם צוועק. איצט אבער, ציינט זיך א ביסעל מעהר ארבייט ביי די קלאוקמאכער גיין ביי די ליידים טיילארס, און דאס מען דארף פארלענגערען דעם פעריאד אויף צו זאמלען דאס געלט פאר דעם האלבען טאג ארבייט.

עס ווערט באשלאסען, די צייט זאל פארלענגערט ווערען ביז דעם 15טען נאוועמבער.

פרעזידענט שלעזינגער הויבט אויף די פרעגע, ווי צריבערצושיקען די פראדוקטען אין רוסלאנד, פאר דאס געלט וואס עס איז שוין פאר דעם צוועק אריינגעקומען. ער שלאגט פאר, די אינטערנעשאנאל זאל טשארטערען א שיף, און מיט דער שיף צריבערשיקען אין רוסלאנד די פארשיידענע פראדוקטען אין וועלכע מען נויטיגט זיך דארטען.

דער פארשלאג ווערט איינשטימיג אנגענומען, און דער עקזעקוטיוו באארד פון דער רעליף קאמיטע ווערט אויפגעפאדערט גלייך זיך נעמען דורכפיהרען דעם באשלוס.

סעקרעטער באראף ווערט אויפגעפאדערט צו לאזען וויסען אלע לאקאלס און דזשאינט באארדס זיי זאלען באלד אפשיקען דאס גאנצע געלט וואס זיי האבען פאר דעם פאנד, מען זאל קאנען אזוי שנעל ווי מעגליך אויסשטעלען די ערשטע שיף מיט שפייז־פראדוקטען, צו העלפען שטילען דעם הונגער פון די מאסען אין פאוויעט רוסלאנד.

א דיסקוסיאן איז פארגעקומען, ווי אזוי אדער דורך וועמען, די פראדוקטען זאלען אין רוסלאנד פארטיילט ווערען. די מעהרסטע דעלעגאטען זיינען פאר דעם, אז א שיף זאל געטשארטערט ווערען אין אונזער אייגענעם נאמען; די פארטייליונגס־ארבייט זאל אבער פאראייניגט ווערען מיט די קווייקערס, וועלכע גיבען זיך אף מיט רעליף ארבייט פאר רוסלאנד שוין פון א לענגערע צייט, און וועלכע האבען בשוויזען צו קריגען דאס צוטרויען פון אלע רוסלאנד'ס פריינד.

נאטירליך, דער עקזעקוטיוו באארד פון אונזער רעליף קאמיטע וועט זיך פריהער שטעלען אין פארבינדונג מיט די פארטרעטער פון די קווייקערס אין ניו יארק, און וועט אויסגעפינען אלע אייגצעלהייטען, ווי די זאך וועט ארבייטען, און דער פלאן וועט נאך אמאל גאנץ גענוי באטראכט ווערען.

GERECHTIGKEIT
A Jewish Labor Weekly
Published every Friday by the International Ladies' Garment Workers' Union
Office, 31 Union Square, New York, N. Y. Tel. Stuyvesant 1196.
B. SCHLESINGER, President — S. YANOFSKY, Editor.
A. BARODY, Sec'y-Treas. — ABRAHAM TUVIM, Business Mgr.
Subscription price paid in advance, $1.00 per year.
Vol. III. No. 44 — New York, Friday, October 28, 1921.
Entered as Second Class Matter April 13, 1920, at the Postoffice at New York, N. Y., under the act of August 24, 1912.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103 Act of October 3, 1917, authorized on January 25, 1919.

טרייד און ארגאניזאציאנס פראגען

עס געפעלען איתם ניט די פיה־רונגען פון לאקאל 3.

ווערטער רעדאקטאר פון די „נערעכ־טיגקייט".

דער ארטיקעל „וואס טוט זיך אין לאקאל 3", פון ברודער ס. לעפקאוויטש, אין די „נערעכטיגקייט" פון 30טען סעפטעמבער, איז פול געווען מיט באדויערונג, וואס די מיטגלידער ווייזען ניט ארויס קיין אינטערעס צו די פירונגען פון דער יוניאן. עס שיינט מיר אבער, דאס ברודער לעפקאוויטש זוכט ניט אויסצוגעפינען די ריכטיגע אורזאכען.

לאמיר צו ערשט געדענקען, דאס ווען די לאקאלס 3 און 80 האבען זיך פאראייניגט, זיינען אלע מיטגלידער געווען ענטוזיאסטיש פאר דער פאראייניגונג. כדי גרינגער צו מאכען דעם פאראייניגונגס־פראצעס האט מען איינגעשטימט צו א דיקטאטור פון זעקס חדשים, מיט ברודער לעפקאוויטש אלס דיקטאטאר, אום אויסצוקנעטען פון די אלע ברענטשעס אין דעם פאר אייין לאקאל.

אבער וואס איז געווען דער רעזולטאט? דער נייער לאקאל איז באלד צו־שפליטערט געווארען אין דריי ברענטשעס, נעמליך: די ליידים טיילארס, די סעמ־פעל מאכער און דער אינטאליגענטער ברענטש, און יעדער דיסקוטירט און פארהאנדעלט אויף באזונדערע מיטינ־גען די זעלבע געשעפטען.

למשל, ווען א רעזאלוציע איז אנגענו־מען געווארען ביים מיטינג פון איין ברענטש, האט די רעזאלוציע נאכדעם גע־דארפט דיסקוטירט ווערען ביים מיטינג פון 2טען ברענטש, און אויך פון א דרי־טען ברענטש. דער בשלום פון ערשטען ברענטש איז גוט, נאר דעמאלט, ווען די אנדערע צוויי ברענטשעס הייסען גוט. אזא ארט און ווייזע פון פארהאנדלען ביזנעס ברייגנט אריין א צומישונג און איז אי־בערהויפט שלעכט, — היינט ווארום באש־שולדיגען די מיטגלידער?

דאן אנאנסירט ברודער לעפקאוויטש, דאס די מיטגלידער וואס זיינען הינטער־שטעליג אין דיום מעהר פון 39 וואכען, פאלען אויטאמאטיש ארויס פון דער אינ־טערנאציאנאל. אבער ברודער לעפקא־וויטש דערצעהלט ניט, דאס לאקאל 3 וויל ניט נעמען קיין דיום פון א סך פון זיינע מיטגלידער. די געשיכטע איז אזוי: לא־קאל 3 האט פארמירט א קראנקען־פאנד, און אנגענומען א רעזאלוציע, דאס קיין ארבייטער אין טרייד קאן ניט ווערען א מיטגליד פון דער יוניאן סיידען זיי באש־לאנגען צו דעם קראנקען־פאנד און מאכען דורך א דאקטאר־עקזאמיניישאן.

אפגעזעהן דערפון, דאס די מעהרסטע מיטגלידער פון לאקאל 3 באלאנגען שוין פון פריהער אין אנדערע בענעפיט סאסיי־טיס, זיינען א גרויסע צאהל פון זיי קענען אזא צווענג. זיי גלויבען דאס יעדער האט דאס רעכט צו בשטימען פאר זיך אליין, אין וועלכער בענעפיט סאסייטי ער אדער זי זאל באלאנגען.

איך גלויב, דאס דער לאקאל האט מים־ברויכט זיין מאכט אין דער באציהונג. אזא אנגעלעגענהייט דארף געלאזען ווערען פריי פאר יעדען מיטגליד צו בשטימען פאר זיך אליין.

ברודער לעפקאוויטש, אלס סעקרעטער מענערזשער אנטזאגט זיך צו בייטען מיין קארד (און אויך פון פילע אנדערע) און אין דער זעלבער צייט ווארנט ער, דאס מיר וועלען אויטאמאטיש ארויספאלען פון דער אינטערנאציאנאל פאר ניט צאהלען קיין דיום. איך וואלט איהם וועלען פרע־גען, צי האט ער שמאל געלעזען אונזער קאנסטיטוציע, אויב יא, קאן ער מיר אנ־ווייזען, וועלכען פונקט פון איהר איך האב ניט אויסגעפאלגט?

ברידערליך אייער,
אלבערט קאלטאפט,
מיטגליד לאקאל 3,
לערושער נום. 333.

אן ענטפער פון ברודער לעפ־קאוויטץ, דער מענערזשער פון דעם לאקאל.

פריינט יאנאווסקי.

איך בין ניט נענען קריטיק. איך גלויב אבער, אז דער וואס געמט זיך צו קריטיקרען אנדערע, דארף שליין זיין א לייטישער מענש.

לאמיר זעהן, וואס אלבערט קאלטאפט האט אויסצוזעצען קעגען מיין לעצטען רע־פארט.

ערשטנס, בשהויפטעט ער, דאס איך באקלאג תוך אויפ'ן משקל, וואס די מיט־גלידער געמען ניט קיין אינטערעס אין דער יוניאן, און דאס איך פריביך ניט אויסצו־נעמען די רילטיגע אנטשלאסען פון דעם.

ער פארדרעהט דא די פשקטען. איך האב ערקלערט, אז דאס וואס די מיטגלידער בשטייליגען זיך איצט ניט אין דער פירונג פון דער יוניאן, איז עס דערפאר, וואס פריהער, ווען זיי האבען בשלאסנגט צו לא־קאל 80 האבען זיי אליין פארהאנדעלט די יוניאן ביזנעס, ביי זייערע עקזעקוטיוו באארד מיטינגען. איז אבער שיינט עס, דאס זיי זיינען צופרידען וואס זייערע יו־ניאן אנגעלעגענהייטען ווערען פארהאנ־דעלט פון דזשוינט באארד.

צווייטענס, קריטיקירט ער דעם לא־קאל, ווארום עס איז געמאכט געווארען דריי ברענטשעס, איינעם פאר די ליידים טיילארס, א צווייטען פאר די סעמפעל־מאכער און א דריטען פאר די איטאליעני־שע מיטגלידער.

וועל, דאס איז ניט געטאן געווארען ווייל איך האב אזוי געוואלט, נאר ווייל די מיטגלידער האבען עס געפארערט. די מיטגלידער זיינען צופרידען מיט איין עק־זעקוטיוו באארד, זיי האבען אבער געוואלט האבען באזונדערע ברענטשמיטינגען, וואו עס זאלען באהאנדעלט ווערען די ספעציי־פישע פראגען פון יעדען באזונדער ברענטש אין דעם פאך. וואס אנבאלאנגט די אי־טאליענישע מיטגלידער מוזען זיי האבען א באזונדער ברענטש, כדי זיי זאלען קע־נען זיך בשטייליגען אין די יוניאן אנגע־לעגענהייטען, ווייל די מיטינגען ווערען געפירט אין אידיש, און זיי פארשטעהען ניט די שפראך. מאנכע פון זיי פארשטע־הען קיין ענגליש אויך ניט, און זיי מוזען האבען א באזונדער ברענטש צו דיסקו־טירען יוניאן פראגען אין זייער איינענער שפראך.

דא ניט לאנג האבען מיר געוואלט מאַ־כען פון ביידע אידישע ברענטשעס איי־נעם, האבען די קלאוק שניידער און סעמ־פעל מאכער בשום אופן ניט געוואלט אויס־געבען זייער ברענטש. איבעריגענס, איז אונזער לאקאל ניט דער איינציגער, וואס האט באזונדערע ברענטשעס. אלע גרויסע לאקאלס אין דזשוינט באארד האבען סעק־שאנס אדער ברענטשעס, אום צו געבען א געלעגענהייט מעהרערע מיטגלידער זיך צו בשטייליגען אין די מיטינגען.

דריטענס, זעצט ער אויס קענען מיין אנאנסמענט, דאס די מעמבערס וואס זיי־נען שולדיג דיום מעהר פון 39 וואכען, פאלען אויטאמאטיש ארויס פון דער איינ־טערנאציאנאל יוניאן. אויב ער וואלט געווען א יוניאן מאן און וואלט גענלויבט, אז ער האט פליכטען צו זיין ארגאניזאציע, און וואלט ניט אויסען געווען בלויז צו געבען זיינע אומפארשאנטוואורטליכע „קריטיקען", וואלט ער באדארפט צופרידען זיין מיט דער באקאנטמאכונג, און ניט אונז מאדלען פאר דעם. איז דאך עס אזוי בשלאסען געווארען אויף דער קאנווענשאן פון אונ־זער אינטערנאציאנאל. ער וויל דעם בש־לוס ניט אנערקענען? אבער אין וועל־כער ארגאניזאציע האט אן איינצעלנער מיטגליד דאס רעכט צו איינגארירען דעם בשלוס פון דער ארגאניזאציע און זיך פי־רען ווי ער שליין וויל עס?

אבער זעהט ווענען וואס דא האנדעלט זיך.

די שטיק שניידער און סעמפעל מאַ־כער יוניאן לאקאל 3 האט עטבלירט א קראנקען בענעפיט פאנד שוין לאנג צו־ריק, און ווען עס איז אויסגעקומען די פראגע פון פאראייניגען זיך מיט דער ליי־דיס טיילארס יוניאן לאקאל 80, איז עס קלאר פארשטאנען געווארען, דאס די ליי־דיס טיילארס, די מיטגלידער פון לאקאל 80, וועלען אויך דארפען בשלאנגען צו דעם קראנקען בענעפיט פאנד. מען האט זיי אבער געגעבען די פאלגענדע פריווי־לעגיע: ווערענד מיטגלידער דארפען דורכ־געהן א דאקטאר עקזאמען און זיי דארפען איינצאלען 5 דאלער, זאלען די מיטגלידער פון לאקאל 80 ניט דארפען דורכמאכען קיין דאקטארס עקזאמען און זיי זאלען איינצאלען בלויז א 1.50 דאלער איינטריטס געלט צו דעם פאנד.

איידער דער פאראייניגונג פון די צוויי לאקאלס, זיינען אפגעהאלטען געווארען מעמבער מיטינגען פון ביידע לאקאלס און כמעט איינשטימיג איז בשלאסען געווא־רען זיך צו פאראייניגען אויף די בעדיי־נונגען. אלזא, בלויז אן אומפארגעטוואורט־ליכער מענש קאן איצט קומען און זאגען, דאס ער וויל ניט פאלגען דעם בשלוס פון דער גאנצער מיטגלידערשאפט פון זיין לאקאל. עס זיינען דא מיטגלידער, וואס ווילען ניט צאלען קיין דיום אונטער קיינע אומשטענדען, סיידען מען צווינגט זיי דאס צו טאן, און זיי זוכען דערפאר פארשיידענע אויסריידען. זיי ווילען גע־ניסען דעם בענעפיט פון דער יוניאן, זיי ווילען אבער ניט געמען אויף זיך קיין פליכטען.

פערטענס, בשולדיגט ער מיר, דאס איך וויל ניט אומבייטען די קארדס פון די מיטגלידער, וואס ווילען ניט בצאלען אלע אסעסמענטס. עס איז ווירקליך צו בדויערען אט דעם ברודער, ווי ווייניג ער וויים פון אונזער יוניאן. ער וויים גע־באך ניט, אז א סעקרעטאר פון דער יו־ניאן דארף אויספירען דעם בשלוס פון די מעמבערס און ער „קריטיקירט" מיר, ווייל איך פיר דורך א בשלוס. דער עקזעקו־טיוו באארד פון אונזער לאקאל, פונקט אזוי גוט ווי די עקזעקוטיוו באארדס פון אלע לאקאלס פון דעם דזשוינט באארד, האט בשלאסען, דאס קיין קארד זאל ניט אומגעביטען ווערען, סיידען די דיום און אלע אסעסמענטס זיינען אפגעצאלט אויף דער אלטער קארד. קריטיקירט ער מיר, ווייל איך פיר דורך דעם בשלוס.

און צום סוף פרעגט ער מיר סארקאס־טיש, אויב איך האב שמאל געלעזען די קאנסטיטוציע פון אונזער אינטערנאציאָ־נאל, און אויב יא, זאל איך איהם אנווייי־זען, וועלכען פונקט פון דער קאנסטיטוציע ער האט ניט אויסגעפאלגט. אויב א מענש וויל עפעס וויסען, בין איך אימער גרייט איהם צו לערנען. איך וועל דערי־בער דא אנצייגען, וועלכען פונקט פון דער קאנסטיטוציע ער האט פארבראכען.

אין סעקשאן 8, ארטיקעל 8 פון אונ־זער קאנסטיטוציע ווערט געזאגט:

„מיטגלידער מוזען צאלען אלע דיום, דזשענערל אסעסמענטס און לאקאל אסעסמענטס, וואס ווערט בצ־שלאסען פונ'ם לאקאל יוניאן, דזשוינט באארד און די קאנווענשאן פון דער אינ־טערנאציאנאל ליידים גארמענט וואָרקערס יוניאן. יעדער מעמבער, וואס איז דריי חדשים הינטערשטעליג זאל זיין פונ־פענדירט פון אלע רעכטען און פריווילע־גיעס אלס מיטגליד. אויב עס געהט אוועק זעקס חדשים און זיי מאכען ניט גוט זייערע שולדען, זאלען זייערע נעמען ארונטערגענומען ווערען פון דער ליסט. אין פאל פון קראנקהייט, אדער אויסער־געוויינליכע אומשטענדען, זאל די עקזע־קוטיווע פון דעם לאקאל האבען די מאכט גוט צו מאכען די דיום און בלויז די לאקאל אסעסמענטס".

פון אנפאנג האב איך דעם מר. קאל־טאפט ניט געוואלט ענטפערען, ווייל ער איז מעהר ניט קיין מעמבער אין אונזער יוניאן. איך האב אבער בשלאסען צו ענטפערען, ניט אזוי צוליב איהם, ווי צו־ליב אנדערע מיטגלידער פון אונזער לא־קאל, וועלכע קאנען אפשר מאכען דעם זעלבען טעות ווענען דעם פונקט וואס דא האנדעלט זיך.

ברידערליך, אייער,

ס. לעפקאוויטש.

נ. ב. שרייבענדיג דעם בריף דערוויים איך זיך פון שאף טשערמאן פון דער פיר־מע דזש. קלונמאן און סאן, דאס אין דעם שאף איז לעצטענס געמאכט געווארען א קאלעקשאן פאר די הונגער ליידענדע אין רוסלאנד, און דאס דער מר. קאלטאפט האט זיך אפגעזאגט עפעס בייצושטייערען צו דער קאלעקשאן. איך דענק, אז דאס ווייזט, וואס פאר א מענש דאס איז.

דער מיטינג פון עקזעקוטיוו באארד פון דער דרעסמאכער יוניאן לאקאל 22

א ספעציעלע זיצונג פון עקזעקוטיוו באארד פון דער דרעסמאכערס יוניאן לא־קאל 22 איז אפגעהאלטען געווארען דא־נערשטאג, דעם 13טען אקטאבער 1921 אין 16 וועסט 21טע סטריט, אונטער דעם פארזיץ פון ברודער ווייגבערג.

דער רעפארט פון דזשוינט באארד פון אקטאבער דעם 7טען איז אויפגענומען גע־ווארען. אין דעם רעפארט האנדעלט זיך וועגען דעם פינאנציעלען באריכט, וואס די יוניטי הויז קאמיטע האט אריינגע־ברעכט וועגען די רעזולטאטען פון לעצטען סעזאן. נאך א דויערענדיגער דיסקוסיע אין וועלכער אלע אנוועזענדע מיטגלידער האבען אנטייל גענומען, האט אונזער עק־זעקוטיוו באארד בשלאסען גוט צו הייסען דעם רעפארט.

די פראגע וועגען דער צוקונפטיגער ארבייט פון דער יוניטי הויז קאמיטע און די פלענער אין פארבינדונג מיט דער יו־ניטי הויז איז איבערגעלאזט געווארען ביז צום נעקסטען מיטינג אויפגענומען און דיסקוטירט צו ווערען.

א צושריפט איז דערהאלטען געווארען פון דער יוניטי הויז קאמיטע, אין וועלכען זיי לאזען אונז וויסען, אז מיט דער הסכמה פון דעם דזשוינט באארד האבען זיי אונ־טערגענומען צו מאכען א קאנצערט אין קארנעגי האל, פרייטאג, דעם 28טען אק־טאבער. זיי האבען פאר דעם אוועגט אנ־גאזשירט עמי דעססין און ראדעריק ווייט. די קאמיטע גלויבט, אז יעדער לאקאל פון אונזער דזשוינט באארד דארף אנטייל נע־מען אין דיזען קאנצערט. די עקזעקוטיוו באארד האט בשלאסען צו קויפען טי־קעטס פאר דריי לאזשעס צו 8 פלעצער יעדע.

אזוי ווי עס זיינען דא צוויי וואקאנ־ציעס אין אונזער קוואטא צו דעם דזשוינט באארד נאכדעם ווי ביידע, ברודער הייי־מאן און שוועסטער שער, האבען רעזיג־נירט פון זייערע עמטער אלס ביזנעס אייך־זשענטס, איז דאריבער בשלאסען געווא־רען, אז א קאמיטע בשטעהענדיג פון די ברידער ראבינאוויטש, ראטענבערג און לייבאוויטש זאלען זוכען פאסענדע קאנדי־דאטען, וועלכע זאלען אויספילען די וואַ־קאנציעס און באריכטען צום נעקסטען מי־טינג פון דער עקזעקוטיוו באארד.

ברודער שעהנהאלץ האט געצויגען די אויפמערקזאמקייט פון דער עקזעקוטיוו באארד, אז עס זיינען דא דריי לעדיגע פלעצער אין דער באארד. די גאנצע צייט ביז איצט האט זיך אין לאקאל 25 געפירט, אז יעדער ברענטש איז געווען בארעכטיגט צו א בשטימטער רעפרעזענטאציע אין דער עקזעקוטיוו באארד, און אויב איינער פון א געוויסען ברענטש האט רעזיגנירט אדער איז אויסגעשלאסען געווארען, האט מען געלאזט וויסען דעם ברענטש, ער זאל ערוועהלען אן אנדערען אויף זיין אדער איהר פלאץ. לויט די לעצטע וואלען רע־פרעזענטירען די 21 מיטגלידער פון דער עקזעקוטיוו באארד די גאנצע מיטגלידער־שאפט, אפגעוויזען פון וועלכען עס איז ברענטש. דאריבער דארף די עקזעקוטיוו באארד אויסארבייטען א פלאן, וועלכער זאל אנגעווענדעט ווערען אין דעם פאל ווען מען דארף ערוועהלען מיטגלידער צו אויספילען די דריי וואקאנציעס אין דער באארד. א קאמיטע בשטעהענדיג פון די שוועסטער טימען, האמאן און הוירש איז ערוועהלט געווארען אויסצוארבייטען רעקאמענדאציעס און זיי אריינברייגגען צו דעם נעקסטען מיטינג פון דער עקזעקוטיוו באארד.

מיט דעם האט זיך דער מיטינג גע־שלאסען.

י. שעהנהאלץ, סעק.

א שלעכטער מאגען

ברענגט קאפ־שמערצען, אונריינע בלום, אפענדיסיטיס און פיעלע אנ־דערע קראנקהייטען.

עקס-לאקס

דער טשאקאלאד אבפיהר־מיטעל

האלט אייער מאגען אין ארדנונג

עקס־לאקס קורירט פערשטאפונג און אין דערזעלבער צייט פערהיט עס אייך פון פיעלע קראנקהייטען, וועלכע קומען פון א שלעכטען און פער־שטאפטען מאגען.

עקס־לאקס איז די וויכטיגסטע ערפינדונג פון דיעזען יאהר־הונדערט און ווערט רעקאמענדירט פון פראמינענטע מאגען־ספעציאליסטען.

10, 25 און 50 סענט א באקס. אין אלע דראג סטארס.

נאָטיצען פון עדיוקיישאנאל דעפּארטמענט

צו דער ערעפענונג פון ארבייטער אוניווערזיטעט פרייטאג, דעם 18טן נאוועמבער

אלע ארענזשמענטס ווערען שוין גע־מאכט צו דער ערעפענונג פון אונזער אר־בייטער־אוניווערזיטעט, פרייטאג אוועגט, דעם 18טן נאוועמבער. עס וועט זיין א גרויסארטיגער אוועגט.

אין קאנצערט וועלען זיך באטייליגען ערשטע־קלאס קינסטלער. קירצליך וועט פארעפענטליכט ווערען די גאנצע פּראָ־גראם.

עס וועלען אויך זיין גוטע רעדנער, וואס וועלען האלטען קורצע, אינטערע־סאנטע רעדעס איבער ארבייטער בילדונג.

לויט אלע וואהרשיינליכקייטען וועט די ערעפענונג דעם יאהר זיין נאך א גרע־סערער ערפאלג, ווי עס איז געווען ביז איצט. מען קאן דאס שוין זעהען פון דעם אינטערעס וואס די מיטגלידער ווייזען שוין ארויס.

אריינלאזען צום קאנצערט וועט מען נאר די, וואס וועלען האבען טיקעטס. די טיקעטס זיינען פריי, און מען קאן זיי שוין באקומען אין די אפיסעס פון די לאָקאל יוניאָנס, אין אפיס פון עדיוקיי־שאנאל דעפּארטמענט, 31 יוניאָן סקווער, רום 1003. זאלען אלע אונזערע מיטגלי־דער אין גרויס נויארק געדענקען דעם דאטום, און נישט מאכען אנדערע ארענ־זשמענטס פאר יענעם אוועגט.

* * *

היי־סקול קלאס אין ענגליש אין דעם איסט סייד יוניטי סענטער

די סטודענטען וואס האבען זיך פאר־שריבען פאר דעם היי־סקול קלאס אין ענגליש, אין דעם איסט סייד יוניטי סענ־טער, ווי אויך די וואס ווילען זיך נאך פארשרייבען, זאלען וויסען, אז דער קלאס איז שוין אמען. דאס איז אין פאבליק סקול 63, 4טע סט., לעבען די 1טע עווע־ניו.

ווענען דעם קלאס איז געווען א שטי־פעל מיספארשטענדניס, צוליב דעם לעה־רער פון דעם קלאס. איצטער וועט דער קלאס זיין אונטער א נייעם לעהרער און ער וועט געגעבען ווערען דעם גאנצען סיז־טאן. דער נייער לעהרער איז מר. זעלב־סטיין, אן ערפאהרענער היי־סקול לעהרער און איז זעהר פאראינטערעסירט מיט אונ־זער עדיוקיישאנאל טעטיגקייט.

אלע וואס האבען זיך איינגעשריבען אין דעם קלאס זיינען געבעטען צו קומען דעם מאנטאג אוועגט אין דעם איסט סייד יוניטי סענטער.

* * *

א „הייק" פון איסט סייד יוניטי סענטער.

די סטודענטען פון איסט סייד יוניטי סענטער וועלען האבען א „הייק" זונ־טאג פריה, דעם 6טן נאוועמבער. מען וועט זיך צוזאמענקומען ביי דער סקול בילדינג אין דער 4טער סט., 10 א זיינער אין דערפריה, און פון דארטען וועט זיך אָנפאנגען די רייזע.

מר. פערי שניידער, איינער פון אונ־זערע לעהרער אין דע ססענטער, וועט אנפיהרען דעם „הייק", און ער וועט שוין זאגען, אז דער טאג זאל פארבראכט ווערען אויף אן אינטערעסאנטען אופן.

* * *

פאר די סטודענטען פון ארבייטער־אוניווערזיטעט

אונזער עדיוקיישאנאל דעפּארטמענט וועט אפגערודקט ספעציעלע ליפלעטס, אין וועלכע עס זיינען בעשריבען די קור־סען וואס וועלען דעם סיזאן געגעבען וועד־דען אין אונזער ארבייטער אוניווערזיטעט, וועלכער עפענט זיך שבת דעם 26טן נאָ־וועמבער. אין די ליפלעטס ווערען אויך אנטהאלטען די שטונדען, אין וועלכע די פארשיידענע קלאסען וועלען מיטען, און וואס אין באזונדערס וויכטיג פאר די סטו־דענטען צו וויסען. די ליפלעטס זיינען צו־באקומען אין אפיס פון עדיוקיישאנאל דעפּארטמענט, 31 יוניאָן סקווער, רום 1003.

דער עדיוקיישאנאל דעפּארטמענט ווינשט באקאנט צו מאכען, דאס די קלאס־סען אין ארבייטער־אוניווערזיטעט זיינען אלס מאל ארענזשירט געווארען בעסער ווי אלע מאל, און עס וועט געווים צו־ווערענשטעלען דעם וואונש פון אונזערע מיטגלידערס וואס ווילען ווירקליך עפעס לערנען.

זאלען וואס מעהר פון אונזערע מיט־גלידער זיך באנוצען מיט די קלאסען, זיי זאלען אונז שפעטער דאנקען.

* * *

„בעזונד־אוועגדען" אין די יוניטי סענטערס

נאכדעם וואך פאנגען זיך אן די „גע־זונד־אוועגדען" אין אונזערע יוניטי סענ־טערס.

ריזע אוועגטען וועלען איינגעטיילט ווערען אין צוויי טיילען. איין טייל פון אוועגט וועט פארוועגדעט ווערען אויף א פארשיד אויבער געוועזן: די לעקטשורס וועלען געגעבען ווערען פון פראמינענטע דאקטוירים, איבער פארשיידענע געזונט־פראגען און וועלען זיין אינטערעסאנט און באלעהרענד.

דער צווייטער טייל פון אוועגט וועט פארבראכט ווערען אין „דזשימנעזיום". דארט וועט זיין גוטע „פיזיקעל טריינינג לעהרער", וואס וועלען לערנען ווי צו מאַ־כען פארשידענע קערפערליכע איבונגען, צו האלטען דעם קערפער אין א געזונטען צושטאנד.

עס איז איבעריג צו זאגען, ווי וויכטיג עס איז פאר אונזערע מיטגלידער, וועלכע זיצען דאס רוב דעם גאנצען טאג געבוי־גען אין שאפ, צו אויסגלייכען די ביינער, צו מאכען קערפערליכע איבונגען, וועלכע באלעבען דעם קערפער און גייסט.

זייט וויסען, אז א געזונטער גייסט קאן רוהען נאר אין א געזונטען קערפער; ענטוויקעלט ביידע, דעם גייסט און דעם קערפער!

נעקסטע וואך פאנגען זיך אן די „גע־זונט־אוועגטען" אין די פאלגענדע סענ־טערס:

מאנטאג אוועגט אום 5:30 — אין ווייסט־מאכער יוניטי סענטער פאבליק סקול 40, 320 איסט 20טע סט.

דינסטאג אום 8 אוהר: — אין איסט סייד יוניטי סענטער, פאבליק סקול 63, 4טע סט., לעבען 1טע עווניו.

דאנערשטאג אוועגט אום 7:30: — אין האַרלעם יוניטי סענטער, פאבליק סקול 171, 103טע סט., לעבען 5טע עוו., און אין בראנזוויל יוניטי סענטער, פאב־ליק סקול 84, סטאון און גלענמאר עוו.

דאנערשטאג 8 אוהר אוועגט: — אין בראנקס יוניטי סענטער, פאבליק סקול 54, פרימאן סט. און אינטערוויל עווניו.

טיקעטס צו האלבע פרייזען פאר די „פיפעל'ס פלייערס"

מיר האבען געמאכט ארענזשמענטס מיט די „פיפעל'ס פלייערס", צו באקומען פאר אונזערע מיטגלידער טיקעטס צו האלבע פרייזען. די „פיפעל'ס פלייערס" שפילען אין 15טע סטריט טעאטער, צוויי־שען 5טע עווניו און בראדוויי. עס ווערט דארט געשפילט א פיעסע אין דריי אקטען פון טשארלס מעקיי.

אונזערע יוניטי סענטערס.

אונזערע יוניטי סענטערס זיינען דער פונדאמענט אויף וואס עס האלט זיך די אינטערנעשאנאל. דער פונדאמענט דארף זיין שטארק. דער הויכער כאראקטער פון די קלאסען אין אונזערע יוניטי סענטערס דארף דאריבער אויפגעהאלטען ווערען, ניט אכטענדיג אויף אלע אונזערע אנדערע עדיוקיישאנאל טעטיגקייטען.

פאנגט גלייך אן ווידער צו געהן אין די קלאסען פון די יוניטי סענטערס. מיר זעהען ניט איין, ווארום אלע אונזערע מיטגלידער וואס דארפען זיך לערנען ענג־ליש, זאלען זיך ניט באנוצען מיט דער גע־לעגענהייט, וואס מיר גיבען זיי די שפּראך צו לערנען. די פאר ווערטער זיינען גע־ריכטעט צו אלע, וואס האבען שוין די קלאסען פריהער באזוכט, ווי צו די, וועלכע האבען נאך נאר ניט אנגעפאנגען.

די וואס זיינען אין די קלאסען שוין געווען, זאלען גלייך ווידער פארנעמען זיי־ער אָרט. לענט ניט אָפּ אויף שפעטער, טוט עס שוין!

מען קאן זיך נאך אנשליסען אן די קלאסען אין די יוניטי סענטערס

די מיטגלידער וואס האבען אָפּגע־לייגט זיך איינצושרייבען אין די קלאסען פון אונזערע יוניטי סענטערס, קאנען נאך איצט זיך אנשליסען אן אירגענד וועלכען קלאס איהר ווילט. פארשרייבט זיך אין נאָהענטסטען יוניטי סענטער לעבען איי־ער וואוינונג.

די אדרעסען פון די יוניטי סענטערס

איסט סייד יוניטי סענטער — פאב־ליק סקוהל 63, 4טע סטריט, נעבען 1טער עווניו.

ווייסטמאכערס יוניטי סענטער — פאבליק סקוהל 40, 320 איסט 20טע סט.

האַרלעם יוניטי סענטער — פאבליק סקוהל 171, 103טע סט., נעבען 3טע עוו.

בראנקס יוניטי סענטער — פאבליק סקול 45, אינטערוויל עוו. און פרימען סטריט.

צווייטער בראנקס יוניטי סענטער — פאבליק סקוהל 42, וואשינגטאן עווניו און קלערמאנט פארקוויי.

וויליאמסבורג יוניטי סענטער—פאב־ליק סקול 147, בושוויק עוו. און מעקיבען סט., ברוקלין.

בראנזוויל יוניטי סענטער — פאב־ליק סקול 48, סטאון און גלענמאר עוו., ברוקלין.

רעדזשיסטרירען זיך און באקומען אינפארמאציע קאנען אונזערע מיטגלי־דער אין אפיס פון עדיוקיישאנאל דע־פארטמענט, 31 יוניאָן סקווער, רום 1003, און אין די אפיסעס פון די לאָקאל יוניאָנס.

די נעשיכטע פון דער אמעריקאנער ארבייטער באוועגונג

(אויסליין פון לעקטשורס אין די אינטערנעשאנאל וויניטי סענטערס).

פון מאקס לעווין.

8טער לעסאן.

די אינטערנעשאנאל ליידים גארמענט וואָרקערס יוניאָן.

1. איינלייטונג.

1. די געשיכטע פון דער אינטערניי־שאנאל ליידים גארמענט וואָרקערס יוניאָן איז איינער פון די גלענצענדסטע קאפּיט־לען אין דער געשיכטע פון די איינגעוואנ־דערטע ארבייטער אין אמעריקע.

א. פאקטיש זיינען אלע ארבייטער פון דער פרויען קליידער אינדוסטריע — אידישע אָדער איטאליענישע אימיגראנ־טען, מיט א צוגאב פון סלאווען און א קליינע צאל אמעריקאנער.

ב. די דאזיגע איינגעוואנדערטע אר־בייטער האבען קלאר באוויזען, אז זיי זיי־נען ניט קיין געפאר פאר דעם „סטענדארד אָף ליווינג" פון די געבוירענע אמעריקא־נער ארבייטער. פארקערט, זיי האבען אומעטום געהאלפען איינהאלטען דעם דאָ־זיגען „סטענדארד" און אין א סך פאלען האבען זיי איהם אפילו געהויבען.

2. ערשט גאר ניט לאנג, אזוי ניט לאנג, אז פילע פון אונז געדענקען דאס נאך, האט די אינדוסטריע פון גרייטע פרויען קליידער זיך שטארק אנטוויקעלט. פריהער איז זי געווען א קליינע אינדוס־טריע, איצט איז זי איינע פון די וויכטיג־סטע און פארנעהמט א בכבוד'יגען פלאץ אין דעם עקאָנאָמישען לעבען פונ'ם לאנד.

3. ערשט גאר ניט לאנג, אזוי ניט לאנג, אז מיר אלע געדענקען דאס נאך, איז די ארבייטער פון דער אינדוסטריע געלונגען צו גרינדען און אויסצוהאלטען די אינטערנעשאנאל ליידים גארמענט וואָרקערס יוניאָן, וועלכע יעדער ארבייטער פריינט דארף באטראכטען מיט באפרידי־גונג, האפנונג און שטאלץ.

2. אורשפּרונג.

1. די קלאָוקמייקערס זיינען געווען די ערשטע, וואס האבען דורכגעבראכען א וועג אין ארגאניזירען די פרויען קליידער אינדוסטריע.

2. סטרייקס האבען זיך פריה אָנגע־הויבען אין דער פרויען קליידער אינדוס־טריע און אומגעלונגענע פראבען זיינען געמאכט געווארען צו יוניאָניזירען די אר־בייטער.

א. ארבייטס באדינונגען זיינען גע־ווען שוידערהאפט.

ב. ארבייטער געצוואונגען צו ארביי־טען אין ענגע, אומגעזונטע שעפער 16—18 שעה א טאג.

ג. ווייזשעס קוים געניגענד צו דער־האלטען ביים לעבען.

ד. ארבייטער שטענדיג אויפגערעגט און גרייט צו סטרייקען.

3. אזוינע סטרייקס זיינען זעלטען געווען ערפאָלגרייך; אין צייט פון סטרייק האבען זיך געבילדעט יוניאָנס, וואס זיינען צופאלען, ווען דער סטרייק האט זיך גע־ענדיגט.

4. דריי באדינונגען זיינען, מינדע־סטענס, נויטיג כדי א סטרייק זאל זיין ערפאָלגרייך:

א. באשטימטע צילען און פאָדערונ־גען.

ב. ארגאניזירטע, ערפארענע פירער־שאפט.

ג. געוויסע פינאנציעלע הילף און א פינאנציעלער פונדאמענט.

5. קיין איינציגע פון אט די באדינ־גונגען האבען די ארבייטער ניט פארמאָגט אין יענע ערשטע צייטען פון שטרייק.

6. דער גרונט שטיין פון דער אינ־טערנעשאנאל ליידים גארמענט וואָרקערס יוניאָן, קאן מען זאגען, איז געלייגט געוואָ־רען אין 1899.

א. אין יענעם יאהר האט א גרופּע ניו יאָרקער קלאָוקמייקער געגרינדעט מיט דער הילף פון די פאראייניגטע אידישע געווערקשאפטען די אפּערייטארס און קלאָוקמייקערס יוניאָן נומער 1".

ב. אן דער שפּיץ פון דער יוניאָן איז געשטאנען מר. בארנדעס, וואס איז דע־מאָלט געווען א פייערדיגער רעוואָלוציאָ־נער.

ג. אין א קורצע צייט האט די יוניאָן שוין געהאט 8,000 מיטגלידער און גע־וואונען עטליכע סטרייקס.

ד. די דאזיגע יוניאָן איז געוואקסען און געוואָרען אלץ א גרעסערע געפאר פאר דער הערשענדער סוועטינג סיסטעם".

ה. כדי צו ברעכען די דאזיגע יוניאָן האבען צעהן פון די דעמאָלסטדיגע גרעס־טע מאנופעקטשורערס זיך פאראייניגט און אין 1890 ערקלערט א לאָקאוט.

ו. דער דאזיגער לאָקאוט האט אָנגע־רירט 5,000 ארבייטער און געדויערט 15 וואָכען. די ארבייטער האבען פאלשטענ־דיג געזיגט.

ז. ענליכע, קלענערע יוניאָנס האבען זיך געגרינדעט אין אנדערע שטעדט.

(פארטזעצונג פאלגט).

אויפמערקזאם: דאס איז ניט קיין פאל־שטענדיגער לעסאָן. דאס איז נאר אן אינ־האלטס פארצייכניס, וואס ניט דעם פלאן פון א פולען לעסאָן.

ערעפענונג פון אינטערנע־שאָנאל ארבייטער אוני־ווערזיטעט, 18 נאָוועמבער

פרייטאג אוועגט, דעם 18טן נאָ־וועמבער, וועט געפייערט ווערען די עפענונג פון אינטערנעשאנאל ארביי־טער אוניווערזיטעט, אין אדיטאָריום פון וואשינגטאָן אירווינג היי סקול, אירווינג פליים און 16טע סט.

צו דער געלעגענהייט וועט געגע־בען ווערען א שעהנער קאנצערט און עס וועלען געהאלטען ווערען באלעה־רענדע רעדעס. געגוויערעס וועגען דעם שפּעטער.

זייערע מעלות האבען פערניכטעט פריז אונ־טערשיעד אין סיגארעטס

ביעטש נאָט סיגארעטס

איהר קענט ניט העלפען איהר מוזט זיי גלייכען

20 פאר 15¢

P. Lillard Co.

קוויטירונגען פון די קלאוק שעפער פאר דעם תאלבען טאג ארבייט פאר סאוועט־רוסלאנד

(ווייטערע קוויטירונגען).

פראקין און ליבשווסקי, 44 וו. 28טע סט., דורך עלי קלארק, משערמאן:

מ. רשזענבלום	4.80
וו. סיגעל	4.62
דזש. דווארקין	3.80
ב. וועקסלער	4.80
ע. קלארק	4.20
י. גארין	6.64
ב. פראקין	4.72
ד. בענשוויץ	4.00
ה. סטאלערשא	4.36
ל. ווישמאן	4.62
א. מארקוס	4.00
ק. טשטפסען	2.25
ה. מאלביאו	3.80
ה. פעליגהאמער	3.80
ס. וועינער	3.80
ל. לעווין	2.00
ע. באקס	2.50
לינא	1.59
ג. שניידער	1.50
ס. גארסטען	1.77
ד. ווינצענטא	3.16
א. גארזש	1.80
מ. פלארענטא	2.80
אנזשעלינא	2.70
דזש. גראססא	3.00
פ. דעלוזיא	1.65
א. ראיאנא	2.40
מ. פעלס	3.53
דזש. קלארק	2.70
דזש. סווערדלאוו	5.00
מ. דווארקין	3.60
דזש. האדיש	3.60
	119.50

פיט בעסט קלאוק קא., 151 וו. 30טע סטריט, דורך בלוטער, משערמאן:

גאלד	6.00
דזש. ראזען	6.35
פענער	6.17
יעלין	6.08
דעזניק	6.08
קאהען	6.08
אקין	6.35
העללער	5.80
ד. גאלדשטיין	5.27
פ. ראזען	6.35
תארי וויענער	6.08
תאוויר	6.08
פריעד	5.80
בלומער	6.17
אדלער	5.62
סטיינקאווסקי	4.55
מעיר גאלדשטיין	5.00
דאק	5.00
בראנז	5.00
אליקא גאלדשטיין	5.45
אלבום	2.25
באטוויניק	1.00
דארא לעווין	2.00
סארא קאהען	4.00
סעידי	3.72
ראזא מילסטאן	1.50
גאטינא	3.00
פעסי	2.50
לעיא	2.50
האלצמאן	4.90
דייוו זעליגמאן	4.27
דייוו דראקער	7.00
	153.00

חיימאן און בינדער, 22 וו. 32טע סטריט, דורך י. שיף, משערמאן

מעטראפאליטען אפערא האוז, 312 וו. 41טע סטריט:	95.45
מארגאט	5.00
סטראוס	4.00
א. גאסעמערסא	4.00
וו. גאסאמערסא	4.00
וואוירטן	4.00
יאגער	4.00
בערמאן	4.00
אידאלאנאוויטן	4.00
מיסס פריעד	4.00
מיסס מארדיעאו	3.50
מיסס פלעישער	2.20
מיסס גראמאן	2.20
מיסס טראזיא	2.20
מיסס פערמינא	2.20
מיסס מארינא	2.20
מיסס וואנזין	2.20
מיסס וויטטי	2.20
מיסס גאטטי	2.20
מיסס אלין	2.00
מיסס סטראוס	2.50
מיסס בערעסקי	2.25
מיסס מארינעללי	2.25
	67.10

פיט בעסט קלאוק קא. (בשלאנם), דורך בלומער, משערמאן

שיף און קארנבלום, 108 וו. 25טע סט., דורך א. עטקין, משערמאן:	32.
איזידאר קארנבלום	3.00
סעם אפלעדארף	3.00
נייטען באיארסקי	3.00
מעיער בעלזער	3.00
מארים נאוויק	3.00
קאלמאן קירשענבאום	6.00
סעם עטקין	3.00
ל. קאטעל	3.00
אנזשעלינא גאראוויא	3.00
זשעני לאזאפיא	3.00
סעם לאנגא	3.00
ת. קארנבלום	3.00
לינא שניידער	3.00
	30.00

(ווייטערע קוויטירונגען קומט.)

עקזעקוטיוו באארד מיטינג פון לאקאל 25

א מיטינג פון דעם עקזעקוטיוו באארד פון דער ווייסטמאכער יוניאן לאקאל 25 איז אפגעהאלטען געווארען דעם 14טען אקטאבער, אין 16 וועסט 21טע סטריט.

דער פראטאקאל פון דזשוינט באארד פון דעם 7טען אקטאבער, ענטהאלטענדיג אן אויספירליכען באריכט וועגען דער יוניטי הויז ווערט פארגעלעזען און גוט געהייסען.

עס ווערט פארגעלעזען א צושריפט פון לאקאל 9, אין וועלכען אונזער עקזעקוטיוו באארד ווערט איינגעלאדען צו באטייליגען זיך אין דעם קאנפערענץ פון דער „לייבאר יוניאן קאנפערענטיווע ליג", וואס ווערט אפגעהאלטען דעם 15טען ד. מ. אונטער דער אויפזיכט פון דעם באטרעפענדען לאקאל. דער צושריפט ווערט גוט געהייסען און א קאמיטע ווערט ערוועהלט צו דיזען צוועק.

א צווייטער צושריפט פון דער יוניטי הויז קאמיטע ווערט פארגעלעזען. אין דיזען צושריפט לאזט די יוניטי הויז קאמיטע אונז וויסען ווענען זייער קאנצערט וואס זיי האבען ארענזשירט פאר דעם 28טען אקטאבער אין קארנעגי האל, און זיי לאדען איין אונזער עקזעקוטיוו באארד צו זיין אפיציעל פארטראטען ביי דיזער קאנפערענץ. עס ווערט באשלאסען צו נעמען א באקס, און א קאמיטע ווערט ערוועהלט צו דיזען צוועק.

ווענען אונזערע ברענטש מיטינגען באריכטעט דער סעקרעטער, אז די בראנזוויל און הארלעם ברענטשעס האבען אפגעהאלטען זייערע מיטינגען אין דער באשטימטער צייט און דער ברוסלין ברענטש האט געהאט א מיטינג מיט א וואך שפעטער, די אנדערע צוויי ברענטשעס האבען צוליב די ימים טובים ניט געהאט קיין מיטינגען. פון די ערשטע צוויי ברענטשעס איז שוין אנגעקומען די אפיציעלע באריכטען, און די זעלבע ווערען אפגעלענט ביז מיר וועלען הערען דעם רעזולטאט פון די איבעריגע ברענטשעס.

די ארגאניזאציאנס קאמיטע גיט אפ איהר באריכט און דער זעלבער ווערט פארהאנדעלט. אין זואמענהאנג מיט דיזען באריכט ווערט באשלאסען דאס פאלגענדע:

1) צו רופען א גענעראל מעמבערשיפ מיטינג אויף דאנערשטאג, דעם 27טען אקטאבער.

2) צו ערוועהלען א קאמיטע פון דער עקזעקוטיוו באארד, וועלכע זאל מיט דער ערלויבניש פון גענעראל מענעדזשער פון דזשוינט באארד באזוכען אלע שאפ מיטינגען פון די ווייסט שעפער און אויספארדערען מעמבער מיטגלידער צו באזוכען די מעמבער מיטינגען.

3) אז יעדען מאנאט זאלען אפגעהאלטען ווערען מעמבער מיטינגען אויף פאלגענדען באזיס: איין מאל אין צוויי וואכען זאל אפגעהאלטען ווערען ברענטש מיטינגען און אין צוויי וואכען שפעטער זאל אפגעהאלטען ווערען אן אלגעמיינער מעמבער מיטינג. אזוי זאל פארקומען יעדען מאנאט.

דערמיט איז דער מיטינג געשלאסען געווארען.

טשארלס דזשייקאבסאן, סעק.

זומער אוועגט

(ערצעהלונג).

פון ב. גלאזמאן

1.

רבקה איז געזעסען ביים עס־צימער און געשוויגען.

אויף איהר פאמעליכען און שטיל־גע־לאסענעם אופן האט זי געטראכט ווענען דאס שטיקעל נייעס, וואס איהרע חבר־טעס האבען איהר ערשט מיטגעטיילט:

— ער איז דא געווען, נאר ער איז שוין נישטא — אוועקגעפאהרען.

בלויז איין וואך איז ער דא געווען. און ווארום האט זיך עפעס גראד דיי וואך געזאלט באזוכען איהרע קרובים?

און איצטער איז ער שוין אוועקגעפאהרען. איז רבקה געזעסען ביים עס־צימער טיש, און געשוויגען.

און אינ'ם ליכט פונ'ם עלעקטרישען לאמפ, וואוהין זי האט איהרע אויגען גע־ווענדעט, — זי, די שטענדיג בענקענדע נאך ליכט, — האבען זיך איהרע פייכטע אויגען געטוקט שוין פאר נאר א היבשע צייט נאכדעם.

געטוקט זיך און שטיל געשוויגען.

דארטען, אינ'ם קיל און שטיל־לויכ־טענדען ראזען ליכט איז איהר אמווענינ־סטען געווען ארויסברענגען דאס געזיכט פונ'ם ערשט דא־געוועזענעם און שוין אוועקגעפאהרענעם.

דאס געזיכט פון איהם, דעם כמעט־פרעמדען און — פארוואס עפעס אזוי שטארק גאהענטען?

ווייל אזוי האט רבקה געטראכט בשעת איהרע פריינד, אויף איהר בקשה, האבען איהר א בויגעלע שרייב־פאפיר דערלאנגט, און דערנאך בשעת זי האט א היבש שטי־קעל־צייט איהם א בריף געשריבען, דער־ווייל נאך ניט וויסענדיג, וואס זי שרייבט.

אזוי האט זי געטראכט:

— קענען קען זי איהם דאך גאנץ וועניג. הגם וויסען — נו, וויסען וויים זי איהם פיל־לייכט א סך מעהרער... געזע־הען האט זי איהם בלויז דריי מאל, און דאס אויך — מיט אזעלכע לאנגע, און נאך לענגער דויערענדע צווישענצייטען! בלויז דריי מאל... אבער אלע מאל ביי אלץ אזעלכע באזונדערע אומשטענדען: צוויי מאל אויף עקסקורזשאן־שיפען און איין מאל אין א געדיכט־בוים־גאן פארק...

און קוקענדיג אינ'ם שטיל־דאזעזענען ליכט פונ'ם עלעקטרישען לעמפעל, איז איהר באזונדערס ערינג געווען צו ווייטער וועבען איהרע שטילע מחשבות. און אנ־נעהאם איז עס איהר זיכער געווען — איין גאט ווייסט עס.

— ...און שוין פון ערשטען מאל — אין אזעלכע אינטים־פריינדליכע באציהונ־גען, ווי עס קאן זיך נאר פארלויפען אין א גרויסער שטאט, און מיט א געוויסען טיפ מענשליכע נשמות — „אה, דאמאלס איז ער דאך אויך פונ'ם זעלבען געוויסען טיפ" — לויפט איהר דורך א טרייסטענ־דער געדאנק.

און ווייטער טראכט זי:

— און דערהויפט נאך ביינאכט.

ווייל די אלע דריי מאל האט זי איהם ביינאכט באגעגענט. און שפעט ביינאכט. און אזוי אינטים־אויפגעטראגען זענען זיי געווארען איינער מיט'ן אנדערען, אזוי שטום און אתן ווערטער זיך אנטפלעקט איינער פאר'ן אנדערען, ווי זיי וואלטען פון לאנג איינם אויפ'ן אנדערען געגארט און געווארט.

געגארט א לאנגע, שוין נאר א לאנגע, אפילו פון זיי עלטערע צייט. און די זור־מערדינע נעכט האבען זיי צוזאמענגע־ברעכט.

נאר ווען די בלייך־בלויע און טונקעל־בלויע נעכט זענען שוין געווען צערונען און אויסגעגאנגען אינ'ם טאג, איז איהר צייטענווייז — אין דער לאנגער, פול־קאר־לידענער צווישען־צייט, וואס פלעגט גלייך דעם פלאץ פון די אפטרעטענדיגע נעכט פארנעמען — שווער געווען איהם פאר די אויגען זיך פארצושטעלען, ווי ער וואלט גארניט עפעס רציעלעס געווען, עפעס מחשות'דיגעס.

האט זי געשטייכעלט:

— די גאנצע געשיכטע קלינגט עפעס ווי א חלום ווי א מעשה'לע...

אבער דאך, אין דער צווישען־צייט, דער לאנגער און נאך לענגער דויערענדער, פלעגט זי וועגען איהם, דעם נאכטיגען און שאטענדיגען, דענקען און פארשטען.

— און ער וועגען איהר?

אט וועגען דעם טאקע פלעגט זי אפט פפעקולירען און ליב האבען פארשטען וועגען דעם אין א געוויסער, איהר אנגענע־מער, ריכטונג און אופן.

— און ווען אפילו זי שפילט אין זיין לעבען גאר קיין רולע ניט, און די לאנגע, און נאך לענגער דויערענדע צווישען־צייטען זייהען זיך שוין גאר ניט אזוי לאנג פאר איהם — איז וואס?

דאך —

— געבענשט זאלען זיין די טונקעלע נעכט, ווען זיי זיינען אזוי אינטים־ליך־פריינד געווארען! און נאך מעהר גע־בענשט זאל זיין יענער, וועלכער האט איהר לעבען אזוי באריכערט, און די לאנגע, און נאך לענגער דויערענדע צווי־שען־צייטען מיט אזויפיל גאלדענע געדאנ־קען און ווארימע שטונדען אנגעפיהלט...

דאס האט זי געטראכט בשעת איהרע פריינד, אויף איהר בקשה, האבען איהר א בויגעלע שרייב־פאפיר דערלאנגט, און אויך דערנאך, בשעת זי האט א היבש שטיקעל צייט איהם א בריף געשריבען, דערווייל נאך נישט וויסענדיג, וואס זי שרייבט.

אבער ווען זי האט דעם פארענדיגטען בריף איבערגעלעזען האט זי באמערקט, אז דאס איז עס טאקע, הגם אין עטוואס אנדערע ווערטער, וואס זי האט אין איהר בריף צו איהם אויסגעדריקט.

א גרוס און א דאנקזאגונג פון א בענ־קענדען הארץ.

איז רבקה געווען זעהר צופריידען מיט דעם גוטען אויסגאנג.

און פאמעליך־שמייכלענדיג, מיט איהרע שטיל־געלאסענע באוועגונגען האט זי אנגעהויבען צונויפצולעגען דעם בריף, דעם בריף צו איהם.

— וואלט זי געווען קומען אין צייט...

2.

עס האט זיך דערהערט א קלונג, און באלד נאכדעם א פריידיג, איבעררעשט אויסגעשריי פון איהרער א חבר'טע.

— עמיצער איז צריינגעקומען.

וואס איז איינגענטליך געשעהען?

גארנישט איז געשעהען:

— איבער עפעס אן אורזאך, איינע פון יענע טויזענט און איינס אורזאכען, וואס פאסירען אזוי אפט, שוין צו אפט, אין לעבען, האט ער געמוזט פארבלייבען אין שטאט אויף נאך א פאר טעג. נו, איז ער געקומען געוואהר ווערען נאך שטאל, וואס זיינע פריינד מאכען. האט עמיצער עפעס דאגעגען?

נו, זיכער, קיינער נישט... מען האט אנגעהויבען ארומטאנצען און ארומשפרינ־גען ארום איהם, ווי ארום איינעם, וועל־כער איז אקאורשט תחית־המתים אויפגע־שטאנען. דאס אומערוואדטעט איז גע־שעהען.

אבער גארנישט אומערוואדטעט האט פאסירט, ווען ער האט איהר, רבקה'ן דער־זעהען, גלייך ווי ער וואלט איהר ערשט געכטען צום לעצטען מאל באגעגענט.

און אז ער האט זיך מיט איהר, מעשה אלטער נאסער פריינד, באגריסט, האבען איהרע חבר'טעס איהם, מיט א ביטרען שמייכעל און א שעלמישען אויגען־וואוגק אין איהר ריכטונג, געלאזט וויסען:

—ווארום ביזטו געקומען צוריק אזוי שנעל? זי שרייבט דאך דיר א בריף...

ער האט זיך געלאזט צו איהר. נאך עס איז שוין געווען צו שפעט. זי האט מיט שרעק דעם בריף צוגעכאפט און איהם ביי זיך באהאלטען. זי האט זיך גערוי־טעלט, געפלאטערט ווי א מוטער־פויגעלע איבער איהרע עופ'עלעך.

האט ער זי, זעהר גלייכגילטיג, גע־לאזט צורוה.

צוויי שטונדען איז ער דארט געזעסען. און צוויי שטונדען האט זי איהם, פון איך שטילען ווינקעלע באטראכט.

ער האט גערעדט, געשפאט, געווען קלוג־בייסיג, סארקאסטיש, און פון צייט צו צייט זיך אין א ספאזם פון געלעכטער פאנאנדערגעשאלען.

—איהם איז גוט. באזונדערס גוט. גארנישט פעהלט איהם. ווארום זאל ער נישט לאכען?

ער האט שוין צופיל געלאכט.

און איהר — און עס איז געווען זעהר קענטיג, אז בלויז פון עדעלקייט ווענען — פלעגט ער מאנכעסמאל א פראגע צוואווער־פען, איין און דיזעלביגע פראגע:

— נו, וואס־זשע מאכט זי פארט?

און דאס אלעס.

איהר, ווענען ער האט אזוי גאהענט געוואוסט. איהר... איהר.

האט ער טאקע קיין ענטפער נישט גע־קראגען. עפעס איז איהר געשטאנען אין האלז.

אין דער שטיל האט זי געגלעט דעם באהאלטענעם בריף, געווארימט עס מיט איהר גוף ערגעץ אין דער פינסטערניש.

נאר מיטאמאל פלעגט ער אנטשווינגען און בלייך ווערען: פלעגט זיך ערשעפען. זי פלעגט עס מיט וואס פאר א פרייד באמערקען! און האט איהם אין איין מי־נוט אלץ מוחל געווען.

און אז זיין שוויינען האט לענגער אנ־געהאלטען, האבען זיך איהרע חבר'טעס אנגעהויבען פיהלען זעהר אומבאקוועם. האבען זיך געפיהלט צעטומעלט, זיך ניט געקענט אפוואונדערען פון דיזער פלוצ־לונגדיגער ענדערונג זיינער.

און בשעת זיי, די חבר'טעס, האבען זיך אויף די שטוהלען געדרעהט, האט זי, רבקה, קוקענדיג אויפ'ן עלעקטרישען ליכט, וועלכער האט זיי ביידען אין א פארלעגענהייט געזעצט, ווענען זיך און איהם אזוי געטראכט:

— מיר זיינען נאכטיגע פויגעל... און אונזער בייגקשאפט נאך ליכט — איז עס נישט גראד מחמת אונזער פיהלען זיך באר־קוועם און אין דערהיים, אין דער פינס־טערניש? איז עס נישט דאס ביינקען

(שלוס אויף זייט 15).

מיטגלידערשאפט פון אונזערע לאקאלס אויף דער פראווינץ

פון אלעקסאנדער טראכטענבערג

(דירעקטאר רעקארדס און ריפוירטש דע פארטמענט, א. ל. ג. וו. י.)

3.

אין די פריהערדיגע ארטיקלען האבען מיר באטראכט דעם רעזולטאט פון אונזער לעצטען צענזוס, אין באצוג די מיטגלידערשאפט פון די ניו יארקער לאקאלס, ווי ווייט די מיטגלידער זיינען גוטשטעהענד אין זייער דיוס־צאהלען. א פארגלייך איז אויך געמאכט געווארען צווישען די רעזולטאטען פון דעם צענזוס און די פריהערדיגע. עס איז אויך אנגעוויזען געווארען דער אינטערעסאנטער פאקט — וואס איז באוויזען געווארען דורך דעם איצטיגען צענזוס, דאס דער פראצענט פון די גוטשטעהענדע מיטגלידער אין די לאקאלס פון ניו יארק האט זיך פארגרעסערט, ניט אכטענדיג די שלעכטע צייט אין די פאכען.

איצט וועלען מיר טאן דאס זעלביגע מיט די אינטערנעשאנאל לאקאלס אויף דער פראווינץ. א חוץ אין ניו יארק, האט די אינטערנעשאנאל שטארקע לאקאלס אין אנדערע שטעט אויף דער פראווינץ, אין די צענטערען פון דער ליידים גארמענט אינדוסטריע. און עס וועט זיין אינטערעסאנט צו זעהען, ווי אזוי עס שטעהען די „קאנטרי לאקאלס" אין פארגלייך מיט די וואס פון ניו יארק.

פילאדעלפיע

באטראכטענדיג די שטארקהייט פון די דזשאינט באארדס אין דער אינטערנעשאנאל, קומט פילאדעלפיע געקסט צו ניו יארק אין וויכטיגקייט.

אין פילאדעלפיע זיינען דא פינף לאקאלס: לאקאל 2, קלאוק אפרייטארס; לאקאל 53, קלאוק קאטערס; און לאקאל 69, קלאוק פינישערס, שטעלען צוזאמען דעם דזשאינט באארד פון דער קלאוקמאכער יוניאן. לאקאל 15 איז די ווייסט און דרעסמאכער יוניאן און לאקאל 76 איז די קאסטיום דרעסמאכער יוניאן.

דער דורכשניטליכער שטאנד פון די מיטגלידער פון די פילאדעלפיער דזשאינט באארד לאקאלס, וואס זיינען שולדיג דיוס צווישען 1 און 26 וואכען, איז 91.9 פראצענט. דער קאטערס לאקאל האט 93.2 פראצענט און דער פינישערס לאקאל האט 92.1 פראצענט.

דער דורכשניט פון גוטשטעהענדע מיטגלידער פון די דזשאינט באארד לאקאלס אויפ'ן באזיס פון 1 ביז 13 וואכען, גיט דעם אפרייטארס לאקאל 75.3 פראצענט; דעם קאטערס לאקאל 70.7 פראצענט און דעם פינישערס לאקאל 64.8 פראצענט.

דער ווייסט און דרעס לאקאל 15 האט 77.4 פראצענט פון זיינע מיטגלידער, וועלכע קומען אונטער דעם פעריאד פון 1 ביז 26 וואכען; און 64.9 פראצענט אין דעם פעריאד פון 1 ביז 13 וואכען.

דער קאסטום דרעסמאכער לאקאל האט 80.3 פראצענט פון זיינע מיטגלידער אין דער ערשטער קאטעגאריע און 69.7 פראצענט אין דער צווייטער קאטעגאריע.

דער דורכשניטליכער שטאנד פון דער מיטגלידערשאפט פון אלע לאקאלס אין פילאדעלפיע איז, אלזא: 84.3 פראצענט אויפ'ן באזיס פון 26 וואכען און 68.6 פראצענט אויפ'ן באזיס פון 13 וואכען.

שיקאגא

דער נעקסטער צענטער איז שיקאגא. דארט זיינען דא שכט אינטערנעשאנאל לאקאלס, וועלכע ענטהאלטען קלאוקמאכער, דרעס און ווייסטמאכער, רייניקאוט מאכערס און ליידים טיילארס.

דער דזשאינט באארד פון שיקאגא האט שטרענג דורכגעפיהרט דעם פונקט פון דער קאנסטיטוציע אין באצוג דער גוטשטעהונג פון די מיטגלידער און דער דורכשניטליכער פראצענט פון זיינע מיטגלידער אויף דעם באזיס פון 26 וואכען איז 97.3 פראצענט. צוואווארפען אויף די באזונדערע לאקאלס קומט אויס: מארליים 100 פראצענט; די פרעסער 99.8 פראצענט; די אפרייטארס 98.6 די פינישערס 96.5 פראצענט; די קאטערס 95.6 פראצענט; די רייניקאוט מאכערס 86.5 פראצענט; די דרעס און ווייסטמאכער 90.8 פראצענט און די ליידיס טיילארס 95.9 פראצענט. דאס איז אויף דעם באזיס פון 1 ביז 26 וואכען.

איצט לאמיר זעהען ווי עס האלט לויט דעם צווייטען פעריאד, פון 1 ביז 13 וואכען.

דער דורכשניט פון די זעקס דזש. באארד לאקאלס, לויט דעם צווייטען פעריאד איז 78.5 פראצענט. לויט די באזונדערע לאקאלס מאכט עס אויס: די פרעסערס 87.8 פראצענט; די אפרייטארס 80.8 פראצענט; די פארמען 77.4 פראצענט; די קאטערס 76.1 פראצענט; די פינישערס 73.5 פראצענט; די רייניקאוטמאכער 72.1 פראצענט.

אלזא, דער דורכשניט פון דער גוטשטעהענדער מיטגלידערשאפט אין די אלע שכט שיקאגא'ער לאקאלס מאכט אויס: לויט דעם פעריאד פון 1 ביז 26 וואכען — 95.4 פראצענט. לויט דעם פעריאד פון 1 ביז 13 וואכען — 75.3 פראצענט.

קליוולאנד

דער דורכשניט פון די גוטשטעהענדע מיטגלידער אין די זעקס אקטיווע לאקאלס וואס שטעלען צוגויף דעם דזשאינט באארד איז 87.4 פראצענט לויט דעם באזיס פון 1 ביז 26 וואכען. צוטיילט אין די באזונדערע לאקאלס, זיינען די שנייידער די ערשטע אין רייהע מיט 94.2 פראצענט. דאן קומען די סקוירטמאכער מיט 93.9 פראצענט; די אפרייטארס מיט 89.6 פראצענט; די פרעסער מיט 89.2 פראצענט; די קאטערס מיט 86.2 פראצענט און די פינישערס מיט 86.1 פראצענט.

דער דורכשניט אין דיזע לאקאלס לויט דעם צווייטען פעריאד פון 1 ביז 13 וואכען איז 55.2 פראצענט. איינגעטיילט לויט די באזונדערע לאקאלס מאכט עס אויס: די סקוירטמאכער 66.7 פראצענט; די קאטערס 66.5 פראצענט; די שנייידערס 65.2 פראצענט; די פרעסערס 56.7 פראצענט; די פינישערס 54.6 פראצענט; די אפרייטערס 50.7 פראצענט.

באסטאן

אין באסטאן האט די אינטערנעשאנאל זיבען לאקאלס. פיר לאקאלס פון קלאוקמאכער, איין לאקאל פון ווייסט און דרעס מאכער, א ליידים טיילארס לאקאל און א רייניקאוט מאכער לאקאל.

דער דורכשניט פון די גוטשטעהענדע מיטגלידער אין אלע זיבען לאקאלס, לויט דעם באזיס פון 26 וואכען, איז 81.4 פראצענט.

צוטיילט אויף די באזונדערע לאקאלס קומט אויס: דער פרעסער לאקאל האט 89.9 פראצענט. דער קאטערס לאקאל, 87.2 פראצענט. דער אפרייטארס לאקאל, 83.8 פראצענט. דער סקוירט מאכער לאקאל 81.4 פראצענט. די דרעס מייקערס 79.8 פראצענט. און די ליידיס טיילארס 67 פראצענט.

לויט דעם באזיס פון 1 ביז 13 וואכען קומט אויס, אין די אלע זיבען לאקאלס 52.4 פראצענט. די באזונדערע לאקאלס קומען אין דער קאטעגאריע ווי פאלגט: די רייניקאוטמאכער מיט 68.2 פראצענט; די קאטערס מיט 61.7 פראצענט: די פרעסערס מיט 57.8 פראצענט. די סקוירט־מאכער מיט 52.5 פראצענט. די אפרייטארס מיט 44.1 פראצענט, און די ליידיס טיילארס מיט 39.6 פראצענט.

מאנטרעאל

דער דורכשניט פון די גוטשטעהענדע מיטגלידער אין די מאנטרעאל לאקאלס איז 82.2 פראצענט אויף דעם באזיס פון 26 וואכען און 47.0 פראצענט אויף דעם באזיס פון 13 וואכען.

די ערשטע אין רייהע זיינען די פרעסער מיט 91.3 פראצענט. דאן קומען די קאטערס מיט 80.2 פראצענט, די רייניקאוטמאכער מיט 64.2 פראצענט, די פינישערס מיט 53.8 פראצענט.

אונטער דעם באזיס פון 13 וואכען קומען ווידער צוערשט די פרעסער, מיט 63.1 פראצענט; די קאטערס מיט 47.5 פראצענט; די אפרייטארס מיט 47.3 פראצענט; די רייניקאוטמאכער מיט 34.7 פראצענט, און די פינישערס מיט 26.9 פראצענט.

באלטימאר

די דריי לאקאלס וואס מיר האבען אין באלטימאר האבען געווייזען א דורכשניט פון גוטשטעהענדע מיטגלידער 82.2 פראצענט אויף דעם באזיס פון 26 וואכען. די אפרייטארס קומען צוערשט מיט 90.2 פראצענט, די קאטערס מיט 87.5 פראצענט און די פינישערס מיט 63.0 פראצענט.

אויף דעם באזיס פון 13 וואכען קומען צוערשט די קאטערס מיט 68.8 פראצענט, די אפרייטארס מיט 60.4 פראצענט און די פינישערס מיט 28.8 פראצענט.

סינסינעטי

דער דורכשניט פון די גוטשטעהענדע מיטגלידער אין די דריי לאקאלס אין סינסינעטי איז געווען 2. 95 פראצענט אויף דעם באזיס פון 26 וואכען און 69.8 פראצענט אויף דעם באזיס פון 13 וואכען.

אין דער ערשטער קאטעגאריע קומען די פרעסער מיט 98 פראצענט, די קאטערס מיט 97.2 פראצענט, און די אפרייטארס מיט 94.4 פראצענט.

אין דער צווייטער קאטעגאריע קומען צוערשט די קאטערס מיט 88.9 פראצענט, די אפרייטארס מיט 67.9 פראצענט און די פרעסערס מיט 66.0 פראצענט.

טאראנטא

אין טאראנטא, קענעדע איז די גאנצע מעמבערשיפ פון די דריי לאקאלס וואס שטעלט דארט צוגויף דעם דזשאינט באארד גאנצע 100 פראצענט גוטשטעהענדיג, אי לויט דעם באזיס פון 26 וואכען, אי לויט דעם באזיס פון 13 וואכען. דאס איז דערפאר וואס די לאקאלס אין טאראנטא האלטען ניט אויף די ביכער קיין מיטגלידער וואס זיינען שולדיג דיוס מעהר פון 13 וואכען.

סט. לואיס

אין סט. לואיס האבען מיר צוויי לאקאלס. אויפ'ן באזיס פון 26 וואכען האבען די לאקאלס א גוטשטעהענדע מיטגלידערשאפט פון 82.6 פראצענט, און אויף דעם באזיס פון 13 וואכען — 44.0 פראצענט.

יעדער לאקאל באזונדער קומט אויס אזוי: די קאטערס האבען א דורכשניט פון 87.7 פראצענט אויפ'ן באזיס פון 26 וואכען, און 38.6 פראצענט אויפ'ן באזיס 13 וואכען. די אפרייטארס האבען 81.5 פראצענט אויפ'ן באזיס פון 26 וואכען און 45.2 פראצענט אויפ'ן באזיס פון 13 וואכען.

טאלידא

די צוויי לאקאלס אין טאלידא האבען א דורכשניט פון 82.8 פראצענט אויפ'ן באזיס פון 26 וואכען און 54.5 פראצענט אויפ'ן באזיס פון 13 וואכען.

באזונדער האבען די לאקאלס: די אפרייטארס — 84.7 פראצענט אויפ'ן באזיס פון 26 וואכען און 45.5 פראצענט אויפ'ן באזיס פון 13 וואכען. די קאטערס האבען 62.5 פראצענט אויפ'ן באזיס פון 26 וואכען און 25.0 פראצענט אויפ'ן באזיס פון 13 וואכען.

אין פארשיידענע שטעט

איצט וועלען מיר באטראכטען די 19 אנדערע לאקאלס, וועלכע זיינען צעווארפען אין פארשיידענע שטעט, וואו עס איז ניטא קיין דזשאינט באארד. דער שטאנד פון די מיטגלידער אין יענע לאקאלס, אין באצוג זייער דיוס אויפ'ן באזיס פון 26 וואכען איז ווי פאלגט:

דער ליידיס גארמענט וואירקערס לאקאל פון סאן פראנציסקא האט געהאט 96.2 פראצענט. דער קאטערס לאקאל פון דארט האט געהאט 80.0 פראצענט. די ליידיס טיילארס פון סיאטעל, 78.0 פראצענט. די קארסעט מאכער פון ברידזשפארט, 34.5 פראצענט. די קאר־סעט קאטערס פון ברידזשפארט 84.6 פראצענט. די קלאוקמאכער פון לאס אנ־דזשעלעס 90.8 פראצענט. די ליידיס טיילארס פון לאס אנדזשעלעס, 85.3 פראצענט און די דרעסמאכער פון דער זעלבער שטאט 70.9 פראצענט. די קלאוקמאכער פון וואוסטער, מאס., 92.2 פראצענט. די ליידיס טיילארס פון פארט־טשעסטער 90.9 פראצענט. די ליידיס טיילארס פון סטעמפארד 86.3 פראצענט. די ליידיס גארמענט וואירקערס פון מאונט ווערנאן 86.2 פראצענט. די רייניקאוט מאכער פון רייסין, וויסקאנסין, 55.7 פראצענט. די ווייסט און דרעס־מאכער פון נוארק 95.3 פראצענט. די ליידיס גארמענט וואירקערס פון קלינטאן, אהייא, 88.9 פראצענט. די ליידיס גאר־מענט וואירקערס פון ראטשעסטער 52.4 פראצענט. די ליידיס גארמענט וואירק־ערס פון פאטערסאן, 74.0 פראצענט. די קלאוקמאכער פון סטעמפארד 77.2 פראצענט, און די ליידיס גארמענט וואירק־ערס פון העקענסאק 96.2 פראצענט.

אויף דעם באזיס פון 13 וואכען לוי־פען דיזע לאקאלס פראפארציאנעל ווי די אנדערע לאקאלס.

אלזא, דער דורכשניט פון די ניינצען לאקאלס, לויט דעם באזיס פון 26 וואכען, איז 77.8 פראצענט און אויף דעם באזיס פון 13 וואכען 54.7 פראצענט.

די פאלגענדע טאבעלען ווייזען דעם פראצענט פון דער גוטשטעהענדער מיט־גלידערשאפט אין די פארשיידענע שטעט, לויט די צוויי באזיסען, פון 26 וואכען און פון 13 וואכען.

טייבל 1. צושטאנד פון מיטגלידערשאפט פון דזשוינט באארד און פארשיידענע לאקאלס אויפ'ן באזיס פון 26 וואכען. צענזוס ערשטער דזשוליי, 1921

	שטעט	פראצענט
1	טאראנטא	100.0
2	שיקאגא	95.4
3	סינסינאטי	95.2
4	ניו יארק	87.9
5	קליוולאנד	87.4
6	באלטימאר	84.5
7	פילאדעלפיע	84.3
8	טאלידא	82.8
9	סט. לואיס	82.6
10	מאנטריאל	82.2
11	באסטאן	81.4
12	אנדערע שטעט	77.8
	דורכשניט	87.6

טייבל 2. צושטאנד פון מיטגלידערשאפט פון דזשוינט באארד און פארשיידענע לאקאלס אויפ'ן באזיס פון 13 וואכען. צענזוס ערשטער דזשוליי, 1921

	שטעט	פראצענט
1	טאראנטא	100.0
2	שיקאגא	75.3
3	סינסינעטי	69.8
4	פילאדעלפיע	68.6
5	קליוולאנד	55.2
6	אנדערע שטעט	54.7
7	באלטימאר	54.2
8	באסטאן	52.4
9	טאלידא	52.1
10	מאנטרעאל	47.0
11	סט. לואיס	44.0
12	ניו יארק	40.8
	דורכשניט	45.7

שלום־וואָרט

ווי עס איז שוין פריהער אנגעמערקט געווארען, לויפט טאראנטא די ערשטע אין ליין מיט איהרע 100 פראצענט. אבער דארט קומט פאר א רעארגאניזיי־שאן, דער צושטאנד איז ניט נארמאל און דאס דארף גענומען ווערען אין אנבא־טראכט.

באמערקענסווערט איז שיקאגא, וועל־כע קומט נעקסט אין ליין, לויט ביידע קאטעגאריען, פון 26 און פון 13 וואכען. שיקאגא האלט זיך סטריקט ביי דער קאנ־סטיטוציאנעלען פונקט אין באצוג דיוס צאהלונג. לויט דעם לעצטען צענזוס האט שיקאגא דעם גרעסטען פראצענט גוט־שטעהענדע מיטגלידער.

דעם נעקסטען פלאץ פארנעמט סינ־סינעטי, און אויך לויט ביידע קאטעגאר־יעס, פון 26 און פון 13 וואכען.

דאן קומט ניו יארק, קליוולאנד, באל־טימאר, פילאדעלפיע, טאלידא, סט. לו־איס, מאנטרעאל, באסטאן און די אנדערע שטעט.

דער דורכשניטליכער פראצענט פון די גוטשטעהענדע מיטגלידער אין דער גאנצער אינטערנעשאנאל איז — 87.6 פראצענט אויף דעם באזיס פון 26 וואכען און 45.1 פראצענט אויף דעם באזיס פון 13 וואכען. אין אנדערע ווערטער, כמעט ניין־צעהנטעל פון אונזער גאנ־צער מיטגלידערשאפט געפינט זיך אין דעם קאנסטיטוציאנעלען שטאנד, לויט דעם באזיס פון 26 וואכען און ארום א העלפט שטעהען נאך א סך בעסער. נעמענדיג אין באטראכט, דאס דער איצ־טיגער צענזוס איז געמאכט געווארען אין אזא שלעכטער צייט, ווען אונזערע אינ־דוסטריען געפינען זיך אין אזא שטיל־שטאנד, און פארגלייכענדיג דעם איצטי־גען פראצענט פון די גוטשטעהענדע מיט־גלידער מיט'ן פראצענט פון לעצטען צענ־זוס, איז עס א סך בעסער ווי מען האט געקאנט דערווארטען.

דער פריהערדיגער צענזוס האט גע־וויזען א דורכשניט פון 74 פראצענט לויט דעם באזיס פון 26 וואכען און א דורכ־שניט פון 39 פראצענט לויט דעם באזיס פון 13 וואכען. דער פראצענט פון דער גוטשטעהענדער מיטגלידערשאפט איז, אלזא, איצט כמעט 14 פראצענט העכער לויט דעם באזיס פון 26 וואכען, און מעהר פון 6 פראצענט העכער לויט דעם באזיס פון 13 וואכען. דערפאר דארף געלויבט ווערען אי די לאקאלס, אי די מיטגלידערשאפט.

עמא דעסטין כיי די ווייסטמאכער

עמי דעסטין, די באריממטע זינגערין פון מעטראפאליטאן אפעראהויז, און נאך אנדערע באוואוסטע קינסטלער פון דער מוזיקאלישער וועלט, וועלען איינטייל נעמען אין א קאנצערט, דעם פרייטאג אוועגט, אין קארנעגיע האל, פאר דעם בענעפיט פון דער יוניטי הויז פון די ווייסטמאכער.

זאלען די פריינט פון די יוניטי הויז ניט פארפעלען זיך צו באזארגען מיט טיקעטס פאר דעם קאנצערט. נעמט א פאר טיקעטס מער ווי איר דארפט פאר זיך און פארקויפט זיי אייערע פריינט, זיי וועלען אייך דערפאר דאנקען.

די הויפט פראגע אין דעם באהן סטרייק

פון א. זעלדין.

די באהן פראגע איז שוין ווידער אויף דער טאג־אָרדנונג, און דעם מאל איז א דראמאטישער פארם. עס איז געווארען א פראגע פון א גענעראל סטרייק, וואס דראהט צו פארליזירען דעם גאנצען טראנספארט פארקעהר און במילא די גאנצע אינדוסטריעלע טעטיגקייט — מיט איין ווארט, עס דראהט, ווי די קאפיטאליסטישע פרעסע שטעלט עס פאר — מיט א קאטאסטראפע!

עס פארשטעהט זיך, אז צו אזא מין שרעקליכער זאך, ווי א גענעראל סטרייק אויף די באהנען, קען שוין קיינער ניט בלייבען גלייכגילטיג, אפילו ניט די פעדעראלע רעגירונג. עס געהען אן אומאויפהערליך פארהאנדלונגען. די רייל־ראוד לייבאר באארד און די אינטערסטייט קאמערס קאמישאן, צוויי רעגירונגס ביוראָס, זיינען געווארען זעהר טעטיג. קאנפערענצען ווערען אפגעהאלטען אויף קאנפערענצען. די צייטונגען פארשלינגען יעדען ווארט וואס אימיצער פון די באהן מאנגאטען אדער פון די באהן־יוניאנס פיהרער גיט ארויס פאר דער עפענטליכקייט. עס זעהט אויס, אז אלץ ווערט געטאן צו פארמיידען די באלדיגע געפאהר און זי וועט מסתם פארמידען וועדען. עס איז זעהר מעגליך אז ביז וואנען די ציילען וועלען דערגרייכען דעם לעזער וועלען די „גרענד טשיפס" פון די „ביג פייוו" שוין האבען צוריקגערופען דעם סטרייק, קומענדיג צו א וועלכען עס איז אויסגלייך מיט די באהן פארוואלטער.

אבער איין זאך זעהט אויס צו זיין זיכער, אז ווען אפילו די געפאהר פון באהן־סטרייק וועט פארמידען ווערען וועט אבער דער הויפט שטרייט־פונקט צווישען די באהן ארבייטער און די באהן אייגענטימער בלייבען ווי געווען און די באהן אישו א שטערענדער פאקטאר אין דעם אמעריקאנער לעבען, ביז וואנען זי וועט פריהער אדער שפעטער ראדיקאל געלייזט ווערען.

וואס די „ביג פייוו" קענען אויפטאן איז צוזאמענשטשאבען עפעס א שטיקעל פשרה מיט די באהן פארוואלטער, לויט וועלכער די אינטערעסען פון זייערע מיטגלידער זאלען באשיצט ווערען א ביסעל בעסער, ווי פון די איבעריגע פאכען וואס זיינען באשעפטיגט אין דער באהן אינדוסטריע. די הויפט אישיו וועט בלייבען אומבאריהרט. ווייל די „ביג פייוו", ווי עס זעהט אויס, האבען ניט געהאט דעם מוט זי צו באריהרען.

עס איז א פאקט וואס פארדינט באמערקט צו ווערען, וואס די איבעריגע עלף פון די זעכצעהן אייזענבאהן יוניאנס, האבען באשלאסען צו שטעהן אן דער זייט פון דעם סכסוך און זיי האבען ענטוועדער באשלאסען ניט צו סטרייקען, אדער זיי האבען אפגעלייגט זייער האנדלונג. זיי האבען עס געטאן נאנץ איינפאך דערפאר וואס די „ביג פייוו", די אריסטאקראטען פון די באהן ארבייטער, האבען זיך ענטזאגט צו פארבינדען זייער שיקזאל מיט דעם שיקזאל פון די ווענינער פריוועליגירטע באהן ארבייטער און זיי האבען ערקלערט, אז זיי וועלען וועלען, ניט רעגענדיג זיך מיט די איבעריגע פאכען. די איבעריגע באהן יוניאנס האבען דעריבער, און מיט רעכט, מורא געהאט, אז אויב זיי וועלען ארויס סטרייקען וועט די „ביג פייוו" סענען זיי נאך איבערלאזען אין א בלאטע.

דאס באווייזט בלויז דעם באדויערנס־ווערטען צושטאנד פון אומאייניגקייט אין די רייהען פון די באהן־ארבייטער. דאס קאן אויך זיין דער הויפט פאקטאר אין דער ענטשיידונג, אז עס זאל קיין סטרייק ניט זיין. פונדעסטוועגען האט עס גאר ניט צו טאן מיט דער הויפט אישו. די הויפט אישו איז א פונדאמענטאלע, וועגען וועלכער עס איז אומעגליך צו מאכען פשרות. און אויב א פשרה וועט יא געמאכט ווערען וועט עס בלויז מיינען, אז די פיר הונדערט טויזענד לאקאמאטיוו טרייבער, הייצער, קאנדוקטארס, ברייקמען און באהן טעלעגראפיסטען האבען זיך ווי עס איז פון איהר ארויסגעדרעהט, איבערלאזענדיג פאר די איבעריגע באהן־פאכען צו טראגען די לאסט פון פריוואט־איינענטום און פריוואט פארוואלטונג, אדער מיספארוואלטונג פון די באהנען.

די הויפט אישו איז איינענטליך די פראגע פון פריוואט אדער רעגירונגס איינענטום פון די באהנען. אבער אזוי לאנג ווי די „ביג פייוו" האט די אישו באשלאסען אויסצומיידען בלייבט די פראגע — ווער עס זאל טראגען די לאסט פון פריוואט איינענטום און פריוואט פארוואלטונג. און די לאסט איז גאר ניט קיין קליינע. דער פרייז וואס די באהן יוניאנס וועלען דארפען דערפאר באצאהלען איז אן אומגעהייערער. עס זעהט אויס, אז זיי וועלען דארפען באצאהלען דעם העכסטען פרייז — מיט זייער עקזיסטענץ. ווייל קיין יוניאן וועט ניט קענען בלייבען נאנץ ווען עס זאלען איינגעפיהרט ווערען יענע קאנדיציאנען, וואס זיינען נויטיג כדי מעגליך צו מאכען אויך ווייטער פריוואט איינענטום און פריוואט מיספארוואלטונג פון די אמעריקאנער באהנען.

די פיהרער פון די „ביג פייוו" זיינען פאלשטענדיג גערעכט מיט זייער באהויפטונג, אז די פראגע איז ניט בלויז וועגען א ווייטערער צעהן פראצענטיגע רעדוקציע פון ווייזשעס. זיי זיינען אויך גערעכט מיט זייער ערקלערונג, אז די איינציגע רפואה פאר דער באהן פראבלעם איז רעגירונגס קאנטראל. זיי באטאנען אבער ניט דעם לעצטען פונקט שטארק גענוג כדי ארויסצוברענגען איהם אזוי בולט, ווי ער פארדינט. זיי פארשטעהען, ווי עס שיינט, אז עס איז א סך לייכטער צו שפילען פאליטיק אויף דעם חשבון פון די איבעריגע באהן־פאכען, ווי צו אויפנעהמען א קאמף מיט דעם בעסט פאר־איינינגטען און מעכטיגסטען קאפיטאליסטען־קלאס אין דער וועלט אויף א פרינציפיעלער אישו. די אישו איז אבער דא.

עס איז זעהר א קאמפליצירטע פראגע, אבער פונדעסטוועגען וועל איך פרובירען זי איבערצוגעבען אין אלגעמיינע שטריכען.

די אמעריקאנער באהנען זיינען די גאנצע צייט געווען די שאנד פון אמעריקא. זיי זיינען געווען דער שוואכסטער פונקט אין דער אמעריקאנער עקאנאמישער ענטוויקלונג און אויך די הויפט אורזאכע פון דער אמעריקאנער פאליטישער קארופציע. וואו איהר זאלט זיך ניט באגעגענען מיט א קארופטען אקט וואו עס זאל ניט זיין מעגט איהר זיכער זיין, אז היינטער דעם שטעהט עפעס א גרופע פון אייזענבאהן אינטערעסען.

עקאנאמיש האבען זיך די אייזענבאהנען ענטוויקעלט אויף אן אומגעריכטען אופן פשוט דערפאר וואס זיי זיינען אויסגעוואקסען צו אזא גרויס און באדייטונג מעהר ווי עס איז געווען געזונט פאר'ן לאנד. אין זייער יאגעניש וואס מעהר צו ענטוויקלען און אויסברייטערען די באהנען האבען די אמעריקאנער פינאנסירען וואס זיינען געווען פאראינטערעסירט אין דעם פארניכטעט אלע איבריגע טראנספארט מיטלען, הויפטזעכליך די וואסער וועגען. אין קיין לאנד אין דער וועלט ווערען אזעלכע שווערע און ביליגע זאכען ווי שטיינער, זאמד, געהיץ, און אפילו קויהלען, געפיהרט אין אזא גרויסער מאס אויף די באהנען, ווי אין אמעריקא. געוועהנליך ווערען געפיהרט אויף די באהנען זאכען וואס נויטיגען זיך אין א שנעלען טראנספארט — זאכען וואס קאנען קאליע ווערען — ווי א שטיינער פלייש, פיש, גרינס און פרוכט — און מאנופאקטורען. שווערערע זאכען, ווי האלץ, קוילען, שטיינער און זאמד ווערען געוועהנליך געפיהרט איבער'ן וואסער, וואס עס געדויערט זאגאר לענגער, אבער דערפאר קאסט עס באדייטענד ביליגער.

אבער די אמעריקאנער באהנען האבען פארכאפט דעם גאנצען טראנספארט אין זייערע הענט און די רעזולטאטען זיינען געווען העכסט שעדליכע. ספעציעל איצט, אין דער איצטיגער איבערגאנגס־צייט, ווען עס קומט פאר איבער דער גאנצער וועלט אן איבעראנדערשונג פון פרייזען. דאס פיהלט מען זעהר שטארק איצט בנוגע קוילען, רודע און בוי מאטעריאלען.

איבעראלדייטען אזא צושטאנד מיטאמאל איז אומגעגליך. צוליב די באהנען זיינען די צענטרען פון אינדוסטריע געגרינדעט געווארען אין באהן צענטרען און ניט ארום גינסטיגע וואסער פונקטען, וואו זיי וואלטען געדארפט זיין נאטירליכערווייז. אבער די פראגען זיינען נאך ביז איצט ערנסט ניט אויפגענומען געווארען. די איינציגע פראגע וואס איז ביז איצט פארהאנדעלט געווארען איז געווען — ווי אזוי צו קריגען גענוג איינקונפט פאר די באהנען זיי זאלען זיך קאנען באצאהלען. די באהן יוניאנס האבען אפילו מיט א יאהר צוריק פארלאנגט רעגירונגס איינענטום לויט דעם פלאמב פלאן, אבער די קאפיטאליסטישע וועלט און דער קאנגרעס נאטירליך האבען צו דעם ניט געשענקט קיין אויפמערקזאמקייט.

און די באהנען, קאן מען ניט לייקענען, נויטיגען זיך אין איינקונפט כדי זיי זאלען זיך קאנען באצאהלען — דאס מיינט צו באצאהלען די באטריב אויסגאבען און אויך דיווידענדען אויף זייער אומגעהויער פארוואסערטען סטאק.

די באהן ארבייטער האבען פארגעשלאגען עקאנאמיע דורך דער פאראייניגונג פון אלע באנען און איין גראנדיעזער סיסטעם אונטער רעגירונגס איינענטום און פארוואלטונג. די „סיסטעם" און דער קאנגרעס נאטירליך האבען אויף דעם געענטפערט „לא" מיט אן אלף און מיר זיינען איצט געקומען צו דעם איצטיגען צושטאנד.

עס איז קלאר, אז די „סיסטעם", אדער די הויך־קאפיטאליסטישע אינטערעסען, וואס ווילען האלטען די באהנען ווייטער אונטער זייער פריוואט איינענטום און פארוואלטונג, זיינען געגען אירגענד וועלכע ראדיקאלע ענדערונגען, וואס וואלטען געקאנט אנריהרען דעם פרינציפ פון פריוואט איינענטום. פון דער צווייטער זייט איז ניטא קיין מעגליכקייט די באהנען צו מאכען פאר א גוטען געשעפט סיידען עס זאלען אפגעשאפט ווערען די פארבעסערונגען פון לוין און ארבייטס שטונדען וואס זיינען איינגעפיהרט געווארען פאר דער מלחמה און אין דער צייט פון רעגירונגס קאנטראל אין דעם משך פון דער מלחמה.

אין לעצטען סך הכל איז די באהן פראבלעם א פראגע פון רעגירונגס איינענטום אדער פון פרייער עקספלואטאציע. אויב די ארבייטער זאלען ווייטער אנהאלטען זייערע פארבעסערונגען מוז די רעגירונג איבערנעמען די באהנען און איינפיהרען עקאנאמיע אין פארוואלטונג. פארקעהרט, זאלען די באהנען בלייבען אונטער פריוואט איינענטום און פריוואט מיספארוואלטונג, דארפען די ארבייטער אויפנעבען דעם יוניאן פרינציפ.

דאס איז די אומפארמיידליכע אישו. אויב די „ביג פייוו" וועלען זי איצט דורכגעהן וועט זי פריהער אדער שפעטער מוזען אויסנעקעמפט ווערען פון די איבעריגע פאכען, וואס בילדען די גרויסע מאיאריטעט פון די צוויי מיליאן באהן־ארבייטער.

וואס זיפצט איהר...

(ליד).

פון נחום י.

וואס זיפצט איהר, פאר'חלום'טע בוימער,
אין בלייכען און בלויליכען שיין?
אה בוימער, פאר'חלום'טע בוימער,
איך ווייס שוין פון לאנג אייער פיין.

און דו, מיט באזילבערטע פליגעל,
ניט כישוף מיך, איינזאמע נאכט.
פארשפרייט די באזילבערטע פליגעל
אויף די, וועמען ס'פרעהט נאך דיין פראכט.

ניט שיינט פאר מיר, ליכטיגע שטערען, —
איך בין דאך שוין נאהענט פון ברעג;
נאר שיינט בעסער, ליכטיגע שטערען,
פאר די, וואס פארבלייבען אין וועג...

ווענען דעם. ערשט לעצטע וואך זיינען אלע אונזערע צייטונגען פול געווארען מיט דעם סאקא וואנזעטי פראצעס. ערשט איצט האט זיך דער אמעריקאנער עולם דערוואוסט ווענען צוויי איטאליענער, סאקא און וואנזעטי, וועלכע זיצען אין פריזאן, פאראורטייילטע צום טויט.

***

ווארום אזא ביז איצטיגער שטילשווייגען איבער דעם סאקא־וואנזעטי פראצעס, און מיט אמאל אזא געפילדער? די זאך ערקלערט זיך גאנץ איינפאך. סאקא און וואנזעטי זיינען, ניט פאר אייך געדאכט, „רויטע", קאמוניסטען; זיי האבען פארשפרייט קאמוניסטישע הענדבילס, זיי האבען געפרעדיגט די סאציאלע רעוואלוציע אין אמעריקע, טא וואס איז דא פיל צו ריידען ווענען דעם פראצעס פון אזעלכע „קערלען"? יע שולדיג, ניט שולדיג, וואס גיכער מען וועט פון זיי פטור ווערען, און אהן אן איבערינען געפילדער, אלץ בעסער און שעהנער. נאר אט האט מען זיך דערוואוסט ווענען דעם סאקא־וואנזעטי פראצעס אין יוראפ, האבען די פאריזער קאמוניסטען באשלאסען צו מאכען א סוף צו דער קאנספיראציע פון שטיל־שווייגען פון דער אמעריקאנער פרעסע. זיי האבען געשיקט בריף פול מיט סטראשונגען צו אלע אמעריקאנער טשינאוניקעס אין פראנקרייך, און, אה, וואונדער איבער וואונדער, דער סאקא־וואנזעטי פאל איז מיט אמאל געווארען גאנץ פאפולער; ער פארנעהמט די ערשטע זייט פון דער צייטונג, און די מעשה פון דעם סאקא־וואנזעטי פראצעס ווערט ערשט איצט דערצעהלט אין זייערע עדיטאריעלס.

***

די געשיכטע ווידערהאלט זיך. מיט א פאר יאהר צוריק איז געווען דאס זעלבע מיט דעם מוני פראצעס אין סאן פראנציסקא. אויך דאן האט אונזער פרעסע גאר ניט געוואוסט פון דעם גאנצען מוני פראצעס, פון דער גאנצער שענדליכער פראצעדורע, ווי אזוי ביליגנס און מוני זיינען אומשולדיגערהייט פאראורטיילט געווארען צום טויט. מען האט זיך אבער ווענען דעם דערוואוסט אין פעטראגראד, ווען די רוסישע רעוואלוציע איז נאך געווען יונג, און די פעטראגראדער ארבייטער האבען פאראנשטאלטעט א גרויסע דעמאנסטראציע געגען דעם דאמאלדיגען אמעריקאנער אמבאסאדאר, און, מען מעג עס זאגען מיט באשטימטהייט, אז עס איז געווען אט די דעמאנסטראציע, וואס האט דעם אומשולדיגען מוני געראטעוועט פון טויט, כאטש ער און זיין חבר ביליגנס שמאכטען נאך איצט אין פריזאן.

***

עס איז צו ערוואַרטען, אז דאס זעלבע וועט איצט געשעהן מיט סאקא און וואנזעטי. דער פאל האט ארויסגערופען די אויפמערקזאמקייט פון דער וועלט, און דער קרעדיט קומט די פאריזער קאמוניסטען. יע אדער ניט איינפארשטאנען מיט זיי, אבער עס מוז צוגעגעבען ווערען, אז ווען ניט זיי וואלטען סאקא און וואנזעטי פארשוואונדען פון דער וועלט און קיין האן וואלט אפילו ניט געקרעהט. איצט, אז עס וועט זיי באווילינגט ווערען אן אפיל צו א העבערען געריכט, וועט די גאנצע וועלט זיצען אלס דזשורי און, אויב סאקא און וואנזעטי זיינען ווירקליך אומשולדיג, אין וואס מיר צווייפלען קוים, וועלען זיי מוזען באפרייט ווערען. וואס עס וואלט ניט געווען דער פאל, ווען די פאריזער קאמוניסטען וואלטען ניט געטאן דאס, וואס זיי האבען געטאן. אונזערע צייטונגען מעגען טאקע כלומרשט זיך שטעלען אין א פאזע און פראטעסטירען, ווי סטייטש, מען זאל זיך אנגעמען פאר אזעלכע מערדער, וועלכע זיינען געפונען געווארען שולדיג אלס מערדער פון אן ערליכער דזשורי און א נאך מעהר עהרענהאפטען דזשאדזש? ווייס דען ניט די גאנצע וועלט, ווי שטרענג עס ווערט אפגעהיט די גערעכטיגקייט אין אמעריקע? ווייס זי דען ניט, אז מעג איינער זיין דער ערגסטער פארברעכער, קריגט ער אבער א „פעיר טרייעל"? אבער די פאזע העלפט גאנץ ווייניג. צום גליק ווייס די אויסערליכע וועלט יע אביסעל פון אונזערע פעיר טרייעלס. זי ווייס פון די הונדערטע אומשולדיגע, וואס שמאכטען נאך איצט אין די פריזאנס נאך אזעלכע „פעיר טרייעלס", און ווייס, וואס זי האט צו דענקען פון דעם פרומען אנשטעל פון אונזער פרעסע.

***

יע, דאס מאל, כאטש דאס טרעפט אזוי זעלטען, האבען די פראנצויזישע קאמוניסטען אויפגעטאן א זעהר גוטע זאך. זיי, מיט זייער דעמאנסטראציע, און פילע גרויסע באריטע מענשען, ווי אנאטאל פראנס, האמען ראלאנד און הענרי באר־בוסע, מיט זייער אפיל דירעקט צו פרעזידענט הארדינג, וועלען איצט אויפטאן גנוויס דאס, וואס דיזע צוויי קאמוניסטען וועלען איצט יע קריגען א „פעיר טרייעל", וואס וואלט בשום אופן ניט געווען דער פאל אונטער געוויינליכע אומשטענדען, דורך דער פארשווייגונגס־פארשווערונג פון אונזער זעהר „עהרענהאפטער" פרעסע.

די הויפט פראגע אין דעם באהן סטרייק

פון א. זעלדין.

כענענדיג זיך מיט די איבעריגע פאכען. די איבעריגע באהן יוניאנס האבען דעריבער, און מיט רעכט, מורא געהאט, אז אויב זיי וועלען ארויס סטרייקען וועט די „ביג פייוו" סענען זיי נאך איבערלאזען אין א בלאטע.

דאס באווייזט בלויז דעם באדויערנס־ווערטען צושטאנד פון אומאייניגקייט אין די רייהען פון די באהן־ארבייטער. דאס קאן אויך זיין דער הויפט פאקטאר אין דער ענטשיידונג, אז עס זאל קיין סטרייק ניט זיין. פונדעסטוועגען האט עס גאר ניט צו טאן מיט דער הויפט אישו. די הויפט אישו איז א פונדאמענטאלע, וועגען וועלכער עס איז אומעגליך צו מאכען פשרות. און אויב א פשרה וועט יע געמאכט ווערען וועט עס בלויז מיינען, אז די פיר הונדערט טויזענד לאקאמאטיוו טרייבער, הייצער, קאנדוקטארס, ברייקמען און באהן טעלעגראפיסטען האבען זיך ווי עס איז פון איהר ארויסגעדרעהט, איבערלאזענדיג פאר די איבעריגע באהן־פאכען צו טראגען די לאסט פון פריוואט־איינענטום און פריוואט פארוואלטונג, אדער מיספארוואלטונג פון די באהנען.

די הויפט אישו איז איינענטליך די פראגע פון פריוואט אדער רעגירונגס איינענטום פון די באהנען. אבער אזוי לאנג ווי די „ביג פייוו" האט די אישו באשלאסען אויסצומיידען בלייבט די פראגע — ווער עס זאל טראגען די לאסט פון פריוואט איינענטום און פריוואט פארוואלטונג. און די לאסט איז גאר ניט קיין קליינע. דער פרייז וואס די באהן יוניאנס וועלען דארפען דערפאר באצאהלען איז אן אומגעהייערער. עס זעהט אויס, אז זיי וועלען דארפען באצאהלען דעם העכסטען פרייז — מיט זייער עקזיסטענץ. ווייל קיין יוניאן וועט ניט קענען בלייבען נאנץ ווען עס זאלען איינגעפיהרט ווערען יענע קאנדיציאנען, וואס זיינען נויטיג כדי מעגליך צו מאכען אויך ווייטער פריוואט איינענטום און פריוואט מיספארוואלטונג פון די אמעריקאנער באהנען.

די פיהרער פון די „ביג פייוו" זיינען פאלשטענדיג גערעכט מיט זייער באהויפטונג, אז די פראגע איז ניט בלויז וועגען א ווייטערער צעהן פראצענטיגע רעדוקציע פון ווייזשעס. זיי זיינען אויך גערעכט מיט זייער ערקלערונג, אז די איינציגע רפואה פאר דער באהן פראבלעם איז רעגירונגס קאנטראל. זיי באטאנען אבער ניט דעם לעצטען פונקט שטארק גענוג כדי ארויסצוברענגען איהם אזוי בולט, ווי ער פארדינט. זיי פארשטעהען, ווי עס שיינט, אז עס איז א סך לייכטער צו שפילען פאליטיק אויף דעם חשבון פון די איבעריגע באהן־פאכען, ווי צו אויפנעהמען א קאמף מיט דעם בעסט פאראייניגטען און מעכטיגסטען קאפיטאליסטען־קלאס אין דער וועלט אויף א פרינציפיעלער אישו. די אישו איז אבער דא.

עס איז זעהר א קאמפליצירטע פראגע, אבער פונדעסטוועגען וועל איך פרובירען זי איבערצוגעבען אין אלגעמיינע שטריכען.

די אמעריקאנער באהנען זיינען די גאנצע צייט געווען די שאנד פון אמעריקא. זיי זיינען געווען דער שוואכסטער פונקט אין דער אמעריקאנער עקאנאמישער ענטוויקלונג און אויך די הויפט אורזאכע פון דער אמעריקאנער פאליטישער קארופציע. וואו איהר זאלט זיך ניט באגעגענען מיט א קארופטען אקט וואו עס זאל ניט זיין מעגט איהר זיכער זיין, אז היינטער דעם שטעהט עפעס א גרופע פון אייזענבאהן אינטערעסען.

עקאנאמיש האבען זיך די אייזענבאהנען ענטוויקעלט אויף אן אומגעריכטען אופן פשוט דערפאר וואס זיי זיינען אויסגעוואקסען צו אזא גרויס און באדייטונג מעהר ווי עס איז געווען געזונט פאר'ן לאנד. אין זייער יאגעניש וואס מעהר צו ענטוויקלען און אויסברייטערען די באהנען האבען די אמעריקאנער פינאנסירען וואס זיינען געווען פאראינטערעסירט אין דעם פארניכטעט אלע איבריגע טראנספארט מיטלען, הויפטזעכליך די וואסער וועגען. אין קיין לאנד אין דער וועלט ווערען אזעלכע שווערע און ביליגע זאכען ווי שטיינער, זאמד, געהיץ, און אפילו קויהלען, געפיהרט אין אזא גרויסער מאס אויף די באהנען, ווי אין אמעריקא. געוועהנליך ווערען געפיהרט אויף די באהנען זאכען וואס נויטיגען זיך אין א שנעלען טראנספארט — זאכען וואס קאנען קאליע ווערען — ווי א שטיינער פלייש, פיש, גרינס און פרוכט — און מאנופאקטורען. שווערערע זאכען, ווי האלץ, קוילען, שטיינער און זאמד ווערען געוועהנליך געפיהרט איבער'ן וואסער, וואס עס געדויערט זאגאר לענגער, אבער דערפאר קאסט עס באדייטענד ביליגער.

אבער די אמעריקאנער באהנען האבען פארכאפט דעם גאנצען טראנספארט אין זייערע הענט און די רעזולטאטען זיינען געווען העכסט שעדליכע. ספעציעל איצט, אין דער איצטיגער איבערגאנגס־צייט, ווען עס קומט פאר איבער דער גאנצער וועלט אן איבעראנדערשונג פון פרייזען. דאס פיהלט מען זעהר שטארק איצט בנוגע קוילען, רודע און בוי מאטעריאלען.

איבעראלדייטען אזא צושטאנד מיטאמאל איז אומגעגליך. צוליב די באהנען זיינען די צענטרען פון אינדוסטריע געגרינדעט געווארען אין באהן צענטרען און ניט ארום גינסטיגע וואסער פונקטען, וואו זיי וואלטען געדארפט זיין נאטירליכערווייז. אבער די פראגען זיינען נאך ביז איצט ערנסט ניט אויפגענומען געווארען. די איינציגע פראגע וואס איז ביז איצט פארהאנדעלט געווארען איז געווען — ווי אזוי צו קריגען גענוג איינקונפט פאר די באהנען זיי זאלען זיך קאנען באצאהלען. די באהן יוניאנס האבען אפילו מיט א יאהר צוריק פארלאנגט רעגירונגס איינענטום לויט דעם פלאמב פלאן, אבער די קאפיטאליסטישע וועלט און דער קאנגרעס האבען צו דעם ניט געשענקט קיין אויפמערקזאמקייט.

און די באהנען, קאן מען ניט לייקענען, נויטיגען זיך אין איינקונפט כדי זיי זאלען זיך קאנען באצאהלען — דאס מיינט צו באצאהלען די באטריב אויסגאבען און אויך דיווידענדען אויף זייער אומגעהויער פארוואסערטען סטאק.

די באהן ארבייטער האבען פארגעשלאגען עקאנאמיע דורך דער פאראייניגונג פון אלע באנען און איין גראנדיעזער סיסטעם אונטער רעגירונגס איינענטום און פארוואלטונג. די „סיסטעם" און דער קאנגרעס נאטירליך האבען אויף דעם געענטפערט „לא" מיט אן אלף און מיר זיינען איצט געקומען צו דעם איצטיגען צושטאנד.

עס איז קלאר, אז די „סיסטעם", אדער די הויך־קאפיטאליסטישע אינטערעסען, וואס ווילען האלטען די באהנען ווייטער אונטער זייער פריוואט איינענטום און פארוואלטונג, זיינען געגען אירגענד וועלכע ראדיקאלע ענדערונגען, וואס וואלטען געקאנט אנריהרען דעם פרינציפ פון פריוואט איינענטום. פון דער צווייטער זייט איז ניטא קיין מעגליכקייט די באהנען צו מאכען פאר א גוטען געשעפט סיידען עס זאלען אפגעשאפט ווערען די פארבעסערונגען פון לוין און ארבייטס שטונדען וואס זיינען איינגעפיהרט געווארען פאר דער מלחמה און אין דער צייט פון רעגירונגס קאנטראל אין דעם משך פון דער מלחמה.

אין לעצטען סך הכל איז די באהן פראבלעם א פראגע פון רעגירונגס איינענטום אדער פון פרייער עקספלואטאציע. אויב די ארבייטער זאלען ווייטער אנהאלטען זייערע פארבעסערונגען מוז די רעגירונג איבערנעמען די באהנען און איינפיהרען עקאנאמיע אין פארוואלטונג. פארקעהרט, זאלען די באהנען בלייבען אונטער פריוואט איינענטום און פריוואט מיספארוואלטונג, דארפען די ארבייטער אויפנעבען דעם יוניאן פרינציפ.

דאס איז די אומפארמיידליכע אישו. אויב די „ביג פייוו" וועלען זי איצט דורכגעהן וועט זי פריהער אדער שפעטער מוזען אויסנעקעמפט ווערען פון די איבעריגע פאכען, וואס בילדען די גרויסע מאיאריטעט פון די צוויי מיליאן באהן־ארבייטער.

GERECHTIGKEIT

A Labor Weekly

Published every Friday by the International Ladies' Garment Workers' Union
Office, 31 Union Square, New York, N. Y. Tel. Stuyvesant 1126.

B. SCHLESINGER, President — I. YANOFSKY, Editor.
A. BAROFF, Sec'y-Treas. — ABRAHAM TUVIM, Business Mgr.

Subscription price paid in advance, $1.00 per year.

Vol. III. No. 44. — New York, Friday, October 28, 1921.

Entered as Second Class matter April 16, 1920, at the Postoffice at New York, N. Y., under the act of August 24, 1912.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 3, 1917, authorized on January 25, 1919.

פון רעדאקטאָר׳ס נאָטיץ־ביכעל

אַן אינטערנעשאָנאַל פון קלאָק־מאַנופעקטשורערס

„אין אייניגקייט איז מאַכט" איז אַ וואָרט, וואָס איז פונקט אַזוי ריכטיג פאַר מאַנופעקטשורער, ווי פאַר אַרבייטער. נאָר איין תנאי איז פאַראַן דערביי. די מאַכט מאַר ניט מיסברויכט ווערען, זי מאַר ניט אָנגעווענדעט ווערען צו גונסטען פון דאָס בייזע, דאָס שלעכטע. די מאַכט מאַר ניט אויסגעטייטשט ווערען פאַלש, אַלס גלייכבאַרייטענד מיט רעכט. „אין אייניגקייט איז מאַכט" איז ריכטיג נאָר דאַן, ווען מאַכט געהט ניט להיפוך צו דאָס, וואָס איז רעכט, נאָר האַנט אין האַנט מיט זיי.

***

אין איצט פאַר אונז די פראַגע: וואָס פאַר אַ סאָרט מאַכט די נייע אינטערנאַציאָנאַלע פון די קלאָוק מאַנופעקטשורער, וואָס האָט זיך אָרגאַניזירט לעצטע וואָך אין אַטלאַנטיק סיטי אונטער דעם נאָמען „פעדעריישאָן אַסאָסיאַיישאָנס אויף גאַרמענט מאַנופעקטשורערס" וועט עס זיין. וועט עס זיין אַ בייזע, אַ פינסטערע מאַכט, אָדער, פאַרקערט, אַ גוטע, ליכטיגע מאַכט?

מעגליך, אַז צווישען אונז זאָלען זיין אַזעלכע מענשען, פאַר וועמען דאָס איז נאָר קיין פראַגע ניט. באַסעס האָבען זיך אָרגאַניזירט, אַלס נאַציאָנאַלע קערפּערשאַפט, איז עס זיכער ניט צום גוטען פאַר די אַרבייטער. מיר זיינען דורכאויס ניט פון אַזאַ מיינונג. אויך באַסעס קאָנען אויסבויען אַן אָרגאַניזאַציע, וועלכע זאָל האָבען גאַנץ אַלגעמיינע צוועקען, וועלכע זאָלען זיין גינסטיג פאַר דער אינדוסטריע, און פאַלגליך אויך פאַר די אַרבייטער; ווען, למשל, די נייע אינטערנאַציאָנאַל פון די באַסעס האָט אין זינען פלענער, ווי צו מאַכען אַ סוף צו דער האַלב־שניידענדער קאָנקורענץ אין די קלאָוק און סוט ביזנעס, און וועלכער דער אידישער אַרבייטער איז דער ערשטער קרבן; אָדער, ווי צו מאַכען, אַז די אַרבייטס־סעזאָנען זאָלען געדויערען לענגער, ווי דאָס איז דער פאַל איצט, און וואָס איז די ערגסטע קלאָה פאַר דעם בעל־מלאכה, וואָס אַרבייט ביי קלאָוקס; אָדער, ווען זיי האָבען פלענער, ווי מען ווערט פטור פון די פאַרשיידענע קאַפּיטש־באַסעס און אַנדערע שלעק, וועלכע האָבען זיך אַזוי אַנדערגעפלאָרעט אין דער קלאָוק אינדוסטריע, און וועלכע זיינען באמת נאָר פאַראַזיטען אויף דער אינדוסטריע — אויב דאָס זאָל זיין די אמת׳ע אַבזיכט פון דער נייער געגרינדעטער אינטערנאַציאָנאַל פון די באַסעס, פאַרויכערען מיר זיי, אַז זיי מאַכען אַ גוואַלדיגען, אַ שרעקליכען טעות אין זייער חשבון; אַז אָנשטאָט אויפצוהויבען די קלאָוק אינדוסטריע צו אַ העכערער מדרגה, וועלען זיי איהר אַרונטערשלעפּען אין שאול תחתיה אַריין; זיי וועלען איהר דער׳הרג׳ענען. דורך אַזעלכע האַנדלונגען זייערע וועלען אויפגעריסען ווערען גאַנצע וואָלקאַנען לייד׳נשאַפט און פאַרביטערקייט, פון וועלכע זיי קאָנען קוים האָבען אַ באַגריף, אויב זיי טראָגען זיך אַרום ווירקליך מיט אַזעלכע פלענער. דער פאַרהעלטניסמעסיגער פרידען, וואָס האָט געהערשט אין דער אינדוסטריע פאַר די לעצטע עטליכע יאָהר וועט גלייך פאַרשווינדען, און וועט אָפּטרעטען זיין פלאַץ פאַר אַן אומערבאַרמליכען קאַמף אויף טויט און לעבען. טאָמער ווייסען עס ניט אונזערע מאַנופעקטשורער, האַלטען מיר פאַר נויטיג זיי צו זאָגען, אַז עס האָבען זיך פאַר שטאַרק געענדערט די צייטען, און מיט זיי האָט זיך אויך געענדערט דער קלאָוקמאַכער. וואָס זיי האָבען אַמאָל געקאָנט אויספירען מיט דעם דערשלאָגענעם אומווייסענדען, מיט דעם גרינעם, נאָר־וואָס אַריבערגעקומענעם בעל־מלאכה, דאָס וועלען זיי קיינמאָל, קיינמאָל ניט אויספירען מיט דעם איצטיגען קלאָוקמאַכער, וועלכער איז גאַנצע הונדערט פּראָצענט יוניאָן־מאַן; וועמעס האַרץ איז פול מיט די שעהנסטע שטרעבונגען, און וועלכער וועט גיכער פאַלען אין קאַמף, איידער ער וועט זיך אונטערגעבען צו אַרבייטס־באַדינונגען, וועלכע ער האַלט פאַר שענדליך און אומערטרעגליך.

***

מיר האָבען געהאַלטען פאַר נויטיג גראַדע איצט, ווען די באַסעס האָבען אויפגעבויט פאַר זיך אַ נייע פעסטונג, צו זיין גאַנץ אָפּענהערציג מיט זיי. נאַטירליך, ווילען מיר אויף אַ מינוט ניט דענקען גראַדע דאָס ערגסטע פון אונזערע מאַנופעקטשורער. מיר ווילען גלויבען, אַז זייער אינטערנאַציאָנאַל האָבען זיי אויפגעבויט מיט די בעסטע אַבזיכטען, און, אויב דאָס איז אַזוי, וועלען זיי אין אונזער אינטערנאַציאָנאַל געפינען די שטאַרקסטע סימפּאַטיע און, ווען נויטיג, אויך איהר הילף; נאָר, אויב זיי האָבען עטוואָס בייז אין זיין געגען אונזערע בעלי־מלאכות און געגען זייער יוניאָן, זייער אינטערנאַציאָנאַל, דאַן מעגען זיי זיך ריכטען אויף די שטרעמדיגסטע צייטען, וואָס די קלאָוק אינדוסטריע אין די פאַראייניגטע שטאַטען האָט ווען דורכגעמאַכט.

„געגען דער רעגירונג".

מיט אייניגע וואָכען צוריק ביי אַן אַנדער געלעגענהייט האָבען מיר אַרויסגעזאָגט די השערה, אַז פריהער אָדער שפּעטער וועט מען אין יעדען גרויסען כטריק אַנטדעקען אַ פאַרשווערונג געגען דער רעגירונג. און וועלכע לאָיאַלע, פאַטריאָטישע אַרבייטער וועלען עס זיך אונטערשטעלען אויפצוגעמען אַ קאַמף מיט דער רעגירונג? — אַ קאַמף געגען דער רעגירונג! דאָס מיינט דאָך איינפאַך רעוואָלוציע, קאָן מען ערוואַרטען, אַז אונזערע גוטע לאָיאַלע בירגער־אַרבייטער זאָלען אַמאָל גאָר דערלאָזען צו זיך אַזאַ געדאַנק? און, כאָטש מיר קאָנען ניט זיין זיכער אין דעם, אָבער, אויב פון דעם געפאַנגענען אייזענבאַן סטרייק וועט גאָר ניט ווערען, וועט עס ניט זיין צוליב קיין אַנדער אורזאַך, נאָר ווייל אימיצער האָט געמאַכט די גרויסע אַנטדעקונג, אַז דער סטרייק פון די אייזענבאַן אַרבייטער איז ניט קיין סטרייק געגען די אייזענבאַן־אייגענטימער, חלילה, נאָר דוקא געגען דער רעגירונג.

***

אודאי איז די זאַך ניט אַזוי קלאָר, אַז איינער זאָל עס דערזעהן מיט׳ן ערשטען בליק. אַלע ווייסען, אַז די באַנען שטעהען ניט מעהר אונטער דער קאָנטראָל פון דער רעגירונג, ווי אין די מלחמה־יאָהרען. אַלע ווייסען, אַז אַזוי שנעל, ווי עס האָט זיך געענדיגט די מלחמה, איז ווילסאָן געווען אין איין אייליגנישן צוריק איבערצוגעבען די באַנען צו זייערע אייגענטימער. אַלע ווייסען, אַז ווייד׳שעס קריגען די אַרבייטער פון די באַן־אייגענטימער. איז עס, דאַכט זיך, קלאָר, אַז ווען זיי געהען אַרויס אין סטרייק, איז עס געגען די אייגענטימער פון די באַנען. אָבער דאָס אַלעס איז פון אַ קנאַפּער באַדייטונג געגען דעם גרויסען וואַנגש פון דער רעגירונג, פון דער פרעסע צו מאַכען די אייזענבאַן אַרבייטער פאַר סטרייקער געגען דער רעגירונג. אַז מען וויל, געפינט מען שוין אַ פּריטשעפּקע.

***

און די פּריטשעפּקע איז אַ טשיקאַווע. דער ריילוויי לייבאָר באָארד, וואָס האָט עס גע׳פּסקנ׳ט צו גונסטען פון די באַן־אייגענטימער פאַר אַ שניט אין די אַרבייטער ווייד׳שעס, איז דאָך אַ באַשעפעניש פון דער רעגירונג. אַלזאָ, ווען די אַרבייטער געהען איצט אַרויס אין סטרייק, הייסט עס, אַז זיי סטרייקען געגען דער רעגירונג. די רעגירונג הייסט זיי זיך באַגוגענען מיט 12 פּראָצענט וויניגער ווייד׳שעס, און זיי געהען גאָר סטרייקען! פאָלגליך, איז עס אַ סטרייק געגען דער רעגירונג. אַי, געגען דער זעלבער ריילוויי לייבאָר באָארד האָבען אויך אָפּט ווידער־שפּעניגט די באַן־אייגענטימער, און זיי האָט מען ניט געשטעלט אונטער דער אָנקלאָגע, אַלס רעבעלען, אַלס סטרייקער געגען דער רעגירונג, נו, חויבט זיך אָן אַ מעשה: דערפאַר זיינען דאָך יענע די באַן אייגענטימער, און די זיינען דאָך בלויז אַרבייטער. סט׳געהערט אַ קאָפּ אַ פאַרגלייך!

***

אָט דאָס לאָזט זיך אויס פון דעם הייליגען סטרייק־רעכט פון אַרבייטער. וואָרים, אַז מען טראַכט זיך אַריין, איז דאָס ניט בלויז אַ קלאַפּ געגען דאָס סטרייק־רעכט פון די אייזענבאַן אַרבייטער, נאָר געגען דאָס סטרייק־רעכט פון אַלע אַרבייטער. וועלכער סטרייק דען קאָן ניט אויסגעטייטשט ווערען אַלס אַ סטרייק, אַ מרידה געגען דער רעגירונג? אין יעדען סטרייק, אין יעדען קאַמף צווישען אַרבייטער און באָס איז עס דער ליבער פּובליקום, וועלכער מוז אַביסעל ליידען. הייסט עס, אַז יעדער סטרייק איז אַ סטרייק געגען פּובליקום און אַזוי ווי די רעגירונג איז, ווי עס הייסט, דער רעפּרעזענטאַנט, דער פאַרטרעטער פון פּובליקום, איז במילא יעדער סטרייק אויך אַ סטרייק געגען דער רעגירונג, טאָ וואָרום זאָלען אַלע סטרייקס ניט קאָנען באַטראַכט ווערען אַלס מרידה געגען דער רעגירונג?

***

נאַטירליך, וואָלט די גאַנצע אַנטדעקונג פון דעם אייזענבאַן סטרייק, אַלס אַ סטרייק געגען דער רעגירונג, ניט ווערט געווען קיין שמעק טאַבאַק, ווען די אייזענבאַן אַרבייטער וואָלטען ווירקליך געווען אַנטשלאָסען צו קעמפען פאַר זייערע רעכטע, אַלס אַרבייטער און מענשען. אָבער אָט טאַקע וועגען דעם איז דאָ אַ גרויסער סאַק. וואוטען פאַר אַ סטרייק, דאָס יע, אָבער ווי באַלד דאָס איז אַ פראַגע פון אַ קאַמף געגען דער רעגירונג, דאָס איז שוין גאָר אַן אַנדער דין. די רעגירונג קאָן דאָך אונז, ווייניג ווי מיר זיינען, אין גאַנצען בלויז צוויי מיליאָן, אַרעסטירען! זי קאָן אויך פאַרהאַלטען אונזערע סטרייקס פאַנדען, וואָס מיר האָבען געזאַמעלט, טאָ ווי קאָנען מיר גאָר טראַכטען וועגען אַ סטרייק? נאָר טאָמער וואָלטען שוין די אַרבייטער אַליין ניט אַזוי מורא געהאַט און ריזיקירט, זיינען אָבער זייערע פירער גאָר ניט מוכן ומזומן צו ווערען אַרעסטירט, אַלס רעבעלען געגען דער רעגירונג. בינו לבינו זעהט עס אויס, אַז צו קיין אייזענבאַן סטרייק וועט ניט קומען. און, אויב ער זאָל דאָך קומען, וועט עס הייסען, אַז עס איז אַ סטרייק געגען דער רעגירונג, וועלכע איז, נאַטירליך, שולדיג זיך זעלבסט, ווי דעם גאַנצען פּובליקום, וועמען זי פאַרטרעט, צו דערשיקען איהם מיט אַלע כחות, וואָס זי פאַרמאָגט.

ברויט און פרידען.

מיט פאַרגעניגען ווילען מיר דאָ פאַרצייכענען אַ פאַר שעהנע ווערטער פון דער אַמעריקאַנערין, מרס. ראַבינס. וועלכע זי האָט אַרויסגערעדט, אַלס פרעזידענטין פון דעם צווייטען אינטערנאַציאָנאַלען קאָנגרעס פון אַרבייטער פרויען, וואָס איז אָפּגעהאַלטען געוואָרען די טעג אין זשענעווע, שווייץ. זי האָט אין איהר רעדע אָנגעוויזען אויף צוויי אויפגאַבען, וועלכע די מאָדערנע פרוי האָט אויפצוטאָן. די ערשטע איז צו ערקלערען מלחמה געגען מלחמה. מלחמה מוז אָפּגעשאַפט ווערען, און דער ערשטער שריט דערצו איז אָפּצושטעלען די פאַבריצירונג און די פאַרמעהרונג פון וואַפען. די צווייטע אויפגאַבע איז אָפּצושאַפען די קלאָה פון אַרבייטסלאָזיגקייט. אָט וואָס זי האָט געזאָגט וועגען אַרבייטסלאָזיגקייט:

„אין דער היים, יעדע איינע אין איהר אייגען לאַנד, איז אונזער ערשטע היימישע אויפגאַבע צו געוויינען אונזער רעכט אויף אונזער טעגליכען ברויט. איבעראַל פאַרפאָלגט ווי אַ שאָטען די אַרבייטסלאָזיגקייט דעם אַרבייטער׳ס היים. אָדער אַרבייטסלאָזיגקייט, אָדער קאַפּיטאַליזם מוז געהן. אויב די פריוואַטע קאָנקורענץ־אינדוסטריע קען ניט געבען באַשעפטיגונג די פעהיגע און אַרבייטס־וויליגע אַרבייטער, דאַן איז דיזע קאָנקורענץ סיסטעם פאַרדאַמט צום אונטער־גאַנג. רעגירונגען, וועלכע קענען פאַרשווענדען ביליאָנען פאַר פאַרניכטענדע מלחמות, מוזען לערנען, ווי אויסצוגעבען אייניגע מיליאָנען פאַר דעם קאָנסטרוקטיוון פרידען. קיין בעטעל־ברויט, קיינע נדבות, נאָר לעבענס־ווייד׳שעס אין פּראָדוקטיווער אַרבייט, — דאָס פאָדערען מיר פון די רעגירונגען און פון דער עקאָנאָמישער אָרדנונג אין אַלע לענדער... דאָס ערשטע מאָל אין דער געשיכטע האָבען מיר די פּאָליטישע מאַכט און די מאַכט לייגט אַרויף אויף אונז פאַראַנטוואָרטליכקייט. מיר זעהען דעם כאַאָס און דאָס ליידען, וואָס דעם מאַנ׳ס רעגירונג אויף דער ערד האָט געבראַכט. ווען מיר זיינען הונגעריג און היימלאָז און אַרבייטסלאָז אָדער מיר שעכטען אונזערע ברידער און זיין, לאָמיר שטימען געגען די רעגירונג, גאַרניט נעהמענדיג אין אַכט די פאַרטיי. לאָמיר זיך אַנטזאָגען צו ווערען גענאַרט פון די שלאָג־ווערטער פון דער פאַרטיי אָדער היפּנאָטיזירט ווערען פון די פאַרטיי־יעהרער. לאָמיר צוזאַמען פאָדערן ברויט און זיכערהייט פאַר אונזערע היימען. האָבען מיר דיזע איינפאַכע, זעלבסטפאַרשטענדליכע בענעפיטס, דאַן אונטערשטיצען מיר די רעגירונג, זיינען מיר אָבער באַרויבט פון זיי, דאַן וואַרפען מיר אַרויס די רעגירונג. דאָס איז דירעקטע אַקציאָן אין פּאָליטיק. דאָס וועט אונז באַפרייען פון די צוטיילונגען אין מעאָריע און וועט פאַראייניגען אונזער מאַכט פאַר די אונטערשטיצונג פון ברויט און פרידען. עס קען געטאָן ווערען! אַ גרויסער גלויבען, אַז וועלכען עס זאָלען זיך האַלטען שטאַרק די אַרבייטס־פרויען פון אַלע נאַציאָנען, קען אויסלייזען די וועלט".

***

שעהנע, שטאַרקע ווערטער. עס בלייבט אָבער נאָך אַלץ די פראַגע, וואָס טוט מען, כדי די פרויען פון אַלע נאַציאָנען זאָלען ווערען דורכגעדרונגען פון דעם שעהנעם גלויבען? און אַז זיי וועלען שוין האָבען אָט דעם גלויבען, שטעלט זיך אַ ווייטערע פראַגע, אויב דאָס איז טאַקע דער ריכטיגער מיטעל צו זאָגען דער רעגירונג: גיב אונז אַרבייט, פרידען, אויב ניט, וואַרפען מיר דיך אַרויס פון אַמט? אין די ווערטער פון מרס. ראַבינס איז דאָ געוויס פיל האַרץ, אַ ים פון מענשליך פיהלען, אָבער עס זעהט ניט אויס, אַז זי זאָל זיך האָבען אַריינגעטראַכט טיף אין דאָס גרויסע פראָבלעם פון בריינגען ברויט און פרידען פאַר אַלעמען. גלויבען אַליין איז אַ גרויסער כח, אָבער צו דעם מוז נאָך זיין דער קלאָרער שטאַרקער שכל. ערשט ביידע צוזאַמען קאָנען בריינגען ברויט און פרידען, און אויך קאָן ע סניט אויפגעטאָן ווערען בלויז פון אַרבייטער־פרויען. פונקט, ווי די מענער אַליין האָבען ביז איצט גאָר ניט געקאָנט אויפטאָן, פונקט אַזוי ווייניג וועלען עס פרויען אַליין קאָנען בריינגען די גרויסע ענדערונג אין אונזער לעבען. מענער און פרויען, מיט פאַראייניגטע כוחות און מיט אַ קלאָרען ציעל פאַר־די אויגען, און מיט אַ טיפער, קלאָרער ערקענטניס פון אַלע שווערינקייטען, וועלכע מוזען צו ערשט באַזייטיגט ווערען, קאָנען עס צו שטאַנד בריינגען, אַז דער אידעאַל פון ברויט און זיכערהייט אויף אונזער ערד זאָל ווערען אַ לעבעדיגע ווירקליכקייט.

דער סאַקאָ וואַנזעטי פאַל אין דער פרעסע.

ביז לעצטער וואָך האָט מען פאַר דער גאַנצער צייט, וואָס די צוויי איטאַליענישע אַרבייטער זיינען פּראָצעסירט געוואָרען, אַלס מערדער, און זיינען טאַקי פאַראורטייט געוואָרען צום טויט, כאָטש די מייסטע עדות געגען זיי זיינען געווען זעהר ניט קיין גלויבענס ווירדיגע, און כאָטש די אָנגעקלאָגטע האָבען פון זייער זייט באַווייזען, אַז זיי האָבען גאָר ניט געקאָנט באַגעהן דעם מאָרד, פאַר וועלכען זיי זיינען פּראָצעסירט געוואָרען, וויל צו יענער צייט זיינען זיי געווען מיילען ווייט פון דעם פלאַץ — אַלזאָ, ביז לעצטער וואָך האָט מען אין אונזער קאַפּיטאַליסט־ישער פרעסע קיין וואָרט ניט געקאָנט געפינען קאָן מען ערוואַרטען, אַז אונזערע גוטע לאָיאַלע בירגער־אַרבייטער זאָלען אַמאָל גאָר דערלאָזען צו זיך אַזאַ געדאַנק? און, כאָטש מיר קאָנען ניט זיין זיכער אין דעם, אָבער, אויב פון דעם געפאַנגענען אייזענבאַן סטרייק וועט גאָר ניט ווערען, אויב אַז זיי קאָנען דאַרפען קיינעם ניט אָפּגעבען קיין דין וחשבון פאַר זייער האַנדלונג; ווען זיי זאָלען אין דעם באַוואוסטזיין פון זייער מאַכט וועלען אַרויסוויינגען אויף דער יוניאָן אַ קאַמף איבער׳ן גאַנצען לאַנד, מיינענדיג, אַז אין אַזאַ קאַמף מוז די יוניאָן געהן געבראָכען, אָדער, ווען זיי זאָלען אין אַ בייזע שעה באַשטעהן אויף דער ווידער־איינפירונג פון דער אַלטער, גוף־און־נשמה־טויטענדער סיסטעם פון שטיק־אַרבייט, איינרייד׳ענדיג זיך, אַז איצט קאָנען זיי אַלעס אויספירען — אויב דאָס זאָל זיין די אמת׳ע אַבזיכט פון דער נייער געגרינדעטער אינטערנאַציאָנאַל פון די באַסעס, פאַרויכערען מיר זיי, אַז זיי מאַכען אַ גוואַלדיגען, אַ שרעקליכען טעות אין זייער חשבון; אַז אָנשטאָט אויפצוהויבען די קלאָוק אינדוסטריע צו אַ העכערער מדרגה, וועלען זיי איהר אַרונטערשלעפּען אין שאול תחתיה אַריין; זיי וועלען איהר דער׳הרג׳ענען. דורך אַזעלכע האַנדלונגען זייערע וועלען אויפגעריסען ווערען גאַנצע וואָלקאַנען ליידענשאַפט און פאַרביטערקייט, פון וועלכע זיי קאָנען קוים האָבען אַ באַגריף, אויב זיי טראָגען זיך אַרום ווירקליך מיט אַזעלכע פלענער. דער פאַרהעלטניסמעסיגער פרידען, וואָס האָט געהערשט אין דער אינדוסטריע פאַר די לעצטע עטליכע יאָהר וועט גלייך פאַרשווינדען, און וועט אָפּטרעטען זיין פלאַץ פאַר אַן אומערבאַרמליכען קאַמף אויף טויט און לעבען. טאָמער ווייסען עס ניט אונזערע מאַנופעקטשורער, האַלטען מיר פאַר נויטיג זיי צו זאָגען, אַז עס האָבען זיך פאַר שטאַרק געענדערט די צייטען, און מיט זיי האָט זיך אויך געענדערט דער קלאָוקמאַכער. וואָס זיי האָבען אַמאָל געקאָנט אויספירען מיט דעם דערשלאָגענעם אומווייסענדען, מיט דעם גרינעם, נאָר־וואָס אַריבערגעקומענעם בעל־מלאכה, דאָס וועלען זיי קיינמאָל, קיינמאָל ניט אויספירען מיט דעם איצטיגען קלאָוקמאַכער, וועלכער איז גאַנצע הונדערט פּראָצענט יוניאָן־מאַן; וועמעס האַרץ איז פול מיט די שעהנסטע שטרעבונגען, און וועלכער וועט גיכער פאַלען אין קאַמף, איידער ער וועט זיך אונטערגעבען צו אַרבייטס־באַדינונגען, וועלכע ער האַלט פאַר שענדליך און אומערטרעגליך.

***

מיר האָבען געהאַלטען פאַר נויטיג גראַדע איצט, ווען די באַסעס האָבען אויפגעבויט פאַר זיך אַ נייע פעסטונג, צו זיין גאַנץ אָפּענהערציג מיט זיי. נאַטירליך, ווילען מיר אויף אַ מינוט ניט דענקען גראַדע דאָס ערגסטע פון אונזערע מאַנופעקטשורער. מיר ווילען גלויבען, אַז זייער אינטערנאַציאָנאַל האָבען זיי אויפגעבויט מיט די בעסטע אַבזיכטען, און, אויב דאָס איז אַזוי, וועלען זיי אין אונזער אינטערנאַציאָנאַל געפינען די שטאַרקסטע סימפּאַטיע און, ווען נויטיג, אויך איהר הילף; נאָר, אויב זיי האָבען עטוואָס בייז אין זיין געגען אונזערע בעלי־מלאכות און געגען זייער יוניאָן, זייער אינטערנאַציאָנאַל, דאַן מעגען זיי זיך ריכטען אויף די שטרעמדיגסטע צייטען, וואָס די קלאָוק אינדוסטריע אין די פאַראייניגטע שטאַטען האָט ווען דורכגעמאַכט.

„געגען דער רעגירונג".

מיט אייניגע וואָכען צוריק ביי אַן אַנדער געלעגענהייט האָבען מיר אַרויסגעזאָגט די השערה, אַז פריהער אָדער שפּעטער וועט מען אין יעדען גרויסען כטריק אַנטדעקען אַ פאַרשווערונג געגען דער רעגירונג. און וועלכע לאָיאַלע, פאַטריאָטישע אַרבייטער וועלען עס זיך אונטערשטעלען אויפצוגעמען אַ קאַמף מיט דער רעגירונג? — אַ קאַמף געגען דער רעגירונג! דאָס מיינט דאָך איינפאַך רעוואָלוציע,

GERECHTIGKEIT

A Labor Weekly

Published every Friday by the International Ladies' Garment Workers' Union
Office, 31 Union Square, New York, N. Y. Tel. Stuyvesant 1126.

B. SCHLESINGER, President — I. YANOFSKY, Editor.
A. BAROFF, Sec'y-Treas. — ABRAHAM TUVIM, Business Mgr.

Subscription price paid in advance, $1.00 per year.

Vol. III. No. 44. — New York, Friday, October 28, 1921.

Entered as Second Class matter April 16, 1920, at the Postoffice at New York, N. Y., under the act of August 24, 1912.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 3, 1917, authorized on January 25, 1919.

פון רעדאַקטאָר׳ס נאָטיץ־ביכעל

אַן אינטערנעשאָנאַל פון קלאָוק־מאַנופעקטשורערס

„אין אייניגקייט איז מאַכט" איז אַ וואָרט, וואָס איז פונקט אַזוי ריכטיג פאַר מאַנופעקטשורער, ווי פאַר אַרבייטער. נאָר איין תנאי איז פאַראַן דערביי. די מאַכט מאַר ניט מיסברויכט ווערען, זי מאַר ניט אָנגעווענדעט ווערען צו גונסטען פון דאָס בייזע, דאָס שלעכטע. די מאַכט מאַר ניט אויסגעטייטשט ווערען פאַלש, אַלס גלייכבאַרייטענד מיט רעכט. „אין אייניגקייט איז מאַכט" איז ריכטיג נאָר דאַן, ווען מאַכט געהט ניט להיפוך צו דאָס, וואָס איז רעכט, נאָר האַנט אין האַנט מיט זיי.

***

אין איצט פאַר אונז די פראַגע: וואָס פאַר אַ סאָרט מאַכט די נייע אינטערנאַציאָנאַלע פון די קלאָוק מאַנופעקטשורער, וואָס האָט זיך אָרגאַניזירט לעצטע וואָך אין אַטלאַנטיק סיטי אונטער דעם נאָמען „פעדעריישאָן אַסאָסיאַיישאָנס אויף גאַרמענט מאַנופעקטשורערס" וועט עס זיין. וועט עס זיין אַ בייזע, אַ פינסטערע מאַכט, אָדער, פאַרקערט, אַ גוטע, ליכטיגע מאַכט?

מעגליך, אַז צווישען אונז זאָלען זיין אַזעלכע מענשען, פאַר וועמען דאָס איז נאָר קיין פראַגע ניט. באַסעס האָבען זיך אָרגאַניזירט, אַלס נאַציאָנאַלע קערפּערשאַפט, איז עס זיכער ניט צום גוטען פאַר די אַרבייטער. מיר זיינען דורכאויס ניט פון אַזאַ מיינונג. אויך באַסעס קאָנען אויסבויען אַן אָרגאַניזאַציע, וועלכע זאָל האָבען גאַנץ אַלגעמיינע צוועקען, וועלכע זאָלען זיין גינסטיג פאַר דער אינדוסטריע, און פאַלגליך אויך פאַר די אַרבייטער; ווען, למשל, די נייע אינטערנאַציאָנאַל פון די באַסעס האָט אין זינען פלענער, ווי צו מאַכען אַ סוף צו דער האַלב־שניידענדער קאָנקורענץ אין די קלאָוק און סוט ביזנעס, און וועלכער דער אידישער אַרבייטער איז דער ערשטער קרבן; אָדער, ווי צו מאַכען, אַז די אַרבייטס־סעזאָנען זאָלען געדויערען לענגער, ווי דאָס איז דער פאַל איצט, און וואָס איז די ערגסטע קלאָה פאַר דעם בעל־מלאכה, וואָס אַרבייט ביי קלאָוקס; אָדער, ווען זיי האָבען פלענער, ווי מען ווערט פטור פון די פאַרשיידענע קאַפּיטש־באַסעס און אַנדערע שלעק, וועלכע האָבען זיך אַזוי אַנדערגעפלאָרעט אין דער קלאָוק אינדוסטריע, און וועלכע זיינען באמת נאָר פאַראַזיטען אויף דער אינדוסטריע — אויב דאָס זאָל זיין די אמת׳ע אַבזיכט פון דער נייער געגרינדעטער אינטערנאַציאָנאַל פון די באַסעס, פאַרויכערען מיר זיי, אַז זיי מאַכען אַ גוואַלדיגען, אַ שרעקליכען טעות אין זייער חשבון; אַז אָנשטאָט אויפצוהויבען די קלאָוק אינדוסטריע צו אַ העכערער מדרגה, וועלען זיי איהר אַרונטערשלעפּען אין שאול תחתיה אַריין; זיי וועלען איהר דער׳הרג׳ענען. דורך אַזעלכע האַנדלונגען זייערע וועלען אויפגעריסען ווערען גאַנצע וואָלקאַנען ליידענשאַפט און פאַרביטערקייט, פון וועלכע זיי קאָנען קוים האָבען אַ באַגריף, אויב זיי טראָגען זיך אַרום ווירקליך מיט אַזעלכע פלענער. דער פאַרהעלטניסמעסיגער פרידען, וואָס האָט געהערשט אין דער אינדוסטריע פאַר די לעצטע עטליכע יאָהר וועט גלייך פאַרשווינדען, און וועט אָפּטרעטען זיין פלאַץ פאַר אַן אומערבאַרמליכען קאַמף אויף טויט און לעבען. טאָמער ווייסען עס ניט אונזערע מאַנופעקטשורער, האַלטען מיר פאַר נויטיג זיי צו זאָגען, אַז עס האָבען זיך פאַר שטאַרק געענדערט די צייטען, און מיט זיי האָט זיך אויך געענדערט דער קלאָוקמאַכער. וואָס זיי האָבען אַמאָל געקאָנט אויספירען מיט דעם דערשלאָגענעם אומווייסענדען, מיט דעם גרינעם, נאָר־וואָס אַריבערגעקומענעם בעל־מלאכה, דאָס וועלען זיי קיינמאָל, קיינמאָל ניט אויספירען מיט דעם איצטיגען קלאָוקמאַכער, וועלכער איז גאַנצע הונדערט פּראָצענט יוניאָן־מאַן; וועמעס האַרץ איז פול מיט די שעהנסטע שטרעבונגען, און וועלכער וועט גיכער פאַלען אין קאַמף, איידער ער וועט זיך אונטערגעבען צו אַרבייטס־באַדינונגען, וועלכע ער האַלט פאַר שענדליך און אומערטרעגליך.

***

מיר האָבען געהאַלטען פאַר נויטיג גראַדע איצט, ווען די באַסעס האָבען אויפגעבויט פאַר זיך אַ נייע פעסטונג, צו זיין גאַנץ אָפּענהערציג מיט זיי. נאַטירליך, ווילען מיר אויף אַ מינוט ניט דענקען גראַדע דאָס ערגסטע פון אונזערע מאַנופעקטשורער. מיר ווילען גלויבען, אַז זייער אינטערנאַציאָנאַל האָבען זיי אויפגעבויט מיט די בעסטע אַבזיכטען, און, אויב דאָס איז אַזוי, וועלען זיי אין אונזער אינטערנאַציאָנאַל געפינען די שטאַרקסטע סימפּאַטיע און, ווען נויטיג, אויך איהר הילף; נאָר, אויב זיי האָבען עטוואָס בייז אין זיין געגען אונזערע בעלי־מלאכות און געגען זייער יוניאָן, זייער אינטערנאַציאָנאַל, דאַן מעגען זיי זיך ריכטען אויף די שטרעמדיגסטע צייטען, וואָס די קלאָוק אינדוסטריע אין די פאַראייניגטע שטאַטען האָט ווען דורכגעמאַכט.

„געגען דער רעגירונג".

מיט אייניגע וואָכען צוריק ביי אַן אַנדער געלעגענהייט האָבען מיר אַרויסגעזאָגט די השערה, אַז פריהער אָדער שפּעטער וועט מען אין יעדען גרויסען כטריק אַנטדעקען אַ פאַרשווערונג געגען דער רעגירונג. און וועלכע לאָיאַלע, פאַטריאָטישע אַרבייטער וועלען עס זיך אונטערשטעלען אויפצוגעמען אַ קאַמף מיט דער רעגירונג? — אַ קאַמף געגען דער רעגירונג! דאָס מיינט דאָך איינפאַך רעוואָלוציע,

קאָן מען ערוואַרטען, אַז אונזערע גוטע לאָיאַלע בירגער־אַרבייטער זאָלען אַמאָל גאָר דערלאָזען צו זיך אַזאַ געדאַנק? און, כאָטש מיר קאָנען ניט זיין זיכער אין דעם, אָבער, אויב פון דעם געפאַנגענען אייזענבאַן סטרייק וועט גאָר ניט ווערען, אויב אַז זיי קאָנען דאַרפען קיינעם ניט אָפּגעבען קיין דין וחשבון פאַר זייער האַנדלונג; ווען זיי זאָלען אין דעם באַוואוסטזיין פון זייער מאַכט וועלען אַרויסוויינגען אויף דער יוניאָן אַ קאַמף איבער׳ן גאַנצען לאַנד, מיינענדיג, אַז אין אַזאַ קאַמף מוז די יוניאָן געהן געבראָכען, אָדער, ווען זיי זאָלען אין אַ בייזע שעה באַשטעהן אויף דער ווידער־איינפירונג פון דער אַלטער, גוף־און־נשמה־טויטענדער סיסטעם פון שטיק־אַרבייט, איינרייד׳ענדיג זיך, אַז איצט קאָנען זיי אַלעס אויספירען — אויב דאָס זאָל זיין די אמת׳ע אַבזיכט פון דער נייער געגרינדעטער אינטערנאַציאָנאַל פון די באַסעס, פאַרויכערען מיר זיי, אַז זיי מאַכען אַ גוואַלדיגען, אַ שרעקליכען טעות אין זייער חשבון; אַז אָנשטאָט אויפצוהויבען די קלאָוק אינדוסטריע צו אַ העכערער מדרגה, וועלען זיי איהר אַרונטערשלעפּען אין שאול תחתיה אַריין; זיי וועלען איהר דער׳הרג׳ענען. דורך אַזעלכע האַנדלונגען זייערע וועלען אויפגעריסען ווערען גאַנצע וואָלקאַנען ליידענשאַפט און פאַרביטערקייט, פון וועלכע זיי קאָנען קוים האָבען אַ באַגריף, אויב זיי טראָגען זיך אַרום ווירקליך מיט אַזעלכע פלענער. דער פאַרהעלטניסמעסיגער פרידען, וואָס האָט געהערשט אין דער אינדוסטריע פאַר די לעצטע עטליכע יאָהר וועט גלייך פאַרשווינדען, און וועט אָפּטרעטען זיין פלאַץ פאַר אַן אומערבאַרמליכען קאַמף אויף טויט און לעבען

פון דער אידישער ביהנע. איז דאס אבער טוט איהר ניט. פארקערט, אלעס, וואס איהר פירט אויף, גוט אדער שלעכט, איז אבער פון דעם סארט, וואס קאן דעם בו־טשער און די טעאטער־יענטעס בשום אופן ניט שטיהען. אנשטאט דעם פירט איהר אויף פאר איערע פאטריאטען דעם קרומען שפיגעל, כדי זיי זאלען זיך נאך מעהר איינריידען, אז דער גאנצער שונד איז ביי יענע, און ביי אייך גאר גאלע קונסט. אבער איהר ווייסט דאך, ווי ניט ריכטיג, ניט אמת דאס איז!

די דאזיגע ווערטער ווערען געשריבען אין א געפיל פון שמת'ע פריינטשאפט צו אייך, הער שווארץ. מיר געדענקען אייך פון דער סאמע ערשטער פארשטעלונג, אין וועלכער איהר זייט אויפגעטראטען אין ניו יארק, און מיר האבען אימער סימפא־טיזירט מיט אייך אין אלע אייערע קעמ־פע, וואס איהר האט געמוזט דורכמאכען, און מיר האבען מיט א געפיהל פון צופרי־דענהייט געזעהן אייך אלץ מעהר און מעהר דערגעהענטערען זיך צו דעם, וואס מען רופט אין דער טעאטער-וועלט ערפאלג און אנערקענונג. און אין אט דעם געפיהל פון פריינדשאפט ווארנען מיר אייך זיך אפ־צושטעלען און באטראכטען א ביסעלע גרינדליכער, טיפער, דאס, וואס איהר טוט איצט.

אלס בער אייגענטימער פון א טעאטער טראגט איהר א גרויסע פאראנטווארטליכ־קייט צום פובליקום, איבערהויפט צום פובליקום, וואס גלויבט ענסט אין אייער שטרעבען צו דערהויבען אביסעל די אידי־שע ביהנע. זעהט זשע, אז איהר זאלט פון אייער זייט ניט פארוואנדלען די ביהנע אין א פלאץ פאר בילינע ליצנות, פאר רכילות און פאר אלערליי סקאנדאלען.

פארגעסט אויך ניט, אז מען קאן פון אלץ מאכען א קאריקאטור. פארקערט, וואס א זאך איז שעהנער, ערהאבענער, אלץ לייכטער איז עס פאר דעם לץ אפצו־שפעטען פון דעם. גלויבט אונז, אז מען וואלט זעהר לייכט געקאנט אפ'לצ'עווען פון דעם, ווי איהר רעדט, ווי איהר שפילט, ווי איהר זינגט, און אויך פון די זאכען, וואס איהר פירט אויף. און פונקט, ווי אזא האנדלונג געגען אייך וואלט געווען זעהר ניט שעהן, יא, פארדאמונגסווערט, אזוי איז אויך אייער האנדלונג געגען די אנדערע טעאטערע, וועלכע, צי איהר ווילט צי ניט, קאנען נאר באטראכט ווערען אלס אייערע קאנקורענטען, ביזנעס־קאנקו־רענטען...

דער קריטיקער.

דער מענשהייט געהאט גאר אן אנדער פנים — און מיר וואלטען עד היום נאך געגלויבט, אז א סאציאליסט קאן זיין אן אנשטענדיגער מענש.

און זי, די גרויסע, ברייטע, ווייטע אמעריקע — גלייך ווי ניט איהר מיינט מען. צי ווייסט זי כאטש ווי אידישע קינדער פארען זיך אריין אין די בערד צו־ליב איהר? צי ווייסט זי וויפיל רעפוטא־ציעס עס ווערען דאס רואינירט איבער איהר? שטעהט שטום ווי א ספינקס — און שווייגט. שווייגט? אפשר רעדט זי א שפראך, וואס השלב־גרינע אידען אויף דער איסט־סייד פארשטעהען ניט? אריטע אמעריקע! זי ווייסט נעבאך ניט ווי אידישע קינדער זיינען איהר געטריי, ווי זיי זיינען מקריב אפילו דאס שטיקעל פרנסה אבי וואס גיבער זי מזכה זיין מיט די 21 פונקטען.

ניין, זי ווייסט ניט. בלויז מיר, וואס מוזען קוימען און — לעזען די אידישע צייטונגען, האבען דאס גליק צו וויסען ווי העלדיש איסט ברא'דוויי זידעלט זיך צו־ליב דער סאציעלער רעוואלוציע.

עס דערמאנט זיך, ווי בעת דעם טומעל פאר א אידישען קאנגרעס, מיט א פאד יאהר צוריק, אויף אייגע פון די קאנפע־רענצען צווישען דער איסט־סייד מיט די פארשטעהער פון דער „אמעריקאן דזשור־איש קאמיטע", האט איינער א „יאהודי" געפרעגט לואי מארשאל'ן, וואורום ער קאכט זיך און כעס'ט זיך מעהר פון אלע־מען. דערויף האט מארשאל איהם גע־ענטפערט:

— גוט איז אייך, וואס איהר לייענט קיינמאל קיין אידיש ניט; אבער איך, איך האב דאס אומגליק צו לעזען אידישע צייטונגען אלע טאג, און וויים, וואס מען זאגט אויף אונז...

די גרויסע דעבאַטע :: :: פון דזש. העללער.

צווייטער טייל.

זינט יענעם אוועגט, ווען היימאן באַ־אמטער איז אַ יינגשטימיג און מיט גרויס באַגייסטערונג אונטער דעם דו־נער פון הילכיגע אפלאָדיסמענטען ער־וועהלט געוואָרען ביזנעס אגענט פון לאָ־קאל 1813 זיינען שוין פילע וואסערען פארלאָפען. היימאן באַאמטער איז שוין יעצט אַן אַלטער אָפיסער פון דער יוניאָן. זינט דאַן האָט ער שוין פילעס מיטגעמאַכט און, לויט זיין מיינונג, פילעס אויפגעטאָן פאַר די מיטגלידער פון דער יוניאָן. ער איז שוין צום זעקסטען אָדער זיבעטען מאָל ווידער ערוועהלט געוואָרען. אָבער דאָס מיינט ניט זעהר פיל אין זיין לעבען. אָפט, זעהר אָפט ווערט ער אריינ־געכאַפּט אין אַ נעץ פון טרויעריגע פינ־סטערע געדאַנקען פון וועלכע עס איז איהם שווער ארויסצופלאָנטערען זיך.

וואָס האָט מיט איהם פאַסירט ווילט איהר וויסען? איך וויים ניט.

איך וויים בלויז איין זאך: אַז ער האַלט נאָר אין דעבאַטירען מיט זיך זעלבסט. ער שטעלט זיך פראַגען, ער פאַרענטפערט זיי און פרעגט ווייטער און פאַרענטפערט ווייטער. און ווען ער וועט קומען צו אַ טאָלק, וויים איך אויך ניט. עס קאָן זיין, אַז דאָס זאָל נאָך נעמען יאָה־רען און יאָהרען און אַמאָל קאָנט איהר פלוצלונג זיך דערוויסען פון זיין פעסטען באַשלוס.

היימאַן באַאַמטער איז אַן אומגליקלי־כער מענש. ער זעהט פאַר זיך ניט קיין ברעקעל צוקונפט, ער ערוואַרטעט, און מיט רעכט, אַז פריהער אָדער שפּעטע־ר וועט ער מוזען אויפגעבען זיין אַמט ווי פילע אַנדערע, וועלכע זיינען געווען אַזוי לאַנג אין דער יוניאָן, האָבען דאָס געמוזט טאָן. אָדער, אויב ער וועט עס אַליין ניט טאָן, וועט ער פאַרדאַמט און פאַראַכטעט, אַ פאַרשפּיגענער, אַ צוטראָטענער ארויס־געוואָרפען און פאַרגעסען ווערען.

סיידען ער זאָל באַצייטענס שטאַרבען. דאַן איז ער זיכער, אַז די לויה וועט זיין גרויס און שעהן. טויזענטער וועלען זיך ציהען נאָך זיין אָרון. הונדערטער וועלען איהם לויב געזאַנגען זינגען: אָה, וואָס פאַר אַ טייערער עהרליכער פירער דאָס איז געווען.

ער אָבער האָט געטראַכט וועגען זיין צושטאַנד ביים לעבען. וואָס נאָכ'ן טויט וועט פון איהם ווערען, האָט איהם ווייניג וואָס געקימערט. עס וועט, פיליייכט, איבערראַשען פילע, אָבער דאָס איז אַ פאַקט, אַז היימאַן באַאַמטער איז געווען אַ מענש מיט פאַרלאַנגען, מיט געפיהלען, מיט באַגעהרען און האָט גע־וואָלט, פונקט ווי פילע אַנדערע אייג־פאַכע בשר ודם'ס, מאַכען זיין לעבען אַזוי שעהן און אַזוי אַנגענעם ווי נאָר מעגליך.

וואָס אַנבאַלאַנגט זיין לעבען, האָט ער אויף איהם לעצטענס אָנגעהויבען קוקען דורך שוואַרצע ברילען. אַלעס האָט איהם אויסגעזעהן שוואַרץ און פינסטער. ער האָט קיין ברעקעל ליכט ניט געקאָנט גע־פינען אין איהם.

פאַרגעסט ניט, אַז היימאַן באַאַמטער האָט פילע אַנטגשוגען דורכגעמאַכט, זינט ער איז אַריין אין זיין אַמט. אַלע זיינע חלומות זיינען ווי זייפען בלאָזען צו־טראָגען געוואָרען. זיינע אַלע יאָהרען, אַלס באַאַמטער, איז ער געווען און איז פאַרבליבען ניט מער ווי אַ ביזנעס אַגענט. און אַ ביזנעס אַגענט האָט ער זיך אויס־געלערענט צו פאַרטייטשען איז ניט מעהר ווי אַ שיק אינגעל. אַ ביזנעס אַגענט איז ניט קיין פירער. ער ווערט געפירט פון אַנדערע. ניט מעהר. ווען אימיצער וואָלט איהם יעצט גענומען אויף אַן עקזאַ־מען און איהם געפרעגט וואָס, לויט זיין מיינונג, דאַרפען זיין די מעלות פון אַ ביזנעס אַגענט, וואָלט ער גלייך געענט־פערט: ער מוז קאָנען נעמען „אָרדערס" פון די מאַסען און פון די העכערע באַאַמטע; אַ מאַן אָהן אַ ווילען און אָהן אַן איינענער מיינונג.

וועגען זיין טרוימען צו ווערען אַ מיט־גליד פון דער געזעלשאַפט פון די גרויסע באַוואוסטע געגאָסען, פון וועמען ער האָט געהאָפט פיל צו לערנען און מיט וועמען ער האָט געהאָפט צו ווערען אינטים באַ־פריינדעט, האָט זיך אויך גאָר ניט אויס־געלאָזען. ער האָט אפשר דעם פּרעזידענט צוויי אָדער דריי מאָל געזעהן ביי איהם אין אָפיס. אָבער ביי דיזע געלעגענהייטען איז ער ניט געקומען מיט איהם פאַר־ברייגען. דאָס זיינען געווען, וואָס מען קאָן אָנרופען, ביזנעס אַפּאַינטמענטס. און, ווי אַלע אַזעלכע „אַפּאַינטמענטס", זיינען זיי געווען קאַלט און קורץ, אָהן לע־בען און אָהן נשמה און אָהן דעם מינדע־סטען סימן פון פערזענליכע אַנערקענונג. דער פּרעזידענט האָט געדאַרפט האָבען דעם פאַרשטעהער פון לאָקאַל 1813 וועגען אויסקינפטע, וועגען געוויסע באַשלי־סע אין לאָקאַל 1813, האָט ער גערופען דעם פאַרשטעהער צו זיך און האָט איהם געשטעלט די גויטיגע פראַגען. ווען דער פאַרשטעהער וואָלט, דורך אַ צופאַל, גע־ווען אַן אַנדערער און ניט היימאַן באַאַמ־טער, וואָלט ער דעם אַנדערען אַזוי גערופען צו זיך. פאַרשטעהט קלאָר, אַז ביים פּרעזידענט קאָן דאָך ניט זיין קיין פראַגע פון דער אָדער יענער פערזאָן. אין אַן אָרגאַניזאַציאָן שפּילט דער אַמט די הויפּט ראָלע. די פערזאָן איז אַ געבען־זאך.

מאַנכעס מאָל פילט ער זיך טאַקע שטאַרק געערגערט איבער דעם, וואָס דורך זיין אַמט איז ער געבליבען אַן עלענדער אויף דער וועלט. זיין גאַנצער קרייז פון פריינט באַשטעהט יעצט בלויז פון זיין באַלדיגער פאַמיליע און ניט מעהר. די וואָס ער האָט געהאַט אַלס פריינט פון די שעפער אין וועלכע ער האָט געאַרבייט, האָט ער פאַרלאָרען, און קיין נייע האָט ער ניט צוגעקראָגען.

און, ווען ער שטעלט זיך די פראַגע, וואָרום ער איז אָפּגעזונדערט געוואָרען פון דער גאַנצער וועלט, קאָן ער אויף דעם קיין אַנדער ענטפער ניט געפינען אויסער דעם, אַז מיט איהם האָט פאַסירט דאָס, וואָס פאַסירט מיט דער אינטעליגענטער טאָכ־טער פון אָרימע עלטערען. אַן אַרבייטער ווייכט פון איהר, שרעקענדיג זיך אַז אויב ער זאָל זיך איהר ערקלערען אין ליבע, וועט זיי איהם נאָך אויסלאַכען; און די בחורים וואָס באַזיצען אַזאַ בילדונג ווי זי, קאָנען קריגען רייכערע מיידלאַך. בלייבט זי נעבאַך זיצען...

אָט דער זעלבער אומגליק, זעהט ער, האָט פאַסירט מיט איהם אויך. די אַר־בייטער מיגען, אַז זייער פריינטשאַפט וועט איהם נאָך חס ושלום באַלעסטיגען, וואָרום ווי קומען זיי צו אַזאַ גרויסען מאַן? זיי טראַכטען זיך, אַז ער האָט שוין געגנוג פריינט אָהן זיי. און די גרויסע, ווידער, קאָנען קריגען אַלס פריינט מענשען פון אַ העכערען שטאַנד ווי ער איז. היינט צו וואָס דאַרפען זיי זיך לאַנגווייליגען מיט איהם?

אַ מענש איז אַ געזעלשאַפטליכע חיה, מוז תמיד האָבען אַרום זיך אַן אינטימען פריינד. אַ מענש מוז האָבען אימיצען אין דער וועלט, מיט וועמען ער זאָל קאָ־נען זיך טיילען זיינע ליידען און פריידען. אַ מענש קאָן ניט אימער טראָגען אויף זיך זיין אָפיציעלען „איך", מיט דער אי־בערטריבענער ערנסטקייט און אָנגעבלאָ־זענקייט. עס ווילט זיך מאַנכעס מאָל זיין פריי, זאָרגלאָז און שטיפעריש ווי אַ קינד, עס ווילט זיך אַמאָל ערשיינען נאַ־טירליך. אָבער ווי קאָנט איהר דאָס טאָן, ווען איהר האָט ניט אין לעבען קיין פריינט?...

ניט קיין שוואַכערען קלאַפּ האָט ער געקראָגען וועגען זיין האָפנונג, אַז ער וועט צוליב זיין אַמט קאָנען געפינען גענוג ציים צו לערנען זיך און אַנטוויקלען זיך. דער אמת איז, אַז ביז היינטיגען טאָג האָט ער זיך זאָגאַר ניט אויפגעלערענט רעדען ענג־ליש גוט. און דאָס ביסעל ענגליש וואָס ער רעדט יע, האָט ער ניט געקראָגען אויף אַ סיסטעמאַטישען אופן, ווי ער האָט גע־האָפט. זיין ענגליש האָט ער אויפגע־באַפּט מיט'ן אויער, דאָ און דאָרט. וועגען אַ העכערער בילדונג איז דאָך אָפּגע־רעדט. וואו האָט ער געקאָנט נעמען די צייט אויף דעם?

געדענקט, אַז די אַרבייטער באַוועגונג האָט ניט קיין „רענעלע" שטונדען פאַר איהרע דינער. די אַרבייטער באַוועגונג איז אַ מלחמה, אַ שטענדיגע און אומאויפ־הערליכע מלחמה. איהרע פירער טאָרען ניט און קאָנען ניט האָבען קיין באַשטימטע צייט ווען צו רוהען. ווען נאָר דער שונא אַטאַקירט, מוז מען זיין אויפ'ן פּלאַץ. מען מוז תמיד האָבען די וואַפען גרייט, ווייל אויב ניט, קאָן מען נאָך פאַרניכטעט ווערען פון דעם אימער וואַכזאַמען פיינד.

און היימאַן טראַכט ווייטער: אין וואָס באַשטעהט מיין אַרבייט? אָבער אַ שאַפ מיטינג, ווייטער אַ שאַפ מיטינג, אָבער אַ „קאָמפּליינט", ווייטער אַ „קאָמ־פּליינט", אַ רעדע דאָ, אַ רעדע דאָרט, אַלץ ווענען דעם זעלבען ענין. קיין ברע־קעל נייס אין מיין לעבען. אַ ביזנעס אַגענט, אַ נעשעפטס אַגענט און ווייטער גאָר ניט. אין שאַפ זיינען כאָטש געווען פאַרשיידענע מאָדעס, דאָ — אַלץ די זעל־בע מאָדעס: „דיסטשאַרדזשעס", גלייכע צוטיילונג פון אַרבייט, אַרונטערגעלאָזענע פרייזען, אַ העכערונג אויף די „ווידזשעס", אומאויינקייט צווישען די אַרבייטער פון שאַפ, „בעק פעי", קאָנטראָלירען די ביכ־לאַך און דערמיט פאַנגט זיך דאָס אָן און דערמיט ענדיגט זיך עס.

די אַלע זאַכען האָבען אויף איהם גע־מאַכט אַ זעהר טיפען איינדרוק. זיי האָ־בען שטאַרק אָפּגעקילט דעם ענטוזיאַזם זיינעם פון די ערשטע טעג פון זיין ער־וועהלונג. דער אַמט אין דער יוניאָן האָט אויפגעהערט פאַר איהם צו טראָגען די גוואַלדיגע צוציהונגס קראַפט פון אַמאָל. נאָר פונדעסטוועגען וואָלט דאָס אַלעס ניט געווען אַזוי געפערליך, ווען די צייט וואָלט איהם ניט געבראַכט די גרעסטע אַנטוישונג פון זיין לעבען. ער האָט פלוצלונג דער־זעהן און דערפיהלט אַז דער סאַמע פונ־דאַמענט פון זיין עקזיסטענץ גליטשט זיך אויס פון אונטער זיינע פיס. ער האָט דער־פילט, אַז ער פאַרלירט דעם צוטרויען פון דער מאַסע צו זיך.

איין מאָל ביי אַ שאַפ מיטינג, אין מיי־טען פון זיינער אַ רעדע, ווען ער האָט גע־האַלטען אין פאַרווירפע מאַכען די אַר־בייטער אין שאַפ פאַר זייער ניט פּינקט־ליכקייט אין דער אָפּהיטונג פון די געזעצע פון דער יוניאָן, האָט ער פלוצלונג דער־הערט איינעם זאָגען: „אייך איז גוט צו רייידען. איהר קריגט דאָך אַלע שבת „פּיידע".

אַן אַנדערשמאָל, פאַרבייגעהענדיג אַ גרופּע אַרבייטער אַרום דעם אָפּיס פון דער יוניאָן, האָט זיין אויער אויפגעכאַפּט אַזאַ אויסדרוק: „זעהט נאָר, אָט געהט אונ־זער פאַרזאָרגער". ביי אַן אַנדער געלע־גענהייט האָט אַזאַ זאַך פאַסירט. ער האָט גערעדט אַן ערך אָט אַזוי: „ברידער און שוועסטער, געדענקט, אַז אַ יוניאָן מאַן מיינט ניט בלויז האָבען אַ יוניאָן בוך אין קעשענע. דער וואָס באַלאַנגט צו אַ יוניאָן מוז קאָנען מקריב זיין אַלעס פאַר זיין יו־ניאָן, ער מוז קאָנען ליידען פאַר דער יו־ניאָן, ער מוז קאָנען קעמפען פאַר דער יוניאָן, ער מוז קאָנען שטאַרבען פאַר דער יוניאָן!"

ער האָט ערוואַרטעט, אַז דיזע שעהנע פראַזען וועלען אַרויסרופען די העכסטע באַגייסטערונג ביי אַלע אַנוועזענדע. אָנ־שטאָט דעם האָט ער גאָר דערהערט, ווי איינער בורטשעט צום צווייטען אַזוי אונ־טער'ן נאָז: „זעה נאָר, זעה נאָר, ווי שעהן ער רעדט. איך וואָלט נאָר אַ בעלן געווען צו זעהן, וויפיל ער־ וואָלט מקריב געווען פאַר דער יוניאָן, וויפיל וואָ־כען ער וואָלט שטעהן מיט אונז אָהן „פּיידע".

דער וואָרט „שבת פּיידע" איז געשטאַ־נען ווי אַ בייזער גייסט פאַר זיינע אויגען, וואָס האָט איהם געשראָקען און געוואָר־נען. איהם האָט זיך געדאַכט, אַז יעדען דאָלער וואָס ער פאַרדינט האָט אין זיך שרעקליך פייערדיגע אויגען אין וועלכען עס שפּיגעלט זיך אָפּ דעם אַרבייטער'ס צאָרן און פאַרדראָס. פון איין זייט די רייכע, מיט זייער גיפטיגען סאַרקאַזם וועגען דעם קוואַל פון חיונה פון דעם „לייבאָר לידער" און פון דער צווייטער זייט די אַר־בייטער אַליין, מיט די זעלבע אָנצוהערע־נישען, אַז זיין געהאַלט, וואָס ער קריגט יעדע וואָך, איז ניט קיין עהרליך פאַר־דינטער.

און היימאַן פלעגט צו זיך אַליין ריי־דען: ווי לאַנג קאָן אַ מענש מאַכען אַ לעבען פון שאַנדע? ווי לאַנג קאָן אַ מענש אָנשטאָפּען זיין מאָגען מיט קללות, די פרוכט פון זיין אַרבייט? ווי לאַנג קאָן אַ מענש מאַכען אַ לעבען פון צדקה? ניין! פלעגט ער אויסשרייען אין האַרצען, ניט פון צדקה, נאָר פון רויב, פון גזילה, פון אָפּנאַרעריי! ווי לאַנג קאָן אַ מענש מאַ־כען אַ לעבען פון צוזאַמען געשנאָרטע פאַר גראָשען, וועלכע זיינען פאַרהאַרטעוועט געוואָרען פון די פלוכען פון די צדקה גע־בער? ווי לאַנג קאָן אַ מענש זיך פאַרגע־מען פון פרימאָרגען ביז שפּעט אין דער נאַכט מיט אַ געוויסער סאָרט אַרבייט און זיך שעמען אויסצוזאָגען פאַר לייטען דעם קוואַל פון זיין חיונה? ווי לאַנג? ווי לאַנג?...

(שלום קומט).

טעאַטער טיקעטס פאַר האַל־סייל פריין.

אונזער עדיוקיישאָנאַל דעפּאַרטמענט האָט געמאַכט אַרענזשמענטס מיט'ן אי־דישען קונסט טעאַטער, מעדיסאָן עוועניו און 27טע סטריט, אַז די מיטגלידער פון אונזער אינטערנעשאָנאַל זאָלען באַקומען טיקעטס צו האַלבען פריין פאַר די פאָר־שטעלונגען מאָנטאָג, דינסטאָג, מיטוואָך און דאָנערשטאָג אָוועגד, און שבת און זונטאָג מאַטינעס.

די מיטגלידער וואָס ווילען באַקומען די בילינע טיקעטס דאַרפען האָבען אַ קאַרד צו ווייזען אין באַקס אָפיס פון טעאַטער. די קאַרדס קאָן מען באַקומען אין אָפיס פון עדיוקיישאָנאַל דעפּאַרט־מענט, 31 יוניאָן סקווער. אַזאַ קאַרד קאָסט בלויז 5 סענט, און איז גוט פאַר־נאַנצען סיזאָן.

אין טעאטער

„דער קרומער שפיגעל" אין שווארץ'ס קונסט-טעאטער.

מיר האבען שוין כמעט ווי א נדר גע־טאן ניט צו געהן אין אידישען טעאטער, און אויפצוגעבען אין גאנצען צו שרייבען וועגען דאס, וואס ווערט דארט געשפילט. ווייל וואס איז די פעולה? וועך ווערט באאיינפלוסט פון אונזערע קריטיקען? די טעאטער־געהער, אלס א כלל, האלטען ניט פון לייענען. פאר זיי איז דער טעאטער דער סך־הכל פון דער גאנצער בילדונג און קולטור, וואס זיי דארפען און קאנען גע־ניסען. און פאר די, וועלכע לייענען יע, געהען זיי אבער זעלטען, אדער אפשר קיינ־מאל ניט אין אידישען טעאטער. צי דאס איז דער רעזולטאט פון ביטערער ערפא־רונג, צי עס איז זייער גאנץ ריכטיגער אינ־סטינקט, וואס האלט זיי ווייט פון אונזערע קונסט־טעמפלען, אבער זיי געהען ניט. טא וואס נוצט טאקע דאס שרייבען? און לייענט שוין יע אימיצער אונזער קריטיק, לייענט ער אבער אין דער זעלבער צייט א קריטיק, אונטער וועלכער עס בלישטשען גאנצע דריי שטערען, אלזא א מעהר וויכ־טיגער מחבר, ווי אייער קריטיקער, און ער וועט אודאי מעהר גלויבען דעם דריי־שטע־רענדיגען קריטיקער, ווי דעם, וועמען נאט האט געגעבען בלויז איין שטערען.

און אויב מיר נעמען זיך איצט ווידער צו אביסעל טעאטער־קריטיק, איז עס נאר, אום אנצואווייזען אויף א גאנץ נייער ריכ־טונג אין דעם אידישען טעאטער, די ריכ־טונג פון קיבעצעריי, פון אן אנגריף אויף פארשיידענע פערזאנען און טעטיגקייטען, וועלכע קאן זיין פיל נעפערליכער, ווי די ריכטונג פון דער צייטונגס־קיבעצעריי, וועלכע האט זיך אנגעפאנגען ביי אונז מיט עטליכע יאהר צוריק, און וועלכע האט ארויסגעבראכט אזעלכע פוילע, גיפטיגע פירות, וועלכע מיר דאן האבען ניט ער־ווארט און טאקע ניט פאראויס געזעהן.

ווען דער ערשטער קיבעץ־זשורנאל איז ערשינען אין אידיש, האט די גאנצע אי־דישע פרעסע איינשטימיג באגריסט דעם זשורנאל, אלס אזעלכען, וועלכער פילט אוים א געוויסען פלאץ אין אונזער פרעסע. פאראן זאכען, ערשיינונגען, נארישקייטען קלענערע און גרעסערע אין אונזער לעבען, מיט וועלכע אן ערנסטע צייטונג קאן זיך ניט פארנעמען, און דאך איז נויטיג אנצו־ווייזען אויף דעם, אפצולאכען פון דעם, און אזוי מאכען די געוויסע נארישקייט, קליינ־ליכקייט, פארשעמען זיך און פארשווינדען פון אונזער לעבען.

וואלט דער קיבעץ־זשורנאל זיך גע־האלטען אין די גרענעצען פון א שעהנעם ליטעראַרישען קיבעץ, וואלט ער זיכער גע־בליבען א וויכטיגער און אן איינפלוסריי־כער פאקטאר אין אונזער לעבען. דער קיבעץ־זשורנאל האט אבער ניט געהאט די פעהיגקייט און די טאלאנטען זיך צו האל־טען אויף דער נויטיגער הויך, באלד איז ער געזונקען אלץ מעהר און מעהר, ביז ער האט זיך אנגעהויבען פליושקען אין בלאַ־טע. דער קיבעץ־זשורנאל איז געווארען א פלאץ, וואו יעדער נאר, פילענדיג זיך גע־קרענקט צוליב עפעס, האט געקאנט אויס־לאזען זיין גאנצען צארן אויף די סאמע בעסטע און וויכטיגסטע טוער אין אונזער לעבען. דער רעדאקטאר פון דעם זשור־נאל האט דורך זיין צייטונג געשימפט, גע־זידעלט, באשמוצט אלעמען און אלעס, צו־ליב גאנץ איינענע פערזענליכע חשבונות. עס איז געקומען אזוי ווייט, דאס דער קי־בעץ־זשורנאל איז געווארען ניט מעהר און ניט ווייניגער, ווי א בלעקמעיל צייטונג, א פאמוניצע, אין וועלכער אלערליי פערער־שרצים האבען געפונען א פלאץ צו פליש־קען זיך, און באשפריצען מיט זייער שמו־ציגען גאל יעדען, וואס איז נאר זיי געקו־מען אונטער די הענט.

בקיצור, דער קיבעץ־זשורנאל איז גע־ווארען עטוואס, וואס קיין זויבערער מענש האט בטלד אין די הענט ניט געקאנט גע־טען. עס האט ממש געעקעלט פון זיין הרצפה, פון זיין שמוץ־אויסגוס אויף אלעס און יעדען, וואס האט מיט עפעס־וואס פונע בכבוד געווען דעם קיביצער, דעם רכילות־טרייבער, דעם ישמעאל אין דער אידישער פרעסע.

איצט, ווי עס איז קענטיג, ווערט די זעלבע קיבעץ־ריכטונג אריבערגעטראגען אין טעאטער. און מיר זיינען שוין ניט מעהר אזוי נאאיוו, ווי אין די אמאליגע יאהרען צו זעהן אין דער אונטערנעמונג עטוואס ווינשענסווערטעס, ווי צום ביי־שפיל, אן ערליכע און ערנסטע קריטיק פון אונזער איצטיגען אידישען טעאטער, וועל־כער דארף ניט געשאנעוועט ווערען פאר זיין אראפזינקען אזוי טיף אין דעם זומפ פון די משונה'דיגסטע סענסאציעס און פאיאצסטווא. ווען דאס וואלט געמיינט געווארען מיט דעם „קרומען שפיגעל", וואס איז אויפגעפירט געווארען אין שווארץ'ס טעאטער לעצטע וואך, וואלט עס געווען אן ערשיינונג, וואס איז זעהר באגריסונגס־ווערט. אבער, ליידער, ליי־דער, איז דאס ניט דער פאל. גיכער זעהען מיר אין דעם א שטרעבען צו שעדיגען די ביזנעס פון דעם קאנקורענט, גיכער פיהלט זיך אין דער גאנצער אויפפירונג דער מארק - שרייערישער אדווערטייזמענט: קומט צו אונז, וואו עס בליהט די אמת'ע קונסט, ניט אין די טעאטערע, וואו עס ווערט אויפגעפירט דער ערגסטער שונד.

אלזא, א ביזנעס־אדווערטייזמענט אין דער פארמע פון א „קרומען שפיגעל" שוין אין סאמע אנפאנג, א בייזוויליגע אפ־חוזק'ען פון פערזאנען אין דער טעאטער־וועלט, וועלכע, כאטש זיי האבען אין פי־לעס געזינדיגט געגען דער אידישער קונסט, דאך האבען זיי זיכער געוויסע פארדינ־סטען, כאטש שוין דערפאר אליין, ווייל זיי האבען געהאט די גערולד, די אויסדרוי־ער־קראפט דורכצוטראגען דעם טעאטער דורך די שווערסטע צייטען. און דאס שוין ביים סאמע ערשטען ארויסטריט פון דעם „קרומען שפיגעל", טא וואס קאן מען שוין ערווארטען שפעטער, ווען די זאך וועט זיך אנטוויקלען?

מיר ווייסען אייגענטליך ניט, וואס מען קאן טאן ניט צו דערלאזען דערצו. עס קאן זיין, אז גראדע דאס, וואס מיר שריי־בען וועגען דעם, וועט פילע פון די לעזער מאכען נייגעריג געגוג עס אליין צו זעהן, וואס דאס איז דוקא ווי געוואונשען פאר דער נייער קיבעץ־ריכטונג אין טעאטער. יעדער וועט וועלען זעהן, ווי אזוי שווארץ קרימט איבער, אדער אז איהר ווילט, מאכט נאך דעם און דעם אקטיאר מיט אלע פיטשעווקעס. ליידער באזיצט הער שווארץ דיזע פעהיגקייט אין א גאנץ באַ־דייטענדען גראד. ביז איצט האט ער אבער ניט מיסברויכט מיט דער פעהיג־קייט, סיידען אין דאס שפילען פון א ראָ־ליע האט ער געטרייט נאכצומאכען דעם אדער יענעם אקטיאר, איינפאך, ווייל ער אליין נעבאך האט זיך ניט געקאנט אריינ־טראכטען אין דער ראָליע. דורך אזא נאך־מאכען האט הער שווארץ, איבערהויפט אין אנפאנג פון זיין קאריערע, ניט גע־קאנט ארויסרופען קיין טאדעל פון קיינעם, ווייל עס איז דאך נאטירליך, אז א יונגער קינסטלער זאל זיך געפינען אונטער דעם איינפלוס פון דעם אדער יענעם קינסט־לער, וועמען ער באטראכט אלס גרעסער פאר זיך. שפעטער צו האט ער מיט זיין פעהיגקייט נאכצומאכען די שטימע, די העוויות פון דעם אדער יענעם אקטיאר ארויסגערופען בלויזהייטערקייט, לוסטיג־קייט; עס איז באטרשכט געווארען מיט רעכט ניט מעהר, אלס א לייכטער שפאס.

איצט אבער איז עס גאנץ אנדערש. ער מיסברויכט מיט זיין פעהיגקייט פון נאך־מאכען, נאכקרימען אום ארונטערצורייסען א קאנקורענט אין ביזנעס, און, דאס איז זעהר און זעהר א שלעכטער וועג.

עס קאן זיין, אז הער שווארץ איז זיך זעלבסט ניט באוואוסט, וואס ער טוט. עס קאן זיין, אז ער האלט עס נאך אלץ פאר א לייכטען אומשולדיגען שפאס, דערפאר טאקע האלטען מיר פאר נויטיג צו שריי־בען דיזע שורות, אפשר וועלען מיר דורך זיי איהם קלאר מאכען, אויף וועלכען גאנץ קרומען וועג ער לאזט זיך שוועק דורך זיין „קרומען שפיגעל"; אפשר וועט ער פאר־שטעהן, אז דיזער וועג פון פאציאצווען קאן איהם קאסטען זיין גאנצען ארטיסטי־שען שטרעבען, פאר וואס ער האט זיך באַ־ליבט געמאכט ביי א קליינעם טייל פון דעם אידישען טעאטער־באזוכענדען פוב־ליקום.

עס פארשטעהט זיך, אז כדי דער „קרו־מער שפיגעל" זאל ווערען א מיטעל צוצי־הען דעם עולם אין טעאטער (און דאס וועט דאך ניט זיין קיין עולם, וואס זוכט אמת'ע קונסט, נאר וואס האט א גרויסען חשק צו אלערליי סקאנדאלען און סקאנדאלכלאך), וועט דער „קרומער שפיגעל" מוזען ווערען אלץ קרומער און קרומער, ער וועט מוזען זיך אראפלאזען אלץ מעהר און מעהר אין בלאטע. מיט דעם „קרומען שפיגעל" וועט געשעהן דאס זעלבע, וואס עס האט פאַ־סירט מיט דער געלער סענסאציאנעלער פרעסע. וואס ווייטער, האט זי געמוזט ווערען אלץ געלער, אלץ סענסאציאנעלער, אלץ מעהר און מעהר פארדארבען דעם געשמאק און דעם פארשטאנד פון איהרע לעזער. דער „קרומער שפיגעל" וועט אל־זאָ מוזען ווערען, מיט דער צייט, פול מיט אלערליי סקאנדאלען, מיט אלערליי גע־בלאָזטע סענסאציעס. האט וועגען דעם הער שווארץ געטראכט?

הער שווארץ אין זיין רעדע נאך דער פארשטעלונג האט זיך כמעט ווי אנטשול־דיגט פאר'ן עולם. ער האט ערקלערט, אז ער מיינט חלילה ניט קיין בייז, ער מיינט נאר בעסער צו מאכען אין דער טעאטער־וועלט פילעס, וואס איז אזוי שלעכט. הייסט עס, אז ער מיינט עס גוט מיט זיין „קרומען שפיגעל". אבער אונז דאכט זיך, אז דאס איז בשום אופן ניט דער ריכטיגער וועג.

און דעם באוויז דערצו קאן ער געפי־נען טאקע אין דער משכורייקע גופא, וואס הייסט אויפ'ן פראגראם: „דער צווייטער טייל קרומער שפיגעל". דארט ווערט פארגעשטעלט א קאריקאטור פון א „מוזי־קאלישע קאמעדיע" אדער „אפערעטע" אין אידישען טעאטער. דאס, וואס איז גרשדע אויסגעקליבען געווארען פאר דער דאזיגער אפלאכעריי בלויז א געוויסער טעאטער, כאטש שלע טעאטערע זיינען פון דעם זעל־בען סארט, דאס איז געווים ניט שעהן און זעהר ניט קינסטלעריש. אבער מוחל דאס. אין דער זעלבער משכורייקע איז געשיל־דערט געווארען ניט בלויז די פארשטעלונג, נאר אויך דער עולם, וואס פאסט־שקעווענט זיך פון שזעלכע פארשטעלונגען, אן עולם פון בוטשערעס, פון מייקס, פון אלערליי כוואטעס. זעהט דען ניט הער שווארץ, אז די דאזיגע אפערעטעס און מוזיקאלישע קאמעדיעס זיינען ווי אנגעמאסטען פאר די דאזיגע בוטשערעס, מייקס און יענטעס? וואס זשע העלפט דא דאס אפלאכען פון דעם אדער יענעם אקטיאר, פון דער אדער יענער פיעסע, אז דער וואָרצעל פון דעם איבעל איז נאר ניט אין זיי, נאר אין דעם עולם, וואס ווערט נתפעל פון א „ליאווקע האראבעץ", פון „א בלינדע מאמע", פון „בענקארט דעם בענקיר" און די אלע אי־בערינע דראמאטישע העלדען?

אין עס דאך קלאר, אז כדי צו מאכען א סוף צו דאס, וואס ווערט אויפגעפירט אין אונזערע טעאטערע אלס פיעסען, קאָ־מעדיעס, דראמעס, איז דא בלויז איין מי־טעל: עטוואס צו טאן, אז דער עולם זאל פשוט ניט וועלען געהן זעהן אזעלכע זאַ־כען מעהר, עס זאל איהם עקלען פון אזעל־כע פאציאצישע שטיק, און ניט הנאה האבען פון זיי, ווי עס איז איצט דער פאל. וואס זשע דארף מען טאן דערצו? אויפפירען א קרומען שפיגעל? ניין! ווארים לאָ־מיר זיך פאשטעלען, אז דער בוטשער קומט זעהן דעם קרומען שפיגעל און זעהט, ווי הער שווארץ מאכט נאך דעם אדער יע־נעם אקטיאר, די אדער אן אנדער סצענע, וואס זשע מיינט איהר, וועט דער בוטשער לערנען דערפון? גאָך ניט! איהם, דעם בוטשער, קאן נאר איינפאלען, אז ער זעהט פאר זיך פונקט אזא מאכערייקע, ווי אין איינעם פון זיינע ליבלינג־טעאטערע, נאר ווי קומט עס צו זיי? יענע זיינען דאך אזוי שעהן. איהם קאן נאך איינפאלען, אז הער שווארץ מאטערט זיך געבאך נאכצו־מאכען די שטימע, די מינע פון דעם אדער יענעם אקטיאר, און דוקא ניט שלעכט אין מאנכע מאמענטען, אבער, ווי קומט ער, דער שווארץ, צו זיין העלד, צו זיין ליב־לינג?

ניין, דער קרומער שפיגעל וועט די בור־טשערעס און די מייקס ניט מאכער קלי־גער. עס איז דא נאר איין אופן, ווי אזוי צו פארניכטען דעם שונד פון דער אידי־שער ביהנע, און דאס איז אליין אויפצו־פירען גוטע פאלקס־פיעסען מיט א געזונ־טען אינהאלט, אהן געבלאָזטע עפעקטען, אהן אירגענד וועלכע פאלשע פרעטענזיעס.

אזא האנדלונג פון איין טעאטער, שטרענג אויסגעהאלטען, אהן יאגעניש נאך רעקלאמען, אהן פוסטע בעריהמעריי, און אהן דעם וואונש צו וועלען האבען א „קאַ־דילאק און א הויז אין סי־געיט" קאן ווירק־ליך פירען צו דער ענדליכער אויסלייטרונג

א פלעק אין דער משפחה

(פעליעטאן)

פון ז. וווהילער.

עס איז ביי אונז געווען א כלל, אז רבנים האבען א חזקה אויף מחלוקת. איין רב אי שטעדטעל איז נאך געווען צו דערליידען. די בעלי בתים האבען געהאט דרך ארץ פאר איהם און ער אליין איז טאַ־קע אויך געווען מעהר מענש ווי רב. איז אבער אנגעקומען אין שטעדטעל א צוויי־טער רב, איז תיכף געווארען מחלוקת. די קהלה איז צושפאלטען געווארען אויף צווייען; איין צד מיט דעם רב, דער צווייטער צד — מיט'ן צווייטען רב; וואס איינער האט גע'כשר'ט, האט דער צווייטער גע'אסר'ט; האט איינער גע־זאגט כשר, האט דער צווייטער געזאגט טריף, און קהל האט זיך דערוואוסט וועגען רבנים אזעלכע זאכען, אז ביי אלעמען האַ־בען זיך ממש די האר געשטעלט קאפויר. בעלי בתים וואלטען ניט געווטגט צו דענ־קען פון בעדער אזעלכעס, וואס איין רב האט געזאגט אויפן צווייטען. צוויי רבנים אין איין שטאדט זיינען ווי, לחבדיל, צוויי קעץ אין איין זאק.

אינטערעסאנט איז, ווי גרינג עס קומט אן יעדען צד צו קריגען אנהענגער. עס זיינען דא מענשען, וואס זיינען שטענדיג גרייט זיך אנשליסען אין א ראָד וואו מען טאנצט, אדער זיך אריינווארפען אין א געשלעג און זיך שלאגען ביז בלוט און נאכדעם ערשט זיך פרעגען צוליב וואס מ'שלאגט זיך... די זעלבע בעלי בתים פון שטעדטעל, וואס האבען אלע יאהרען זיך געלעבט בשלום, ווערען זיך פלוצלונג דם שונאים; באשר דו האלטסט מיט דעם רב, האלט איך אויף צו להכעיס מיט יע־נעם...

די דאזיגע חזקה אויף מחלוקת, קרי־גערייען און שפאלטונגען האבען די רבנים אריבערגעבראכט, צוזאמען מיט'ן שטריי־מעל, פון די רוסישע קליינע שטעדטלעך קיין אמעריקע. וועמען איז דאס ניט באַ־קאנט די מחלוקת'ן פון די ר' וועלוועלעך, ר' יסה'לעך און אנדערע רבנים פון ניו יאָרק און אנדערע שטעדט — די פראָקטאָ־טיפען פון די לינקע קאמיסארען, וועלכע האבען מיט זייער אומטאָלערענץ און תאוה פאר הענעמאָניע אזוי פיל ביינגעשטייערט צו דער הפקרות אין די קרייזען פון דעם רעליגיעזען יודענטום?

ניט לאנג צוריק איז פארגעקומען א קריגעריי צווישען רבנים פון א געוויסער שטאדט. איין רב האט דעם צווייטען פארגעוואָרפען עפעס א הכשר אויף טריפה פלייש, און דער צווייטער האט אפגעענט־פערט מיט א טעשה אשת איש... קאמ־פליטענטען האבען זיך געשאטען פון ביידע זייטען ווי צווישען אויישיקער בעלי־עגלות.

א יונגערמאן, וואס איז אנוועזענד גע־ווען בעת מעשה, און וועמען עס האט גע־נומען עקלען פון די מיאוסע באשולדיגונ־גען, וואס די רבנים האבען געשליידערט איינס אויף דאס אנדערע, איז ענדליך ארויס פון די בלים און זיך אפגערופען:

— געדענקט, רבנים! איהר וועט ברייגען דערצו, אז מ'וועט אפלאזען א שידוך, אז מ'וועט זיך דערוויסען, אז עס איז דא א רב אין דער משפחה...

ווען מ'קוקט זיך צו צום שטורעמדיג וואס ס'קומט פאר אויף די שפאלטען פון די פאר בלעטלאך וואס השלטען אין ערענ־רע די סאציאלע רעוואלוציע, קומט ניט ווילענדיג ארויף אין געדאנק דער אויסגע־שריי פון יענעם יונגען מאן.

די זאָרג איז ניט אזוי שטארק, צי די אדער יענע וועלען איבערקערען אונזערע מדינה, ווי דאס וואס מ'וועט נאך אפלאזען א שידוך, ווען מ'וועט זיך דערוויסען, אז ס'איז דא א סאציאליסט אין דער משפחה.

שטעלט אייך פאר, ווען מיר זאלען גלויבען אפילו בלויז פופציג פראצענט דערפון, וואס מ'האט זיך קאמפלימענ־טירט פון אלע זייטען, רעכטע, מיטעלע און לינקע, דאן איז דאך „טעמעני" א גן־עדן פון לויטער צדיקים, און עס איז דאך ווירקליך א בזיון צו האבען אזא איי־נעם אין א משפחה.

עס איז אמת, די קלינערע נעמען די גאנצע טרעגי־קאמעדיע ניט אזוי שטארק ערנסט, ווייל נאך אלעמען איז דאך דאס א פלונתא איבער א ביצה שלא נולדה — און עס ווילט זיך אויסשרייען מיט דעם דיכטער ביאליק'ס ווערטער:

וצר לי עליכם, בני, ולבי לבי עליכם:
חלליכם — חללי חנם, וגם אני וגם אתם
לא ידענו למה מתם ועל מי ועל מה מתם,
ואין טעם למותכם כמו אין טעם לחייכם.

נאר ווען מען באטראכט אונזער דלות, ווען דאס אנשטעלען אדער שנטזשען פון א פאר מיסטרבייטער אין א צייטונג האט ביי אונז אזא גרויסע בשדייטונג, אז ממש די צוקונפט פון דער מענשהייט הענגט אָפּ דערפון, מוז מען ווירקליך דאנקען דעם רבונו של עולם, וואס ער טוט מיט אונז רק נסים. ווארום ווען נאט זאל געווען משכען ווייך דאס הארץ פון די „פאר־ווערטס" בעלי בתים און די פינף מיטער־ביישער זאלען געווען פארבלייבען ביי זיי־ערע שטעלעס, דאן וואלט די געשיכטע פון

האַרלעם סאָציאַליסטישער עדיוקיישאָנאַל סענטער

62 איסט 106טע סטריט,

צווישען פּאַרק און מעדיסאָן עווס.

צו פאַרדינגען אַ גרויסען האַל

קאָן אַריינגעמען 600 מענשען

פאַר קאָנצערטען, בעלער, פאָרשטעלונגען, תונות און אַז. וו.

אויך אָפיסעס און מיטינג רומס.

אָפען יעדען טאָג ביז שפּעט ביינאַכט.

טעלעפאָן: האַרלעם 9020.

מיר גיבען גערעכטיגקייט

צו די וואָס ווילען לערנען

דעזיינינג, פּעטערן־מייקינג און גריידינג

פון פרויען, מיסעס, דושוניאַרס, טשילדרענס און אינפאַנטס גאַרמענטס.

זעהט דעם

הויפּט קאַלעדזש פאַר דעזיינינג פּעטערן מייקינג

פּראָפ. י. ראָזענפעלד,

דירעקטאָר.

222 איסט 14טע סטריט, ניו יאָרק.

סיזאָן'ס ערשטער קאָנצערט

מעטראָפּאָליטאַן'ס גרעסטער טענאָר

דזשיאַוואַני

מאַרטינעלי

צוזאַמען מיט

נינאַ מאָרגאַנאַ — סאָפּראַנאָ

וואַסאַ פּריהאַדאַ — וויאָליניסט

זונטאָג בייטאָג, 30טן אָקטאָבער

אין היפּאָדראָם

טיקעטס: 75 ס., 1 דאָלאַר, 1.50 דאָלאַר, 2 דאָלאַר, 2.50 דאָלאַר און 3 דאָלאַר צו באַקומען אין „פּאַרווערטס", די „קאָל", רענד סקול און אין די העדקוואַרטערס פון דער סאָציאַליסטישער פּאַרטיי, אונטער'ן אויפזיכט פון לשקשל ניו יאָרק.

קויפט אויסשליסליך

אַלאַסביאַ טהעע צוועטאַטשני טשאַי וחיט לילי טהעע

מיטגלידער פון לאַקאַל 23!

אונזער אָפיס האָט צוריק נעמומען אין אונזער אַלטער היים, אין 231 איסט 14טע סטריט. אַלע ביזנעס פון דעם לאַקאַל וועט־ען איצט אָטענדעט אין דעם אָפיס.

שעלעפאָן גרעמערסי 2441

די לעאָנאַרד פּרעס

42 איסט 23טע סט., ניו יאָרק

אָפען יעדען טאָג און אוועגט אַ חוץ פרייטאג און זונטאג.

קאַטערס, סעמפּעל מאַכער און אַלע וואָס זיינען באַשעפטיגט אין דער ליידיס־גאַרמענט אינדוסטריע

ווי האַלט עס מיט אייער צוקונפט?

פילע מענער און פרויען וואָס האָבען געכומען לערנען דעם דעזיינינג־פאַך אין אַנדערע סקולס זיינען נאָכדעם געקומען צו דער

פּריוואַט דעזיינינג אַקאַדעמיע פון ה. פרינסטיין

81 וועסט 118טע סטריט.

ווייל פרינסטיין'ס איז דער בעסטער און אייגנאַרטיגסטער סיסטעם. די שטודענטן זיינען באַקוועם און די באַהאַנדלונג געוויסענהאַפט.

איצט איז די צייט זיך צו באַנוצען מיט דער געלעגענהייט.

נייע קורסען פאַנגען זיך אָן דעם 1טען נאָוועמבער — לייכטע טוירמס.

FRINSTEIN'S PRIVATE DESIGNING ACADEMY
FRINSTEIN BUILDING
81 WEST 118TH STREET

Near Lenox Avenue — Tel. University 4948

אייערע קינדער'ס אויגען

האָבען אייערע קינדער שווערינקייט אין לערנען? געפינען זיי זייערע לעסאָנס צו שווער? איז זייער זכרון שאַרף אָדער שוואַך?

אין פיעלע פעלע איז דאָס דער רעזולטאַט פון שוואַכע, אָנגעשטרענגטע אויגען און אַ פאַר טעג צונעפאַסטע ברילען העלפען זיי אויך בעפרייען פון יעדע שווערינקייט און העלפען זיי אין דער לערנען.

זעהט זיך טיט דר. בעקער'ן אין אייגע פון זיינע 5 אָפּטיקעל אָפיסעס און אַ עקזאַמיניישאָן וועט באַשטימען דעם צושטאַנד פון זייערע אויגען.

5 ברענטשעס אין גרייטער ניו יאָרק

Dr. Barnett L. Becker

אָפּטאָמעטריסט און אָפּטיקער

215 איסט בראָדוויי נעבען קליינטון סטריט	895 פּראָספּעקט עוו. נעבען בראָנקס סטריט
102 לענאָקס עוועניו נעבען 116טע סטריט	1709 פּיטקין עוועניו נעבען רעסטאָניי שטעטשן

262 איסט פאָרדהעם ראָוד, בראָנקס

DR. BARNETT L. BECKER

דער ארבייטער רינג

איז דער גרעסטער און שטאַרקסטער ראַדיקאַלער אידישער ארבייטער אָרדען אויף דער וועלט.

פאַרמאָגט — $1,500,000
מיטגלידער — 82,000
ברענטשעס — 645

דער ארבייטער רינג איז דער קולטור צענטער אין דער אידישער ארבייטער באַוועגונג.

דער ארב. רינג שטיצט יעדען זויכטיגען עקשנטפּלשען און אין שליטישען קאַמף.

דער ארבייטער רינג איז דער איינציגער אידישער אָרדען, וואָס האָט אַן אייגענעם סאַניטאָריום פאַר זיינע קאָנסאָמפּטיוו מיטגליעדער.

מעמבערס ווערען אריינגענומען אין עלטער פון 18 ביז 45 יאָהר.

שריב איהר זייט נאָך נים קיין מיטגליעד, שליסט זיך גלייך אָן!

פון שריפטען זיך ווענדען:

THE WORKMEN'S CIRCLE
175 EAST BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

קלאוק, סקוירט און דרעס פּרעסערס

יוניאָן לאַקאַל 35

אויפמערקזאַם!

ספּעציעלע מיטינגען

וועלען אָפּגעהאַלטען ווערען

מאָנטאָג, 31טען אָקטאָבער, 8 אוהר אוועגט

אין פאָלגענדע פּלעצער

אַלע ניו יאָרקער פּרעסערס וועלען מיטען אין „פּאַרווערטס" האַל, 175 איסט בראָדוויי.

אַלע בראָנזווילער פּרעסערס וועלען מיטען אין 219 סעקמאַן סטריט, בראָנזווילער לייבאָר לייסעאום.

עס וועט פאָרקומען

ערשטע און לעצטע נאָמיניישאָנס

פאַר מענעדזשער, טשערמאַן פון לאַקאַל און עקזעקוטיוו באָארד מעמבערס און סעקשאַן בעאַמטע.

קומט און נאָמינירט די פעהיגסטע און פאַסענדסטע קאַנדידאַטען.

ברייגנט מיט זיך אייערע יוניאָן ביכלאַך ווייל נאָר מעמבערס פון לאַקאַל 35 וועלען קאָנען זיין ביי די מיטינגען.

דוש. ברעסלאַוו, מענעדזשער.

קורצע שמועסען

צווישען דעם רעדאקטאר :: און די לעזער ::

בן גון. — אלזא, צום 4טען און לעצטען מאל. איהר האט אונז געשיקט א בריף, אין וועלכען איהר ווייזט אן אויף א געוויסען איבעל אין די קלאוקשעפער און אייער שטאדט. מיר האבען אייך גלייך געענטפערט, אז אויב עס איז אזוי, ווי איהר שרייבט, איז עס געווים עטוואס, וואס דארף פארעפענטליכט ווערען, און וועמען דאס זאל נים טרעפען, טאר ער נים געשאנעוועט ווערען. אבער, האבען מיר אייך ערקלערט, מיר מוזען זיין צו־ערשט זיכער, אז דאס איז אזוי, ווי איהר שרייבט. און צוליב דעם האבען מיר זיך געלאזט אינפארמירען פון א מענשען, אויף וועמעס מיינונג מיר קענען זיך פארלאזען. ווען מיר האבען ערהאלטען די נויטיגע אינ־פארמיישאן, האבען מיר אייך געענטפערט, אז כאטש אביסעל אמת איז דא אין דעם, וואס איהר האט אונז געשריבען, אבער איהר האט עס אביסעלע איבערטריבען. אויך האב־בען מיר אייך ערקלערט, אז דער איבעל, אויף וויפיל ער איז דא, קען ביסלאכווייז אפגע־שאפען ווערען אויף אן אנדער וועג. די עפענט־ליכקייט קען ביז צו א געוויסען גראד די לאגע פערערגערען. האט איהר אבער דעם ענטשער פארזעהן, און איהר האט ביי אונז ווידער אמאל אנגעפרעגט, ווארום דרוקען מיר נים אייער בריף. האבען מיר אייך געענט־פערט: „האט איהר געלייענט אונזער ענטפער? זייט אזוי גוט, זוכט אויף דעם באטרעפענדען נומער „גערעכטיגקייט" און לייענט איהם אי־בער". און איצט, נאכדעם ווי איהר האט שוין געלייענט אונזער ענטפער, פארלאנגט איהר נאך אלץ א „קלארען" ענטפער. אבער, פאר גוד־נעס סעיק, ווי קלערער קען געמאכט ווערען אונזער ענטפער? אלזא, קורץ און גוט: אייער בריף קען נים און וועט נים פארע־פענטליכט ווערען אין דער „גערעכטיגקייט", ווייל, ערשטענס, איז אייער באשולדיגונג ביז צו א געוויסען גראד איבערטריבען; און, צווייטענס, וועט דער בריף, אויב מיר זאלען איהם פארעפענטליכען, די לאגע אויף א תאר נים פארבעסערען, נאר איהר נאך ערגער מאכען. נאר, אויב עס איז דער וואונש, ווי איהר שרייבט פון א ל ע מעמבערס, אז דאס זאל יע פארעפענטליכט ווערען, קענען זיי עס אויס־פירען גאנץ לייכט. זיי קענען האבען א מי־נינג, אויף וועלכען די דאזיגע פרעגע זאל דיסקוטירט ווערען און דאן אריינשיקען א באריכט מיט דעם שטעמפעל פון לאקאל. אי־בער אן א פ י צ י ע ל ע ן באריכט האט די רעדאקציע קיין שליטה נים, א חוץ וואס זי קען מאכען איהר פירוש — א פריווילעגיע, מיט וועלכער זי באנוצט זיך גאנץ זעלטען.

וו. אייזנער. — 1) מיר פארשטעהען נים גוט אייער טענה. מיינט איהר צו זאגען, אז די נעמען פון די, ביי וועמען איהר האט קא־לעקטירט דעם האלבען טאג וויידזשעס פאר רוסלאנד, זיינען נים פארעפענטליכט געוואָ־רען? אויב אזוי, איז עס געווים א פאר־זעהען אדער פון ברודער מאקאף, אדער פון חבחור חזעצער. דאס בעסטע צו טאן אין דעם זאל, אנשטאט א קאמיטע, איז אריינצושיקען נאך אמאל די ליסט פון די, וועלכע האבען בייגעטראגען — נעווער מיינד די, וועלכע האבען געגעבען אייך „עקסקיוזעס" אנשטאט זייער בייטראג: די פארדיגען עס נים, אז מען זאל זייערע נעמען דערמאנען, — און מיר וועלען די נעמען פארעפענטליכען; 2) דאס, וואס די באטרעפענדע האבען נים געקראָ־גען די ציימונג, איז א זעהר פארדראסיגע זאך. מיר האבען די ליסט גלייך איבערגע־געבען אין די ריכטיגע הענד. עס מאכט זיך אבער אמאל אן אפהאלט. לאמיר האפען, אז איצט קריגען שוין די ציימונג אלע אייערע שאפ־ארבייטער, און דאס זיי לעזען איהר מיט תנאה און מיט נוצען, אזוי, דאס איהר און מיר אלע זאלען קענען פיהלען, אז אונזער מיה איז, לכל הפחות, נים אין גאנצען אומזיסט; 3) עס פרעהט אונז צו הערען, אז אייער וואונש אין דער פראגע פון אויסלייגען ווערט ערפילט, דאך א שטיקעלע נחמה אין לעבען.

ק. ליף. — אונז דוכט זיך, אז איהר האט מיספארשטאנען אונזער נאטיץ, אין וועלכען מיר האבען אנגעפרעגט ביי גע. שלאסבערג מכח זיין שטעלונג צו אימיגריישאן אויף דעם אינטערנאציאנאלען שניידער־קאנגרעס אין קאפענהאגען. עס איז נים געווען אין דעם נאטיץ קיין פרעגען פון א „איינדליכער אבזיכט" נים צו געה. שלאסבערג פערזענליך און נים. צו דער אמאלגאמייטעד. מיט געה. שלאסבערג זיינען מיר אין די בעסטע באציי־הונגען. אין די לעצטע יאהרען האבען מיר קיין שלעכט וואָרט נים געזאגט וועגען איהם און דאס זעלבע ער וועגען אונז. וואס אנ־באטרעפט די „אמאלגאמייטעד", ווייסען אלע אונזער אמת'ע פריינדשאפט צו איהר און דעם ערשטען טאג, ווי זי איז געבארען געווארען ביז דער טאטע איצטיגער צייט. וואס איז נאך געווען אין אונזערע כוחות, אום צו הערלפען דיזע גרויסע ארבייטער־קערפערשאפט אין אלע איהרע קעמפען און נויטען, דאס האבען מיר געטאן. מו ווי קען דאס זיין די רעדע פון אירגענד א איינדליכער אבזיכט? פארקערט, מיר האבען געהאלטען פאר נויט־טיג אזא אנטערזוכונג צו טאנען אויף דעם דער פראגע פון אויסלייגען אין דער אמעריקאנער אין ענגלישער דעלעגאציע. דאן וואלט קיין פלאץ און קיין מעגליכקייט נים געווען פאר אירגענד א מיספארשטענדניס, וואס קייגער באדויערט נים אודאי אזוי שטארק, ווי געה. שלאסבערג אליין. אלזא, מיר האבען מעהר מיט דער אנגעלעגענהייט גארניט וואס צו טאן. ליידער קענען מיר נים פארווערען אונזער סענסאציע־הונגעריגער אידישער פרעסע צו מאכען דערפון א גאנצען צימעס, ווי דאס איז שוין פון אייביג אן איהר שטייגער.

הערמאן. — מיר לייענען נים יענע אויך־מיר ציימונגען, אבער מיר וועלען נים ליי־קענען, אז דאס וואס אנבאטרעפט אונז, טראגט מען אונז אמאל אונטער אדער מען שיקט עס אונז צו. ענטפערן אבער אויף די שמוציגע אנ־גריפע פון דיזע גראביישען און, אפשר, אויך גאנץ טונקעלע פארדעכטיגע נפשות, דאס האל־טען מיר פאר אונטער אונזער ווירדע. זיי שמוצען אונז? זאלען זיי, אונז קען עס נים שאדען. אונזער גאנצער עפענטליכער לעבען; אלעס, וואס מיר האבען געטאן פאר באלד פערציג יאהר, איז אונזער בעסטער עדות, וואס פאר א נידערטרעכטיגע ליגנער עס זיי־נען די, וועלכע ווארפען שמוץ אויף אונז. באטראכט, אז די אלע שמוץ־ווארפער האבען דאך נים אפילו דעם טרויעריגען מוט ארויס־צוקומען מיט זייערע נעמען. באטראכט אויך, אז די אלע פארלוימדער האבען דאך פרעק־טיש גאר קיינע נעמען נים. ווער קען זיי? ווער ווייס זיי? וואס האבען זיי אויפגעטאן אין זייער אויך־מיר לעבען? טו מיט ווע־מען און געגען וועמען זאלען מיר ארוים אין קאמף? געוויס, וואלטען אט די מענשען גע־ווען ארגומענטס־עהיג, וואלטען מיר אודאי געטאן אלעס אין אונזערע כוחות, און זיי אויפגעקלערט. אבער דאס זיינען זיי נים, אלעס וואס זיי קענען איז נאר זידלען, שמו־צען. דאס איז זייער איינציגע טרויעריגע וואפע. ווילט איהר, אז מיר זאלען באנוצען די „גערעכטיגקייט" פאר אזא מין „קאמף"? מאמער איז דא איין ריינע ציימונג אין דער גאנצער אידישער נים יאהרקער פרעסע, ווילט איהר אויך זי זעהן אומגעוואנדעלט אין א ריכטיגקייט־בלעטעל? ניין, מיר וועלען עס נים טאן, און מיר קענען עס נים טאן. אונ־זער „גערעכטיגקייט" מוז און וועט בלייבען אזוי ריין און אזוי שעהן, ווי זי איז עס געווען ביז איצט, וועניגסטענס אזוי לאנג, ווי מיר וועלען האבען וואס צו זאגען אי־בער דער „גערעכטיגקייט".

פ. בערמאן. — נים ביי אונז קיין יחסים. מיר מאכען נים קיין אויסנאהם מיט דעם אדער מיט יענעם. ווייל אפילו־צער האבען עפעס אפרעפענטליכט אין דער ציימונג, זאל עס זיין א בריף, א ליד, א סקיצע אדער אן אפרעפעל, מוז מען עס אריינשיקען צום רע־דאקטאר גער. שלאסבערג, כדי ער זאל קענען עס גלייך אפלייקענען. און איצט, אז ער האט עס געטאן, און האט גאנץ קלאר ארויסגע־זאגט זיך, אז ער האט זיך אין דער הינזיכט בשעום אופן נים געענדערט, און דאס ער איז איצט, ווי אלע מאל, געגען פארמאכען די טויערען פון אמעריקא פאר אימיגראנטען פון יוראפ, קענען מיר נאר אויסדריקען אונ־זער פולסטע צופרידענהייט. עס פארדריסט אונז נאר וואס געה. שלאסבערג האט נים גע־האלטען פאר נויטיג אונז דירעקט צו ענט־פערען, און האט זיך באנוצט מיט אזא מאד־נער מעטאדע, ווי צו שרייבען א בריף צו וואן הענ, וועלכער געפינט זיך טויזענדע מיי־לען ווייט פון אונז. דאס איז א סמן, אז געה. שלאסבערג האט פארשטאנען אזוי שלעכט אונזער אנזיכט, ווי איהר, און דאס טוט אונז ווירקליך לייד. ווער האט געפאדערט פון געה. שלאסבערג, אז ער זאל אויפרופען עדות פאר זיין פארטיידיגונג? און אויב שוין יא עדות, טו ווארום זיך ווענדען צו אן עדות, וואס איז מעבר לים, אז מיר האבען דאך עדות אזוי נאהענט? אבער, ווער דארף די עדות גאר אין גאנצען? געכוג פאר אונז די ערקלערונג פון געה. שלאסבערג, אז ער שטעהט אין דער פראגע פון אימיגראציע דארט, וואו ער איז אימער געשטאנען. און וואס אנבאטרעפט די פראגע, וואס איז פארט פארגעקומען אויף דעם קאנגרעס אין קאפענ־האגען, וואו, ווי עס זעהט אויס, געה. שלאס־בערג איז מיספארשטאנען געווארען נים בלויז פון די פרעמד־שפראכיגע דעלעגאטען, נאר אויך פון די דעלעגאטען, וועלכע ריידען בלויז ענגליש? איז, לויט אונזער מיינונג, די זאך גאנץ פרעסט. געה. שלאסבערג האט נים ברייט און קלאר געגוג ערקלערט זיין פארשלאג, אז די פארשידענע ארגאניזאציעס, וואס געהע־רען צום אינטערנאציאנאלען שניידער־פאר־באנד זאלען זיך ביישטען מיט די נויטיגע אינפארמאציעס איבער דער לאגע אין טרייד, אזוי אז ווען עס איז, צום ביישפיל, אזא אר־ביישטלאזיגקייט, ווי איצט, אדער, ווען עס געהט אן א גרויסער סטרייק, ווען די בעסעס קוקנאוים אויף גרינע, וועלכע זיינען א גו־טער סטרייק־ברעכער מאטעריאל, זאלען די ארביי טער־ארגאניזאציעס, נים די רעגירונגען, זארגען, אז די אימיגראציע זאל פאר די צייט ווי ווייט מעגליך באשרענקט ווערען — א פאר־שלאג, וועגען וועלכען עס לאזט זיך דיסקו־טירען, און וועלכער האט ווירקליך נים צו טאן מיט דער באשרענקונג פון אימיגראציע דורך דער רעגירונג. געה. שלאסבערג האט זיכער געמיינט זעהר גוט. ער האט נאר באַ־גאנגען דעם פעהלער, וואס אנשטאט צו ריי־דען מיט וואן הענ, האט ער בעסער באדארפט פריהער זיך דורכריידען מיט די אמעריקאנער און ענגלישע דעלעגאטען. דאן וואלט קיין פלאץ און קיין מעגליכקייט נים געווען פאר אירגענד א מיספארשטענדניס, וואס קייגער באדויערט נים אודאי אזוי שטארק, ווי געה. שלאסבערג אליין. אלזא, מיר האבען מעהר מיט דער אנגעלעגענהייט גארניט וואס צו טאן. ליידער קענען מיר נים פארווערען אונזער סענסאציע־הונגעריגער אידישע פרעסע צו מאכען דערפון א גאנצען צימעס, ווי דאס איז שוין פון אייביג אן איהר שטייגער.

הערמאן. — מיר לייענען נים יענע אויך־מיר ציימונגען, אבער מיר וועלען נים ליי־קענען, אז דאס וואס אנבאטרעפט אונז, טראגט מען אונז אמאל אונטער אדער מען שיקט עס אונז צו. ענטפערן אבער אויף די שמוציגע אנ־גריפע פון דיזע גראביישען און, אפשר, אויך גאנץ טונקעלע פארדעכטיגע נפשות, דאס האל־טען מיר פאר אונטער אונזער ווירדע. זיי שמוצען אונז? זאלען זיי, אונז קען עס נים שאדען. אונזער גאנצער עפענטליכער לעבען; אלעס, וואס מיר האבען געטאן פאר באלד פערציג יאהר, איז אונזער בעסטער עדות, וואס פאר א נידערטרעכטיגע ליגנער עס זיי־נען די, וועלכע ווארפען שמוץ אויף אונז. באטראכט, אז די אלע שמוץ־ווארפער האבען דאך נים אפילו דעם טרויעריגען מוט ארויס־צוקומען מיט זייערע נעמען. באטראכט אויך, אז די אלע פארלוימדער האבען דאך פרעק־טיש גאר קיינע נעמען נים. ווער קען זיי? ווער ווייס זיי? וואס האבען זיי אויפגעטאן אין זייער אויך־מיר לעבען? טו מיט ווע־מען און געגען וועמען זאלען מיר ארוים אין קאמף? געוויס, וואלטען אט די מענשען גע־ווען ארגומענטס־עהיג, וואלטען מיר אודאי געטאן אלעס אין אונזערע כוחות, און זיי אויפגעקלערט. אבער דאס זיינען זיי נים, אלעס וואס זיי קענען איז נאר זידלען, שמו־צען. דאס איז זייער איינציגע טרויעריגע וואפע. ווילט איהר, אז מיר זאלען באנוצען די „גערעכטיגקייט" פאר אזא מין „קאמף"? מאמער איז דא איין ריינע ציימונג אין דער גאנצער אידישער נים יאהרקער פרעסע, ווילט איהר אויך זי זעהן אומגעוואנדעלט אין א ריכטיגקייט־בלעטעל? ניין, מיר וועלען עס נים טאן, און מיר קענען עס נים טאן. אונ־זער „גערעכטיגקייט" מוז און וועט בלייבען אזוי ריין און אזוי שעהן, ווי זי איז עס געווען ביז איצט, וועניגסטענס אזוי לאנג, ווי מיר וועלען האבען וואס צו זאגען אי־בער דער „גערעכטיגקייט".

פ. בערמאן. — נים ביי אונז קיין יחסים. מיר מאכען נים קיין אויסנאהם מיט דעם אדער מיט יענעם. ווייל אפילו־צער האבען עפעס אפרעפענטליכט אין דער ציימונג, זאל עס זיין א בריף, א ליד, א סקיצע אדער אן אפרעפעל, מוז מען עס אריינשיקען צום רע־דאקטאר גער. שלאסבערג, כדי ער זאל קענען עס גלייך אפלייקענען. און איצט, אז ער האט עס געטאן, און האט גאנץ קלאר ארויסגע־זאגט זיך, אז ער האט זיך אין דער הינזיכט בשעום אופן נים געענדערט, און דאס ער איז איצט, ווי אלע מאל, געגען פארמאכען די טויערען פון אמעריקא פאר אימיגראנטען פון יוראפ, קענען מיר נאר אויסדריקען אונ־זער פולסטע צופרידענהייט. עס פארדריסט אונז נאר וואס געה. שלאסבערג האט נים גע־האלטען פאר נויטיג אונז דירעקט צו ענט־פערען, און האט זיך באנוצט מיט אזא מאד־נער מעטאדע, ווי צו שרייבען א בריף צו וואן הענ, וועלכער געפינט זיך טויזענדע מיי־לען ווייט פון אונז. דאס איז א סמן, אז געה. שלאסבערג האט פארשטאנען אזוי שלעכט אונזער אנזיכט, ווי איהר, און דאס טוט אונז ווירקליך לייד. ווער האט געפאדערט פון געה. שלאסבערג, אז ער זאל אויפרופען עדות פאר זיין פארטיידיגונג? און אויב שוין יא עדות, טו ווארום זיך ווענדען צו אן עדות, וואס איז מעבר לים, אז מיר האבען דאך עדות אזוי נאהענט? אבער, ווער דארף די עדות גאר אין גאנצען? געכוג פאר אונז די ערקלערונג פון געה. שלאסבערג, אז ער שטעהט אין דער פראגע פון אימיגראציע דארט, וואו ער איז אימער געשטאנען. און וואס אנבאטרעפט די פראגע, וואס איז פארט פארגעקומען אויף דעם קאנגרעס אין קאפענ־האגען, וואו, ווי עס זעהט אויס, געה. שלאס־בערג איז מיספארשטאנען געווארען נים בלויז פון די פרעמד־שפראכיגע דעלעגאטען, נאר אויך די דעלעגאטען, וועלכע ריידען בלויז ענגליש? איז, לויט אונזער מיינונג, די זאך גאנץ פרעסט. געה. שלאסבערג האט נים ברייט און קלאר געגוג ערקלערט זיין פארשלאג, אז די פארשידענע ארגאניזאציעס, וואס געהע־רען צום אינטערנאציאנאלען שניידער־פאר־באנד זאלען זיך ביישטען מיט די נויטיגע אינפארמאציעס איבער דער לאגע אין טרייד, אזוי אז ווען עס איז, צום ביישפיל, אזא אר־ביישטלאזיגקייט, ווי איצט, אדער, ווען עס געהט אן א גרויסער סטרייק, ווען די בעסעס קוקנאוים אויף גרינע, וועלכע זיינען א גו־טער סטרייק־ברעכער מאטעריאל, זאלען די ארביי טער־ארגאניזאציעס, נים די רעגירונגען, זארגען, אז די אימיגראציע זאל פאר די צייט ווי ווייט מעגליך באשרענקט ווערען — א פאר־שלאג, וועגען וועלכען עס לאזט זיך דיסקו־טירען, און וועלכער האט ווירקליך נים צו טאן מיט דער באשרענקונג פון אימיגראציע דורך דער רעגירונג. געה. שלאסבערג האט זיכער געמיינט זעהר גוט. ער האט נאר באַ־גאנגען דעם פעהלער, וואס אנשטאט צו ריי־דען מיט וואן הענ, האט ער בעסער באדארפט פריהער זיך דורכריידען מיט די אמעריקאנער און ענגלישע דעלעגאטען. דאן וואלט קיין פלאץ און קיין מעגליכקייט נים געווען פאר אירגענד א מיספארשטענדניס, וואס קייגער באדויערט נים אודאי אזוי שטארק, ווי געה. שלאסבערג אליין. אלזא, מיר האבען מעהר מיט דער אנגעלעגענהייט גארניט וואס צו טאן. ליידער קענען מיר נים פארווערען אונזער סענסאציע־הונגעריגער אידישע פרעסע צו מאכען דערפון א גאנצען צימעס, ווי דאס איז שוין פון אייביג אן איהר שטייגער.

הערמאן. — מיר לייענען נים יענע אויך־מיר ציימונגען, אבער מיר וועלען נים ליי־קענען, אז דאס וואס אנבאטרעפט אונז, טראגט מען אונז אמאל אונטער אדער מען שיקט עס אונז צו. ענטפערן אבער אויף די שמוציגע אנ־גריפע פון דיזע גראביישען און, אפשר, אויך גאנץ טונקעלע פארדעכטיגע נפשות, דאס האל־טען מיר פאר אונטער אונזער ווירדע. זיי שמוצען אונז? זאלען זיי, אונז קען עס נים שאדען. אונזער גאנצער עפענטליכער לעבען; אלעס, וואס מיר האבען געטאן פאר באלד פערציג יאהר, איז אונזער בעסטער עדות, וואס פאר א נידערטרעכטיגע ליגנער עס זיי־נען די, וועלכע ווארפען שמוץ אויף אונז. באטראכט, אז די אלע שמוץ־ווארפער האבען דאך נים אפילו דעם טרויעריגען מוט ארויס־צוקומען מיט זייערע נעמען. באטראכט אויך, אז די אלע פארלוימדער האבען דאך פרעק־טיש גאר קיינע נעמען נים. ווער קען זיי? ווער ווייס זיי? וואס האבען זיי אויפגעטאן אין זייער אויך־מיר לעבען? טו מיט ווע־מען און געגען וועמען זאלען מיר ארוים אין קאמף? געוויס, וואלטען אט די מענשען גע־ווען ארגומענטס־עהיג, וואלטען מיר אודאי געטאן אלעס אין אונזערע כוחות, און זיי אויפגעקלערט. אבער דאס זיינען זיי נים, אלעס וואס זיי קענען איז נאר זידלען, שמו־צען. דאס איז זייער איינציגע טרויעריגע וואפע. ווילט איהר, אז מיר זאלען באנוצען די „גערעכטיגקייט" פאר אזא מין „קאמף"? מאמער איז דא איין ריינע ציימונג אין דער גאנצער אידישער נים יאהרקער פרעסע, ווילט איהר אויך זי זעהן אומגעוואנדעלט אין א ריכטיגקייט־בלעטעל? ניין, מיר וועלען עס נים טאן, און מיר קענען עס נים טאן. אונ־זער „גערעכטיגקייט" מוז און וועט בלייבען אזוי ריין און אזוי שעהן, ווי זי איז עס געווען ביז איצט, וועניגסטענס אזוי לאנג, ווי מיר וועלען האבען וואס צו זאגען אי־בער דער „גערעכטיגקייט".

פ. בערמאן. — נים ביי אונז קיין יחסים. מיר מאכען נים קיין אויסנאהם מיט דעם אדער מיט יענעם. ווייל אפילו־צער האבען עפעס אפרעפענטליכט אין דער ציימונג, זאל עס זיין א בריף, א ליד, א סקיצע אדער אן אפרעפעל, מוז מען עס אריינשיקען צום רע־

פינאנס־רעפארט פון דזשאינט באארד פון דער קלאוקמאכער יוניאן אין פילאדעלפיא

פון 1טען דזשוליי ביז 30טען סעפטעמבער, 1921).

איינגאהמע:

לאקאל 2:

דיום	$6230.10
פאנדס	1019.15
אינישיאיישען פי	679.00
פרעסער פאנד	277.00
בילדינג פאנד	70.00
דאקטאר עקזאמיניישען	66.00
שטרשפען	58.00
ארגאניזייישען פאנד	37.00
מעמבער קארדס	23.20
טאטאל	$8459.45

לאקאל 53:

דיום	566.00
אינישיאיישען פי	90.00
פאנדס	45.40
בילדינג פאנד	30.00
ארגאניזייישען פאנד	7.25
שטרשפען	5.00
טאטאל	$743.65

לאקאל 69:

דיום	2332.40
פאנדס	226.10
בילדינג פאנד	210.00
אינישיאיישען פי	202.00
ארגאניזייישען פאנד	28.00
טאטאל	$2998.50

פארשידענעס:

סעקיוריטיס	3400.00
רענט	549.65
סקוירט מייקערס ברענטש	166.45
מאנופעקטשורער שטראף	25.00
צוריקגעקראגען ארגאניזייישען	25.00
טאטאל	$4166.10
באלאנס לעצטען קוואַרטאל	14814.59
טאטאל	$31182.29
אויסגאבען	20510.37
באלאנס	$10671.92

אויסגאבען:

סטרייק עקספענסעס	$4115.16
סאלאריס	3966.00
דיום סטעמפס	2500.00
אומגעקערט צו די פאנדס	2427.30
סטרייק בענעפיט	2115.00
ארגאניזייישען	1157.35
צוריקגעגעבען סעקיוריטיס	900.00
קוילען און אייז	641.60
פרינטינג	496.29
ליגעל עקספענסעס	359.90
קאמיטעס קאר פעירס	297.70
דיסקאונט	295.50
געליען צו די איסטערן ארבייטער	216.85
שדווערטייזמענטס	190.00
צוריקגעצאהלט דיום	184.35
שטיצע צו ארגאניזייישען	128.50
עלעקטריק פענס	108.00
פארשידענעס	91.52
טעלעפאנס	89.79
פאסטיידזש	89.92
עלעקטריק	55.74
געווערקשאפען	36.00
דאקטאר עקזאמיניישען	22.50
צוריקגעגעבען שטרשפען	15.00
סטיישענערי	10.40
	$20510.37

פארמעגען דזשוינט באארד:

קעש באלאנס	10671.92
בילדינגס אינוועסטמענט	55000.00
שארגימשור	4000.00
1113 דיו סטעמפס	111.30
געליען צו די ארבייטער פון איס־טערן	216.85
	$70000.07
שולדען	43023.33
באלאנס	$26976.74

שולדען פון דזשוינט באארד:

ערשטער מארטגיידזש	15000.00
בילדינג דעפיציט	13899.33
לאקאל פאנדס	9700.00
סעקיוריטיס	2500.00
סאניטאריום אסעסמענט	1825.00
דזשענעראל אסעסמענט	99.00
	$43023.33

פאנדען פון די לאקאלס:

בילדינג פאנד:

רענט	549.65
5 דאלאר מעקס	310.00
טאטאל	$ 859.65
סיטי טעקסעס און אינטערעסט	1528.50
דעפיציט	$ 668.85
דעפיציט פון בעפאר	13230.48
טאטאל דעפיציט	$13899.33

לאקאל 2, סיק פאנד:

באלאנס פון בעפאר	14999.50
איינגאהמע	811.20
טאטאל	$15810.70
אויסגעצאהלט	368.00
באלאנס	14942.70

רעליף פאנד:

באלאנס	1955.59
איינגאהמע	198.30
טאטאל	$2153.89
אויסגעצאהלט	600.00
באלאנס	$1553.89

פרעסער פאנד:

באלאנס	1240.75
איינגאהמע	277.00
טאטאל	$1517.75
אויסגעצאהלט	185.00
באלאנס	$1332.75

עמווירזשענסי פאנד, לאק. 2:

באלאנס	1791.70
איינגאהמע	198.35
טאטאל	$1990.05

לאק. 69, סיק פאנד:

באלאנס	2233.00
איינגאהמע	113.00
טאטאל	$2346.00
אויסגעצאהלט	177.00
באלאנס	$2169.00
לאקאל 53 פאנד	1124.75
אויסגעצאהלט	165.00
באלאנס	$959.75
אסעסמענט פאנד לאקאל 2	311.30
אסעסמענט פאנד לאקאל 69	113.10
אסעסמענט פאנד לאקאל 53	45.40
באלאנס פון בעפאר	3207.45
טאטאל	$3677.25
אינטערעסט	2029.96
טאטאל	$28655.35

וואו די געלט איז:

בילדינג דעפיציט	13899.33
דזשוינט באארד שולדען	9700.00
ליגעל פעס	2307.33
סייווינג סטעמפס	1000.15
ליבערטי באנדס	1000.00
סענטראל בענק	391.52
ליגעל בענק	188.65
קש וואל נאט	85.40
10טע וואללנאט	82.97
טאטאל	$28655.35

מ. סענדלער,
יאנ.־טרעזשורער.

זומער אוועגט.

(שלום פון זייט 7).

פון נאכטיגע פויגעל נאכ'ן ווייטען, אומ־דערגרייכבארען און אומהיימליכען?

דאס שווייגען האט אנגעהאלטען, און געטראכט האט זי ווייטער, אז:

— אונזער פריינדשאפט און אינטימ־ליכקייט בליהט זיך ערשט פאנאנדער אין דער פינסטער, ווי טיפנאכטיגע בלומען... און נאך האט זי געטראכט, אז...

נאר דא האט ער זיך ווידער פאנאנ־דערגעלאכט און פארביטערט־אום'ברח־מנות'דיג איבערגעריסען דאס שווייגען.

—אנטשוויגען געווארען... ווארום זענען מיר עס אלע אנטשוויגען געווא־רען? — האבען שוין סיידען אלע נאריש־קייטען ארויסגעזאגט?

איהרע חבר'טעס האבען זיך אזוי דער־פרעהט און אפגעלעבט, ווי פארוועלקטע בלומען אויף וועלכע מען האט אביסעל ריין וואסער ארויסגעשפריצט, און אנגע־הויבען הויך לאכען.

נאר זי, רבקה, האט שטיל פאר זיך געטראכט:

— בעסער וואלט ער שוין ניט געווען געקומען...

און שטיל, אין דער פינסטער, האט זי געגלעט א ווארים, צעקייטשט שטיקעל פאפיר. און דער געשרומפענער בריף האט זיך איהר געפיהלט, ווי א נאך־וואר־רים טויט קערפערעל פון א יונגען פויגעל.

האט זיך נאך אמאל צו זיך שטיל א זאג געטאן:

— בעסער וואלט ער שוין ניט געווען געקומען...

ליביט זאלב

אין ליביט זייף מאכט

שעהן, ריין, געזונד

ליביט זאלב נומער 1. — נעהמט ארונ־טער זומע־ שפרינקלער, לישטיעס, פלע־קען, פיטפעלס, א. ז. וו. די געזיכט ווערט שעהן, ריין און יונג. פריין 50 סענט.
ליביט זאלב נומער 2. — היילט בייסונ־גען, אויסשלאגען, ענטצינדונגען, עקזימא, פייקאזיס, הויט־קראנקהייטען. פריין 50ס.
ליביט זייף — אין די ריינסטע זייף. עס פארהיט פון אלע הויט־קראנקהייטען. גוט פאר גרויס און קליין. פריין 18 סענט.
אויב אייער אפטייקער האט עס ניט, דאן קויפט איהר עס בעקומען אין די אפטייקען

165 סטענטאן סט. 36 עללען סט.
און 252 ריווינגטאן סט.

אויך מיט פאסט. שיקט דעם פריין אין סטעמפס ארער פאסט ארדערס.

LIBIT CHEMICAL COMPANY,
165 Stanton St. New York.

קלאוק אפערייטארס יוניאן לאקאל 1

אויפמערקזאם!

די לעצטע צייט האבען זיך אנגעפאנגען צו פארמעהרען די קאר־פארישאן שעפער. די עקזעקוטיוו באארד, אריינטראכטענדיג זיך אין דער פראגע, האט באשלאסען צו מאכען א ספעציעלע אונטערזוכונג אין דער אנגעלעגענהייט אום אויסצוגעפינען די אורזאכען וואס מאכען די־זען איבעל זיך צו פארגרעסערען און במילא וועט שוין געפונען ווערען מיטלען ווי דאס צו באזייטיגען.

ברידער, אויב איהר ווייסט פון אזעלכע שעפער, זייט איהר אויפ־געפאדערט צו קומען אין אפיס פון לאקאל 1, אריינברייגגען די נעמען און אדרעסען און דערמיט העלפען אונז צו באזייטיגען דיזען איבעל וואס איז א רואינע פאר אונזער טרייד.

מיט גרוס,

עקזעקוטיוו באארד פון לאקאל 1

ב. קאפלאן, טשערמאן. ב. שעהן, מענעדזשער־סעק.

דעזיינערס פאר פרויען קליידער ווערען זעהר פיעל פארלאנגט!

לייכט צו לערנען און פיעל געלט צו פארדינען!

הונדערטע לייטע האבען שוין אויס־געלערנט אונזער מעטאדע און יעצט פארדינען זיי פיעל געלט.

נעהמט איצט א קורס

— אין די —

מיטשעל סקול

אין דעזייניגג פאר פריען, מיסעס און קינדערשע קליידער. א קורס אין מיטשעל סקול מיינט א באל־דיגע פאזישאן און גרויסע געהאלט.

די מיטשעל סקול אוו גארמענט דעזייניגג, פעטערן מייקינג, גריי־דינג און פיטינג פאר פרויען קליי־דער. עטאבלירט איבער 50 יאהר מיט דעם גרעסטען ערפאלג.

גייע אידעען. גייע סיסטעמען. בעסטע מעטאדען. בעסטע רזולטאטען.
פריואט אונטערריכט אין אידיש. טאג און אוועגט קלאסען.
גוטע באדינגונגען.
שרייבט, טעלעפאנירט אדער קומט פאר א פרייען בוקלעט און אויסקינפטע.
אוועגט קלאסען: מאנטאג, מיטוואך און פרייטאג.

DEMONSTRATIONS FREE AT THE SCHOOL

MITCHELL DESIGNING SCHOOL

912-920 BROADWAY (Cor. 21st St.), NEW YORK
Phone: Stuyvesant 8383
Boston Branch: 453 Washington Street, Dexter Building.

ווייסט און דרעם מאכער אויפמערקזאם

נעמענדיג אין אנבאטראכט דעם צושטאנד אין דער אינדוסטריע, די אלגעמיינע ארבייטסלא־זיגקייט און דעם שטילשטאנד אין די שעפער, האט דער דזשאינט באארד באשלאסען, דאס דיזען יאר זאל קיינעם אין די שעפער ניט ערלויבט זיין צו ארבייטען.

שבת נאכמיטאג אדער זונטאג

צוליב די יום טובים.

מיר וועלען אבער זיין צופרידען צו שיקען אין די שעפער עקסטרא ארבייטער אויף ארויסצוהעל־פען, צו העלפען פארטיג מאכען די נויטיגע אר־בייט.

דער באשלוס וועט שטרענג דורכגעפירט וועד־רען און די וואס וועלען ניט אויספאלגען וועלען פון דער יוניאן באשטראפט ווערען.

דזש. באארד ווייסט און דרעם מאכער יוניאן

דזש. האלפערין, דזשענ. מענעדזשער. מ. ק. מאקאוו, סעקרעטער.

$1.50 $2.50

ד"ר. ס. מערמלשטיין, 392 גרענד סט.

דעזייניגג און סקעטשינג

א וואונדערבארע פראפעסיע!!!

פארלירט ניט די געלעגענהייט — פאנגט אן גלייך.
איהר קאנט ווערען א פעטערן מאכער און א גארמענט סקעטשער אין דריי מאנ־נאטען אדער אין נאך וויניגער. מען דארף ניט האבען קיין עסטרא טאלאנט אויסצולערנען זיך דעם „מאדערן סיסטעם" פון פעטערן־מייקינג, גריידינג, דראפ־פינג, גארמענט סקעטשינג, פיטינג און דרייפינג פון ליידים, מיסעס און טשיל־דרענס קלאוקס, סוטס און דרעסעס.
פריואטע לעסענס פון פראקטישע עקספערטען—מעסינע פרייזען.
קומט אירגענד וועלכען אוועגד פון 7 ביז 9. שבת נאכמיטאג, פון 2 ביז 4.

די מאדערן פעשען אקאדעמי.

114 וועסט 44סטע סט., רום 701. אנטקעגען דעם בעלאסקא טעאטער.

קלאוק פינישערס יוניאן, לאקאל 9

אויפמערקזאם!

מיר פארערען אויף אלע מעמבערס וועלכע האבען לעצטענס געמופט פון זייערע וואוינונגען אדער דורך אן אנדער אורזאכע געביטען זייער אדרעס, גלייך צו לאזען וויסן אייער נייעם אדרעס אין אונזער אפיס פון לאקאל.

עס איז זעהר וויכטיג און נויטיג.

עקזעקוטיוו באארד לאקאל 9

אידזאר טארקין, מענעדזשער.

קוויטירונגען פון ניו יארקער ווייסט און דרעם שעפער פאר סאוועט־רוסלאנד

(ווייטערע קוויטירונגען).

סעמועל דארף, 13 א. 20טע סט., סעם שאפירא, משערמאן:

נ. אונטמאן	5.00
מאקס בלום	5.00
י. קאפלאן	5.00
דוש. קופער	5.00
ח. לעווין	5.00
מ. אטוא	2.00
א. מארגנגאן	2.00
דוש. פילוועדמאן	5.00
סעם שער	5.00
ח. פאקס	5.00
דוש. בלושטיין	5.00
ר. פעטיציאנע	5.00
בעידינאלע	2.00
	56.00

ווערטהעים און מאנדעל, 17 וו. 17טע סט., דוש. מארגאן, טש.:

א. מאזור	2.00
ב. וואסערמאן	3.00
דושאן מארגאן	3.00
ראזו פאסעלא	3.00
ע. בלום	1.50
ק. פעטראן	2.00
ר. סטיינהארט	3.00
ב. מעסינא	2.50
	20.00

ליטווין און בעטראן, 54 וו. 21טע סט., ס. מאגידסאן, טשערמאן:

ב. האלפערן	2.30
פ. פייערשטיין	2.30
ל. אנסטעז	2.30
ל. רעבאנדט	2.30
ל. מיצעלי	2.30
ל. ריטשי	2.30
י. לאטקא	2.30
ב. פעלדמאן	2.30
מ. זשיוו	2.30
נ. מעצעלי	2.30
ס. מאגידסאן	2.30
ליטווין און בעטראן	4.70
	30.00

ס. ק. און ס. דרעס קט., 148 וו. 24טע סט., ראזו וועגקלער, טשערמאן:

ע. אלאתאט	2.00
ר. קאטען	2.00
שק. קאטען	2.00
י. רשזענקרשנץ	2.00
ר. ווינקלער	2.00
מערי	2.00
ר. אלאתאט	2.00
ר. ליוויי	3.00
ב. שאטצבערג	2.00
ק. קאטץ	2.00
דוש. זאגעלמאן	2.00
אסתר	2.00
מערי ס.	2.00
ושוליא	2.00
אנגא	2.00
מר. מאסקאוויץ	2.00
מר. ניומאן	2.00
א. דעיסילווער	2.00
קלארענס	2.00
בעססי	2.00
מר. שוב	2.00
	43.00

קאוסמאן און שיינבערג, 118 וו. 22טע סט., א. עשטיין, טש.:

ע. העלמלינג	3.00
א. תעיבי	1.00
ס. פרישער	1.50
ב. גאלדבערג	1.50
ר. טולטשין	1.50
דוש. גאבאמשנטע	3.00
ל. שימינסקי	3.00
ח. דושעניגס	3.00
ב. ליבערוויטץ	1.50
ראפפא	2.00
פארשיין	2.00
בראון	2.00
וועגשווערלא	2.00
מעגנא	2.00
סטלין	1.00
ראנדשוש	5.00
פריעדד	5.00
עפשטיין	5.00
ליבערמאן	5.00
ענדערס	5.00
ביילין	5.00
מבוסקאטי	5.00
פויעסגלאס	5.00
א. מארגאלים	5.00
קעריגסקי	5.00
שעיקען	5.00
פשפינשוו	5.00
קלעין	5.00
ס. מערוזי	3.00
ס. וושפערמאן	5.00
ב. קאוסמאן	3.00
ס. סאוושון	2.00
ק. ביעב	3.00
ס. דרינאן	3.00
מ. באפינג	3.00
י. אפקין	1.50
ר. מארגאלים	5.00
לאפקאם	5.00
בעלינסאן	5.00
ל. גאלדבערג	5.00
מאגליאטאווארא	5.00
ביקמאן	5.00
	202.00

(ווייטערע קוויטירונגען קומט.)

ראוויטץ	2.00
מר. קאוסמאן	2.00
סאנדלער	5.00
סעקטאר	5.00
עייזענבערג	5.00
לובטשינסקי	5.00
דריזנסקי	5.00
אכמאן	5.00
פאלאק	5.00
ווייגבערג	5.00
ע. לאטקער	1.50
סאללע	2.00
קארמילי	2.00
וויטראנא	2.00
מאורא	2.00

Happiness For Every Home

— קייפט אייער וויקטראלא דירעקט פון —

סאול בוירנס

גרויסארטיגע, שעהנע אינסטרומענטען, וועלכע גיבען ארויס א קלארען טאן, פיינע גרביט, אויסגעשטאטעט מיט די לעצטע פאטענטירטע אויסבעסערונגען. פאר דעם פרייז פון $100 איז עס א זעלטענע מציאה. נאך מעהר איז עס דורך אונזער ספעציעלען אפפער.

— א ספעשעל אפפער יעצט —

סאנאראַ פאטהע בלויז $5 מאנאטליך

וויקטראלא, גראפאנאלא בלויז $5 מאנאטליך

מיט 10 רעקארדס

צוזאמען $110

אהנע איינצאהלען

—אנדערע סטיילס פון $25 ביז $1,250—

א סייל פון פיאנאס און פלייער פיאנאס וואס טויזענדע האבען פערלאנגט, מיט א פרייז וואס גיט א מעגליכקייט יעדען צו בעזיצען א מוזיקאלישען אינסטרומענט.

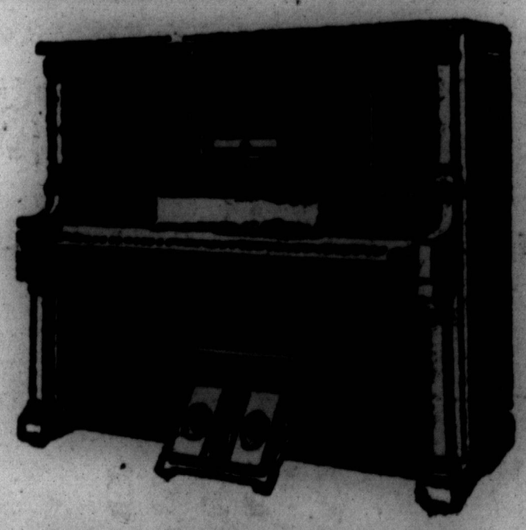

דיעזע פראכטפאלע נייע

פלייער־פיאנא

$495

בלויז 3 דאלאר א וואך

דא האט איהר אן אויסערגעוועהנליכע געלעגענהייט

א משענס צו קויפען א פיאנא פון קודאלימי און סוידזוים צו א גרויסער שפארנג פאר אייך!

דיזע פיאנאס, וואס שטעלען מיט זיך פאר די פיינסטע אינסטרומענטס וואס זיינען ווען געמאכט געווארען, סיי אין מאן, סיי אין קאבינעטס — זיינען ספעציעל רעדוצירט געווארען, און דער פאקט, וואס זיי ווערען פערקויפט אין סטול בוירנס סטארס גיט זיי א דאפעלטע גארענטי — פון דעם מעיקער און פון סטול בוירנס.

און אום צו מאכען מעגליך פאר כמעט יעדע פאמיליע צו פערמאגען א פיאנא אויף יום טובים, וועלען מיר געבען די ליבעראלסטע בעדינגונגען

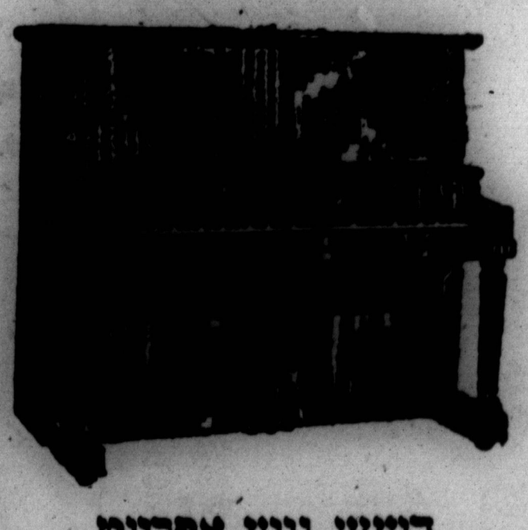

דיעזע נייע אפריים

פיאנא

$275

בלויז 2 דאלאר א וואך

מיר טרויען אייך. קיינע רעפערענס ניט נויטיג.

אונזערע סטארס זיינען אפען יעדען אבענד און זונטאג ביז 10 אוהר.

SAUL BURNS

STORES OF SATISFACTION

BRONX	WASH. HEIGHTS	BROOKLYN	DOWN TOWN
813 וועסטשעסטער	595 וו. 181טע סט.	1730 פיטקין עוו.	111 סעקאנד עוו.
ניער פרעשעס שטל.	קאר. סט. ניעבאכט עוו.	ניער זוכטאר סטריט	ניער 7טע סט.
סטייט באנק בילדינג	מאנהאטן ביילדינג	פהון: גלענמור 5000.	פהון: 8271 שרטשערד
פהון: 3066 מעלרוז	פהון: 9067 וואשינגטאן		

GERECHTIGKEIT—(JUSTICE)

בצדקתי החזקתי
ולא ארפה.
(איוב, כ"ז, 6).
שו מיין גערעכטיג־
קייט האלט איך זיך
שטארק, און וועל
איתר ניט שפלשזען.

גערעכטיגקייט

ארבייטער פון אלע
לענדער, פאראיי־
נינט אייך, און די
וועלט וועט זיין
אייערע!

אפיציעלער ארגאן פון דער אינטערנעשאנאל ליידים גארמענט וואירקערס יוניאן

Vol. III. No. 45. New-York, Friday, November 4, 1921. פרייטאג, 4טער נאוועמבער, 1921. PRICE 3 CENTS

די קלאוקמאכער וועלען ענטפערען די מאנופעקט־שורערס דורך א רעפערענדום וואוט

דאס איז דער באשלוס פון דזשאינט באארד פון דער קלאוקמאכער יוניאן. — דער היסטאָרישער מיטינג פון דער קערפער־שאפט לעצטען שבת ביינאכט. — מערקווירדיגע, זעהר איינדרוקספולע רעדעס ווערען געהאלטען פון שלעזינגער, באראף, פיינבערג, יאנאווסקי, זיגמאן און שעהן.

דער רעפערענדום וועט געשטימט ווערען מאנטאג, דינסטאג און מיטוואך, 7טען, 8טען און 9טען נאוו.

אלזא, איצט האבען די קלאוקמאכער דאס וואָרט. די גרויסע מיטגלידערשאפט פון די קלאוקמאכער יוניאן, די מיטגלידער פון די אלע לאקאלס וואס זיינען אנגעשלאָסען צום דזשאינט, וועלען איצט געבען דעם ענטפער צו די באלעבאטים אויף זייער אולטימאטום; אויף זייער „אוקאז", דאס „ביט פאסעמו", דעם 14טען נאוועמבער, 1921, זאל אין זייערע שעפער ווידער איינגעפיהרט ווערען שטיק־ארבייט, קלענערע שכירות און א לענגערע ארבייטס־וואך.

דעם מאנטאג, דינסטאג און מיטוואך, דעם 7טען, 8טען און 9טען נאוועמבער, דארפען די קלאוקמאכער געבען דעם ענטפער צו די באלעבאטים. דער באשלוס פון דזשאינט באארד, איבערצונעבען די פראגע צו די מיטגלידער צו באשטימען דורך א רעפערענדום אפשטימונג ווערט שוין דורכגעפיהרט און אין די דריי טעג דארפען אלע מיטגלידער פון דער יוניאן קומען צום שטימקאסטען און באשטימען, צי זיי נעמען אן די באדינגונגען וואס די באלעבאטים ווילען אויף זיי ארויפצווינגען, אדער זיי ווארפען עס מיט פאראכטונג צוריק. ווי די מיטגלידער וועלען באשליסען דורך דער רעפערנדום אפשטימונג אזוי וועט די יוניאן האנדלען.

זאלען אלע מיטגלידער פון דער קלאוק, סקוירט און ריפערמאכער יוניאן קומען צום שטימקאסטען מאנטאג, דינסטאג און מיטוואך און זאגען זייער וואָרט. די זאך איז זעהר ערנסט, און קיין מיטגליד טאר זיך ניט צוריקהאלטען פון קומען ארויס־זאגען זיין, אדער איהר וואָרט. זאל דער רעפערענדום וואוט זיין וואס גרעסער! וואס מעהר מיטגלידער עס וועלען זיך באטייליגען אין דער אפשטימונג, אלץ א גרע־סערע געוויכט וועט האבען דער ענטפער, וועלכען די ארבייטער וועלען געבען די באלעבאטים דורך דער רעפערענדום אפשטימונג.

שטימען וועט מען קאנען אין די פאלגענדע פלעצער:

אין די אפיסעס פון דזשאינט באארד: 40 איסט 23טע סטריט; 35 2טע עוועניו; 114 לעקסינגטאן עוועניו, הארלעם אפיס; 99 מעקיבען סט., ברוקלין אפיס; 219 סעקמאן סט., בראנזוויל אפיס; 76 מאנגאמערי סט., דזשווירזי סיטי אפיס; און אין 105 מאנטגאמערי סט., נוארק.

אין די פאלגענדע לאקאל אפיסעס: לאקאל 1, 100 וועסט 21טע סטריט; אין די אפיסעס פון די לאקאלס 10, 23 און 48, 231 איסט 14טע סט.; אין די אפיסעס פון די לאקאלס 9 און 35, קארנער 2טע עוועניו און 14טע סט.; אין אפיס פון לאקאל 17, 144 2טע עוועניו.

דער מיטינג פון דזשאינט באארד פון די קלאוק מאכער יוניאן לעצטען שבת אוועגט איז געווען א היסטאָרישער, איי־נע פון די פייערליכסטע פארזאמלונגען וואס דער דזשאינט באארד האט געהאט אין פארלויף פון זיין עקזיסטענץ.

עס איז שוין ניט דאס ערשטע מאל וואס דער שרייבער פון די שורות האט בייגעוואוינט א מיטינג פון דעם דזשאינט באארד ערב א מלחמה מיט די מאנופעק־טשורערס, אין דער צייט פון א מאביליזאציע, און אין זכרון זיינען נאך פריש די בילדער פון יענע קריגס־באשטונגען. און מען קאן גאנץ באשטימט זאגען, דאס קיין מאל פריהער האט זיך אויף אזעלכע מיטינגען ניט געפיהלט אזא איינגיג־קייט, אזא פעסטקייט און אזא איינגיג־קייט אין די איינענע רייהען, ווי אויף דעם מערקווירדיגען, היסטאָרישען מיטינג פון דזשאינט באארד לעצטען שבת אוועגט! אויב עס איז אפשר פריהער געווען אין דער יוניאן געוויסע מיינונגס־פארשידענהייטען וועגען מאנכע יוניאן־פראבלעמען, איז עס איצטער אפגעווישט, איז עס איצטער מעהר ניטא. איצטער איז די גרויסע מאסע קלאוקמאכער פעסט, סאליד, און איינג, און איז גרייט אפצו־שטויסען אלע אטאקעס פון זייערע באל־עבאטים.

די דעלעגאטען צו דעם דזשאינט באארד זיינען די פארשטעהער פון די פופציג טויזענד ארגאניזירטע קלאוקמאכער פון ניו יארק און אומגעגענד. זיי זיינען ניט קיין באצאהלטע בעאמטע, זיי ארבייר־טען אין די שעפער זייט ביי־זייט מיט דער „רענק און פייל", און ווען זיי קו־מען זיך צונויף אויף א מיטינג, האט איהר דעם סענטימענט פון שאם; פיהלט איהר די שטימונג פון די מאסען. אויב זיי זיי־נען באגייסטערט און קאמפס־לוסטיג, טו זייט וויסען, אז דאס איז די באגייסטע־רונג און די קאמפסלוסטיגקייט פון דער גרויסער מיטגלידערשאפט פון דער יוניאן. און איהר האט געדארפט בלויז אריינ־קוקען אין די אויגען פון די דעלעגא־טען צום דזשאינט באארד לעצטען שבת אוועגט, וואלט איהר שוין וויסען גאנץ קלאר, וואס די גרויסע מאסע קלאוקמא־כער דענקט וועגען דעם חוצפה'דיגען אול־טימאטום פון דער „פראטעקטיוו אסאסי־איישאן", דעם „ביט פאסעמו" זייערען — ווי פרעזידענט שלעזינגער רופט עס אן — זייער אוטאקראטישע האנדלונג, איינצו־ציאליסטישען טיקעט אין יענעם דיסט־ריקט (דער 20טער) איז ברודער בע־נארד שוב, דער סעקרעטער פון אונזער סקוירט און דרעסמאכער יוניאן, לאקאל 23, און די קלאקמאכער זיינען באזונדערס אויפגעפאדערט געווארען צו העלפען איהם ערוועהלען. דער מיטינג אין האארלעם איז געווען א גרויסער ערפאלג.

דערענדיג פון „אייגענע" מענשען אויף דעם סאציאליסטישען טיקעט ווילען מיר דערמאנען, דאס מיר האבען נאך אן איי־גענעם מענש אויף דעם טיקעט, דאס איז גענאסע אברהם טובים, דער אסעמב־לימען קאנדידאט אין 4טען דיסטריקט. גענ. אב. טובים איז דער מענעדזשער פון פאבליקיישען דעפארטמענט פון אונ־זער אינטערנעשאנאל. ער איז א גאנץ

(שלוס אויף זייט 16).

ארבייטער, טוט אייער פליכט אין טאג פון עלעקשאן!

די קלאוקמאכער פון ניו יארק זיינען גאנץ און פול מיט דער סאציאליסטישער פארטיי אין דעם וואהל־קאמף. דער דזשאינט באארד פון די קלאוקמאכער יו־ניאן האט געשטיצט דעם קאמפיין פון די סאציאליסטישע פארטיי פינאנציעל און עס איז געשאפען געווארען א ספעציעלע „קלאוקמאכער קאמפיין־קאמיטע" פאר אט דער ארבייט, און די בעאמטע פון דער יוניאן האבען אדרעסירט א סך מיטינגען.

דינסטאג אוועגט, דעם 25טען אקטא־בער, האט די קלאוקמאכער קאמפיין קא־מיטע איינגערופען אין האארלעם א ספע־ציעלען ראטיפיקיישאן מיטינג, וועלכער איז אדרעסירט געווארען פון פרעזידענט שלעזינגער, פון ברודער י. פיינבערג און פון ברודער סאול מעטץ.

דער אלדערמאן־קאנדידאט אויפ'ן סא־

(שלוס אויף זייט 16).

קלאוק מאנופעקטשורערס פון שיקאגא און סט. לואיס גיבען אויך ארויס א „אוקאז"

פרעזידענט שלעזינגער פארט אין די וועסט

די קלאוק מאנופעקטשורערס פון שי־קאגא און סט. לואיס טוען נאך די „פרא־טעקטיוו אסס'ן" און טוען עס אויפ'ן זעל־בינען שטיינער.

וועגען דער אנגעלעגענהייט האט פרעזידענט שלעזינגער די וואך באקומען צוויי טעלעגראמען, פון שיקאגא און פון סט. לואיס. די טעלעגראמע פון סט. לו־איס קומט פון ברודער גילבערט, דער מע־נעדזשער פון סט. לואיס דזשאינט באארד פון די קלאוקמאכער יוניאן. די טעלע־גראמע לויטעט:

„אונזערע מאנופעקטשורער פארנע־מען זיך איינצופיהרען שטיק־ארבייט דעם 14טען נאוועמבער. מיר האבען געהאט א ספעשעל מיטינג פון אונזער עקזעקוטיוו באארד און עס איז באשלאסען געווארען צו רופען א גענעראל סטרייק די מינוט וואס זיי וועלען פראקלאמירען שטיק־אר־בייט."

די טעלעגראמע פון שיקאגא איז פון וויים־פרעזידענט ה. סקולמאן, דער מענע־דזשער פון דזשאינט באארד פון דער קלאוקמאכער יוניאן, און לעזט זיך ווי פאלגט:

„די אסס'ן פון די קלאוק באסעס האט פיהרען שטיק־ארבייט, פארקלענערען די שכירות און פארלענגערען די ארבייטס־צייט, אהן אפילו ווענען דעם עפעס א פרעג צו טאן ביי די ארבייטער אין דער אינ־דוסטריע. די דעלעגאטען פון דזשאינט באארד זיינען געווען שטארק ענטרים־טעט איבער דער דאזיגער האנדלונג פון דער „פראטעקטיוו אסס'ן" און מען קען אננעהמען, דאס דיזעלבע ענטריסטונג איז אויך פאראן ביי אלע קלאוקמאכער אין די שעפער.

און די גרויסע מאסע קלאוקמאכער וועט געבען דעם ענטפער צו די באלעבא־טים דורך דעם רעפערענדום וואוט.

דער טשערמאן פון דזשאינט באארד האט געעפענט דעם מיטינג, אויפ'ן זעל־בען שטייגער ווי ער עפענט אלע מיטינ־גען פון דער קערפערשאפט. עס האט זיך אבער באלד געפיהלט, אז דער מיטינג איז אן אויסערגעוועהנליכער. דאס האט זיך גלייך דערפיהלט, ווען סעקרעטער לאנ־גער האט אפגעגעבען א קורצען באריכט פון דער „עמוירדזשענסי קאמיטע", וואס האט געמיטעט פרייטאג, דעם גאנצען טאג, אין אפיס פון אונזער אינטערנע־שאנאל. די „עמוירדזשענסי קאמיטע" איז באשטאנען פון די גענעראל בעאמטע

(שלוס אויף זייט 2).

באשלאסען ניט צו האבען קיינע פאר־האנדלונגען מיט דער יוניאן, סיידען אין די שעפער וועט עטאבלירט ווערען שטיק־ארבייט. די יוניאן איז גרייט צו געבען די באסעס דעם גרעסטען ווידערשטאנד."

פרעזידענט שלעזינגער פאהרט אין שיקאגא די ענדע פון דער וואך און ער וועט זעהען וואס דארטען טוט זיך. זיי־ענדיג אין שיקאגא וועט ער זיך דארט אויך טרעפען מיט פארטרעטער פון דער קלאוקמאכער יוניאן אין סט. לואיס און ער וועט האבען באראטונגען וואס עס דארף דארט געטאן ווערען אונטער די אומשטענדען.

אינהאלט־פארצייכניס

„גערעכטיגקייט" נומער 45.

זייט 2. די וואך. — מאקס ד. דענישן.
זייט 3. לעבען און טעטיגקייט אין די אפי־סעס פון דער קלאוקמאכער יוניאן. — —ל. פינקעלשטיין.
זייט 4. נאטיצען פון עדיוקיישאנאל דעפארט־מענט. צוויי מיטינגען פון עקז. ב. לא־קאל 60. — מ. שעכטער.
זייט 5. דער קאנפערענץ פון דער קליוולאנד קלאוקמאכער יוניאן מיט דער מאנו־פעקטשורערס אסס'ן.—טשארלס קריינד־לער. עקז. ב. מיטינג פון לאק. 25. — טשארלס דזשייקאבסאן.
זייט 6. די פעדעראציע פון קליידער ארביי־טער אין פראנקרייך. — וואן דער העיג. א בריף אין רעדאקציע. — מ. צינקין. וויסט און דרעס שעפער קווימירונגען.
זייט 7. ענינים פון דער אינטערנעשאנאל אין דער פרעסע.—א סטעף העפארטער.
זייט 8. פראטעקטיוו קלאוק מאנופעקטשורערס נאגלען זיך אליין צו צום שאנד־קלאק.
זייט 9. קארל האפסבורג'ס חשק און זיין דורכפאל. — נ. טאביאס.
זייט 10. די גרויסע דעבאטע. — דזש העל־לער. פינקעלדיגער היטעל (געדיכט). — מ. פערעלמוטער.
זייט 11. א באקאנטשאפט מיט זיך אליין. — דר. דובאווסקי. די וואזאנעס. — אברהם רייזין.
זייט 12. קורצע שטועסען.
זייט 13, 14 און 15 — אדווערטייזמענטס.
זייט 16. פילאדעלפיער וויסטמאכער האבען ווידער א זיג. — י. ש. פרענאוויץ.

פילאַדעלפיער ווייסט און דרעס מאַנופעקטשו־רערס האָבען אַ נידערלאַגע אין קאָורט

זיי קריגען ניט קיין אינדזשאַנקשאַן נאָך וועלכען זיי האָבען אַזוי גע'חלש'ט. קאָרט בילדער, פצענקעס און איינדריקע.

פון י. ש. פרענקוויין

די ווייסט און דרעס מאַנופעקטשו־רערס ליכטענשטיין און רייבלין, און די וואַסעקאַ קאָמפּאַניע, וועלכע זיינען געווען פון די ערשטע זיך צו ווענדען אין קאָרט פאַר אַן אינדזשאַנקשאַן, זיינען נעבאַך גע־בליבען שטאַרק ענטוישט. זיי האָבען גע־באַך פאַרלאַנגט אַן אינדזשאַנקשאַן געגען פיקעטען זייערע שעפער, אָבער, זייערע האָפנונגען צו קאָנען דורך אַן אינדזשאַנק־שאַן פאַרניכטען די יוניאָן, און נאָכהער איינפיהרען אָפען שאָפּ, צאָהלען אַ הונגער לוין און מאַכען די אַרבייטער אַרבייטען לאַנגע שטונדען, האָבען זיך אויסגעלאָזען מיט גאָרניט, ווייל דושאַרזש פינלעטער, פאַר וועמען די קיים איז פאַרגעקומען, האָט ערקלעהרט, אַז פיקעטען איז געזעצ־ליך; אַז אַרבייטער מענען שפּעלירען צו די יעניגע וועלכע אַרבייטען אין די שעפער אין אַ צייט פון סטרייק, אַז זיי זאָלען זיך אָנשליסען אָן דער יוניאָן.

ניט געזעצליך איז צו פאַרבלאָקירען די סיידוואָקס און די נאַסען, אַרומרינגלען די שעפער אַזוי, אַז מען זאָל צו זיי ניט קאָ־נען צוקומען; עס איז ניט געזעצליך צו באַלעסטיגען די אַרבייטער וועלכע אַרבייי־טען אין די שעפער און מען טאָר ניט גע־ברויכען קיין גוואַלד געגען זיי.

דיזער געזעץ האָט שוין לאַנג עקזיס־טירט און דער דושאַרזש האָט בלויז דעם געזעץ ערקלעהרט.

די ווייסט און דרעסמייקערס יוניאָן האָט געוואוסט פון דעם געזעץ און יעדער אַרבייטער פון טרייד האָט דעם געזעץ גע־וואוסט און — זיי האָבען איהם אויך אָפּ־געהיט, ווייל די יוניאָן און יעדער אַרבייי־טער ווייסען אַז געזעצלאָזיגקייט קאָן מער שאַדען דער יוניאָן ווי גוטעס טאָן.

אָבער פיקעטען מעג מען. רעדען אויף אַ פרידליכען אופן צו די יעניגע וועלכע אַרבייטען אין די שעפער וואו מען האַלט אין סטרייקען, מעג מען, און זייערע שע־פער וועלען געפיקעט ווערען, און די באַ־סעס וועלען ענדליך מוזען קומען צום באַ־שלוס אַז דאָס בעסטע פאַר זיי וועט זיין אונטערצושרייבען דעם אַגרימענט מיט דער יוניאָן ווי אַזוי די יוניאָן וויל.

די ווייסט און דרעס מייקערס יוניאָן, ווי מען קאָן זעהען, האָט געהאַט איהר ערשטען גרויסען זיג געגען דיזע מאַנופעק־טשורערס און עס איז צו ערוואַרטען אַז זי וועט אויך האָבען אַנדערע זיגען, ווייל די געראַנטיקייט איז אויך איהר זייט, און טראָץ דעם, וואָס ניט אַלע מאָל זיגט די געראַנטיקייט, קאָן מען דאָך האָפען אַז דער דושאַרזש וועט אויך קיין אַנדערע אינדזשאַנקשאַנס, ווי די באַסעס ווילען, ניט אַרויסגעבען.

ווי שוין באַקאַנט, האָט די ווייסט און דרעס מאַנופעקטשורערס אַסאָסיאַיישאָן, אַלס אַ גאַנצע, זיך אויך געווענדעט אין קאָרט פאַר אַן אינדזשאַנקשאַן געגען דער ווייסט און דרעס מייקערס יוניאָן אַז זי זאָל קיין רעכט ניט האָבען צו שיקען קיין סטרייקערס פיקעטען די שעפער פון אַלע איהרע מעמבערס. עס קוקט אויס, אַז די אַסאָ'ן האָט געפיהלט אַז די אויבענדער־מאָהנטע מאַנופעקטשורערס ווילען קיין אינדזשאַנקשאַן ניט קריגען און זי האָט זיך עס פאַרבערייטעט ווייטער צו קעמפען געגען דער יוניאָן. צוויי פאַרהערען זיי־נען שוין געווען וועגען דיזען אינדזשאַנק־שאַן פאַרלאַנג. עס זיינען אויסגעהערט געוואָרען עדות פון ביידע צדדים. אין דער צייט אָבער ווען איך שרייב דיזע צייי־לען איז ניט מעגליך צו וויסען דעם רע־זולטאַט; דער דושאַרזש האָט נאָך זיין ענטשיידונג ניט אַרויסגעגעבען. עס קוקט אָבער אויס אַז די באַסעס וועלען אויך דיזען מאָל ניט קריגען וואָס זיי האָבען גע־וואָלט און וואָס זיי חלש'ן צו קריגען, ווייל די באַוויזע וועלכע די באַסעס האָבען גע־בראַכט האָבען נאָך וועניגער באַדייטונג ווי די ערשטע באַוויזע, ד. ה. די באַוויזע, וועלכע זיינען פון זייערע עדות געגעבען געוואָרען וועהרענד די פאַרהערען פון דער ערשטער אינדזשאַנקשאַן קיים.

איך האָב שוין בייגעוואָהנט אינ־דושאַנקשאַן קייסעס, אָבער קיינע פון יענע האָט אויף מיר ניט געמאַכט אַזאַ מאָרגעס אַיינדרוק וויי די אינדזשאַנקשאַן פאַרהערען וועלכע זיינען אויבען דערמאָהנט. איך האָב געפיהלט ווי צו בעגשען און צו שיל־טען; ווי צו ווערען פרעהלעך און ווי צו ווערען אויפגערעגט; ווי צו זיין רחמנות־דיג און ווי צו ווערען חשרעלען...

ביי יעדען פאַרהער אין קאָרט זיינען געווען פיל מענשען פון ביידע צדדים. עס זיינען דאָרטען געווען מאַנופעקטשורערס מיט זייערע לאָיערס, עדות און אַזוי אַיי־נעגע מענשען. דאָרטען זיינען אויך גע־ווען אַטאָרנעהס פון דער יוניאָן, מעמ־בערס פון דער יוניאָן וועלכע זיינען גע־קומען עדות זאָגען, זייער לאָיער און זיי־ערע פריינד. די יוניאָן לייטס און זייערע פריינד זיינען געזעסען צוזאַמען אין אַיין טייל קאָרט און די באַסעס מיט זייערע עדות און איינגעגע מענשען וועלכע זיינען געקומען אַלס צושויער, זיינען געזעסען אויף אַן אַנדער זייט אין קאָרט. ביי אַ גרויסען טיש זיינען געזעסען די לאָיערס פון ביידע צדדים, און דער קאַמף איז אָנגעגאַנגען.

איך האָב באַטראַכט די לאַגערען פון ביידע צדדים און פאַר מיר איז ערשינען אַ בילד וועלכער האָט מיט זיך פאַרגעשטעלט די טראַגעדיע פון דער היינטיגער געזעל־שאַפט און איהר פאַרמוילטקייט.

אַט זיינען די מענשען וועלכע האָבען די מאַכט אין זייערע הענט. זיי זיינען רייך, זיי זיינען גליקליך; זיי געניסען אַלע פאַרגעניגענגס פון לעבען; זיי וואוינען אין רייכע היימען און באַדען זיך אין לוקסוס און אין פרייד, אָבער, זיי זיינען נאָך ניט צופרידען מיט דאָס וואָס זיי האָבען; זיי ווילען נאָך מעהר; זיי ווילען נאָך ווערען רייכער און זיי ווילען ווערען נאָך שטאַר־קער און מעכטיגער, געברויכענדיג זאָגאַר די העפליכסטע מעטאָדען זייער ציל צו ערייכען.

און אַט זיצען אַנדערע מענשען. אָרי־מע און עלענדע מענשען. זייער יוגענד איז פאַרוועלקט געוואָרען פאַר דער צייט אַרבייטענדיג ביי די מאַשינען לאַנגע שטונדען און פילע יאָהרען. מאַנכע פון זיי זיינען אין די מאַשינען אייגענעשפּאַנט געוואָרען ווען זיי זיינען נאָך גאָר קינדער געווען, און — זיי האָבען אַזוי פיל יאָהרען געזיפצט און אַזוי פיל מאָל געוויינט, און הייסע, זודיגע טרעהרען פאַרגאָסען.

אָרים זיינען זייערע היימען, און זעהר וועניג שטראַהלען פון לעבען דרינען אַריין אין זייערע הערצער.

איך באַטראַכט אַט דיזע קינדער פון עלענד און נויט, און אין די פּנים'ער פון מאַנכע דערקאָן איך דעם אומעט אין זייערע נשמות, די וועהטאָגען אין זייערע הערצער. אַנדערע זיינען אַזוי מיד און אויסגעמאַטערט, ווייל אַרבייטען יאָהרען־לאַנג ביי אייזערנע מאַשינען, אין שטענ־דיגען רויש און טומעל, מוז מען מיד ווע־רען, מוז מען ווערען אויסגעמאַטערט, און זייערע בליקען רופען אַרויס אַזוי פיל גע־דאַנקען און געפיהלען...

צוויי לאַגערען!...

די רייכע און די גליקליכע פיהרען אָן אַ קאַמף געגען די אָרימע און אונגליק־ליכע. זיי ווילען ווערען רייכער און זאַ־טער פון די כחות און טרעהרען פון אונ־גליקליכע.

און איך טראַכט: ווי מענשליך אַ טי־גער איז און ווי טיגעריש מענשען זיינען! אַ טיגער, זאָגט מען, וועט ניט צוריי־סען קיין אַנדער טיגער, און ווען ער צו־ריסט יאָ וועמען, טוט ער דאָס נאָר דאַן ווען ער איז הונגעריג און דאָס אויך ניט פון זיין מין.

די מענשען אָבער ריסען מענשען ווען זיי זיינען זאַט און — זיי ריסען מיטגלי־דער פון זייער אייגענעם מין.

ווי מענשליך אַ טיגער איז אין פאַר־גלייך צו מענכע מענשען!

איך האָב באַטראַכט דעם ריכטער, וועלכער דאַרף אַרויסגעבען זיין ענטשיי־דונג אויב די רייכע זאָלען האָבען דאָס רעכט צו ווערען נאָך רייכער אויף דעם חשבון פון די אָרימע... דאַכט זיך אַזוי איינפאַך; די רייכע ווילען נאָך מעהר מאַכט, נאָך מעהר רייכטום, נאָך מעהר לוקסוס.

די אָרימע ווילען אַז מען זאָל פון זיי דאָס לעצטע שטיקעל ברויט ניט אַוועק־נעהמען, ווייל זיי האָבען שוין אַזוי אויך וועניג ברויט צו לעבען... ווער איז גע־רעכט? ווי אַזוי דאַרף דער ריכטער גע־בען זיין אורטייל? דאַכט זיך אַזוי איינ־פאַך!

און דאָך ציטערט דאָס האַרץ פאַר אַ גזר געגען די אָרימע...

* * *

מען רופט עדות אויפ'ן וויטנעס סטענד.

אַט קומט אַרויף אַ יונגע מיידעל. דער לאָיער פרעגט איהר נאָמען. זי זאָגט; ער פרעגט וואו זי וואָהנט און זי זאָגט — אין אַ געסעל וועלכע איז אַזוי פרעגיש ווי דער כולל פון דאָס מיידעל... ער פרעגט איהר ווי אַלט זי איז, און זי זאָגט איהם; זי איז 22 יאָהר אַלט. ער פרעגט איהר ווי לאַנג זי אַרבייט שוין ביי דעם באָס געגען וועלכען זי שטרייקט, און זי זאָגט איהם אַז זי אַרבייט דאָרטען זיבען מיט אַ האַלב יאָהר. דאָס הייסט, ווען זי איז פאַרגעזען און אַ האַלב יאָהר אַלט געווען האָט זי שוין אָנגעהויבען צו אַרבייטען אין שטאָב. און דאָרטען האָט זי אַ טייל פון איהר קינדהייט פאַרבראַכט; דאָרטען האָט איהר קינדהייט אָנגעהויבען. וועלכען אַן

די יוגענד איהרע וועלקט דאָרטען אויך, זיפצט דאָרטען אויך, און וויינט דאָרטען אויך...

דער לאָיער פרעגט איהר פראַגען און זי ענטפערט. זי דערצעהלט: זי האָט גע־פיקעט דעם שאָפּ און פּאָליסלייט זיינען איהר באַפאַלען, האָבען איהר געשלאָגען, אַרעסטירט און אין סטיישאָן הויז גע־ברעכט פאַר גאָרניט... פשוט פאַר גאָרניט; בלויז דערפאַר ווייל זי איז געגאַנגען אויפ'ן סיידוואָק.

קומט אַרויף אַ צווייטע מיידעל אויפ'ן וויטנעס סטענד און דער לאָיער פרעגט איהר נאָמען, וואו זי וואָהנט און ווי אַלט זי איז. זי זאָגט איהם און זי זאָגט איהם אויך אַז זי איז אַלט זיבען און צוואַנציג יאָהר.

און ער פרעגט איר ווי לאַנג זי אַרבייט אין דעם שאָפּ פון דעם באָס געגען וועמען זי סטרייקט. זי זאָגט אַז זי אַרבייט שוין דאָרטען פערצעהן יאָהר...

נעהמט אַרונטער פערצעהן פון זיבען און צוואַנציג, וועט איהר אויסגעפינען אַז דאָס מיידעל האָט אָנגעפאַנגען אַרבייטען ביי דעם באָס ווען זי איז בלויז דרייצעהן יאָהר אַלט געווען...

אין שאָפּ האָט אָנגעהויבען איהר קינד־הייט צו וועלקען און דאָרטען וועלקט אויך איהר יוגענד...

און זי דערצעהלט ווי אַזוי מען האָט איהר באַליידיגט, געטריבען פון שאָפּ גע־בען וועלכען זי האָט געפיקעט — פון שאָפּ וואו איהר באָס איז רייך געוואָרען פון איהר אַרבייט, פון איהרע וועהטאָגען און טרעהרען... ווילסט אַרבייטען פאַר אַ הונגער לוין, איז גוט, ווען ניט — געה צום טייפעל... זאָגט דער באָס.

און פילע, פילע אַזעלכע און עהנליכע עדות זיינען געבראַכט געוואָרען אויפ'ן סטענד, און זיי האָבען געשילדערט די טראַגעדיע פון דעם אַרבייטער'ס לעבען, און פון די צרותשליטעט פון די יעניגע, וועלכע האָבען איבער דעם אַרבייטער'ס לעבען צו זאָגען... זיי האָבען געמאָלען אַזעלכע גרויזאַמע, אַזעלכע שרעקליכע בילדער.

און די הערצער פון די באָסעס זיינען ניט געריהרט געוואָרען און זייערע נשמות האָבען קיין ציטער ניט געגעבען...

ווי גליקליך מען מוז עס זיין ווען מען קאָן אַזעלכע הערצער און נשמות האָבען...

וואָלט איך געווען איינער פון די מאַ־נופעקטשורערס וועלכע האָבען זיך אין קאָרט געפונען אין דער צייט ווען די אינ־דזשאַנקשאַן פאַרהערען זיינען אָנגעגאַנ־גען, וואָלט איך זיך שטאַרק געשעהמט. איך וויים אָבער ניט אויב די באָסעס זיי־נען פון שאַנדע רויט געוואָרען.

די וויים און דרעס מייקערס יוניאָן איז אַ אידישע אָרגאַניזאַציאָן. דאָרטען זיינען אויך דאָ אַ סך קריסטען, אָבער אין פאַרגלייך צו די אידישע מעמבערס זיינען זיי קליין אין צאָהל. די ווייסט און דרעס מאַנופעקטשורערס זיינען אידען און זיי־ערע לאָיערס זיינען אויך אידען.

דער לאָיער פון דער יוניאָן איז אַ קריסט און ער הייבט אָן צו שילדערען די גוטע אַרבייט וועלכע די יוניאָן טוט אויף ניט בלויז אין זי פאַראינטערעסירט אין פאַרבעסערען די לאַגע פון די אַרבייטער אין עקאָנאָמישען היגזיכט, זאָנדערען, זי זאָגט אויך פאַר די גייסטיגע ערציהונג פון די אַרבייטער און פאַר זייער אַלגע־מיינע באַקוועמליכקייט. די יוניאָן, זאָגט דער לאָיער, האָט געשאַפען אַ זומער היים פאַר די מעמבערס איהרע וואו זיי זאָלען קאָנען פאַרבריינגען זייערע וואַקיישאָנס אויף דעם אָנגענעהמסטען אופן; זי האָט אַ קאָאָפּעראַטיוועס דעפּאָזיטאָר געקויפט פאַר זיי וואו זיי זאָלען קאָנען קריגען גע־זונטע שפּייז; די יוניאָן האָט אין די ווינ־טער פעזאָנען אַראַנזשירט קאָנצערטען פאַר איהרע מעמבערס און די קאָנצער־טיסטען זיינען געווען וועלט באַריהמטע קינסטלער; די יוניאָן האָט גענומען טע־אַטער פאָרשטעלונגען פאַר איהרע מעמ־בערס און די בעסטע פּיעסען זיינען דאָר־טען געשפּילט געוואָרען; די יוניאָן האָט אַ מאָנדאַלין אָרקעסטער, אַ לייבערערי, אַ. אַז. וו., זי טוט בילדונגס אַרבייט, זי ענט־וויקעלט די אַרבייטער גייסטיג...

און אַזוי שנעל ווי דער לאָיער פון דער יוניאָן, דער קריסטליכער לאָיער, האָט געענדיגט, איז אויפגעשפּרונגען אַ אידי־שער לאָיער פון די אידישע מאַנופעקטשו־רערס, און האָט געזאָגט אויף אַ אידישע אַרבייטער אָרגאַניזאַציאָן אַז דיזע אידי־שע אַרבייטער אָרגאַניזאַציאָן פאַרשפּרייט מיט איהר עדיוקיישאָנאַל אַרבייט, דעם דאַדיקאַליזם און באָלשעוויזם... אַ מסירה־לע, כדי אָפּצושוואַכען דעם גוטען איינדרוק וואָס דעם לאָיער'ס ווערטער האָבען גע־מאַכט וועגען די גוטע אַרבייט פון דער יוניאָן.

און אַט איז נאָך אַ מעשה'לע:

אַ קריסטליכע פרוי, אַ סטרייק ברע־כערין, קומט אַרויף אויפ'ן וויטנעס סטענד פאַר די באָסעס, און דער לאָיער פון דער יוניאָן נעהמט איהר אויפ'ן קרייץ פאַר־הער נאָכדעם ווי זי האָט דערצעהלט ניט געשטויגענע און ניט געפלויגענע זאַכען.

זאָגט זי צום לאָיער פון דער יוניאָן אויף אַ זעהר דראַמאַטישען אופן אַז איהר וואונדערערט שטאַרק ווארום ער פאַרטיידינט אויסלענדער, וועלכע האָבען קיין פאַרטיי־דיגונג ניט פאַרדינט...

אַלזאָ; די מאַנופעקטשורערס זיינען כמעט אַלע „אויסלענדער" און די „גריי־קייט" ליגט זיי אויף די פּנים'ער, און אַ סך פון זיי קאָנען זאָגאַר דעם ענגלישען לשון ניט ריכטיג... די לאָיערס פון די מאַנופעקטשורערס האָבען טאַטעס און מאַ־מעס וועלכע קומען פון „אויסלאַנד"... און אַ סך פון די סטרייקברעכער וועלכע האָ־בען עדות געזאָגט פאַר די מאַנופעקטשו־רערס זיינען אויך געווען אַמאָל גרינע חיות...

אמת, געמיינט האָט די סטרייק ברע־כערקע צו שעדיגען די סטרייקערס, אָבער זי האָט געטראָפען, אָדער זי האָט דער־מיט געדאַרפט טרעפען די לאָיערס און כמעט אַלע מאַנופעקטשורערס, און די סטרייק ברעכער וועלכע זיינען „אויסלענ־דישע" אידען...

ווען איך וואָלט געווען אַ מאַנופעק־טשורער וואָלט איך זיך זיכער געשעהמט הערענדיג אַזעלכע ווערטער פון „אַן איי־גענעם מענשען", אָבער, האָבען די מאַ־נופעקטשורערס זיך געשעהמט? שווער צו זאָגען, אָבער וועה געטאָן האָט זיי גע־דאַרפט...

דער יוניטי קאָנצערט אין קאַר־נעגיע האַל דעם פרייטאָג אָוועגט

(שלוס פון זייט 1)

זאָלען די מיטגלידער פון אונזערע לאָ־קאַלס, באַזונדערס די וואָס זיינען געווען אין די יוניטי הויז און ראָרט פאַרבראַכט זייער וואַקיישאָן, ניט פאַרפעהלען צו זיין אין קאַרנעגי האַל צו דעם רייכען קאָנ־צערט. דער קאָנצערט וועט געווים זיין אַ גרויסאַרטיגער. זאָל קאַרנעגי האַל פרייטאָג אָוועגט זיין געפּאַקט!

די יוניטי הויז האָט אַ סך פריינט, זאָלען נאָר די אַלע פריינט קומען צום קאָנצערט אין קאַרנעגי האַל. און זאָלען די פריינט מיטברייגגען מיט זיך נאָך פריינט, נייע פריינט.

אויב איהר האָט נאָך ניט קיין טי־קעטס וועט איהר עס קאָנען באַקומען היינט, פרייטאָג אָוועגט, אין באַקס אָפיס פון קאַרנעגי האַל.

אַלע פריינט פון די יוניטי הויז וועל־לען זיך דאָרט טרעפען!

עס וועט זיין אַן אמת'ער יוניטי אָוועגט. פאַרפעהלט ניט צו זיין דאָרט.

קלאָוקמאַכער אויפמערקזאַם!

אין איינקלאַנג מיט אונזער אַגרימענט מיט יעדער אַרבייי־טער פון טרייד קריגען זיין „פּעי" אין ק ע ש.

דאַרום פאָדערען מיר אייך אויף ניט צו נעמען קיינע משעקס פון אייערע בעל־הבתים, און מיט דעם וועט איהר פאַרמיידען פיעל טראָבעל פאַר אייך און דער יוניאָן.

מיט גרוס,

דוש. באָארד קלאָוק און סטירט מאַכער יוניאָן

ל. לעגגעה, סעקרעטער.